

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1994-1995

HANDELINGEN

7-8-9-10-11-12-13-14-15-16

VERGADERINGEN VAN DECEMBER 1994

ACTUELE VRAGEN

ALGEMENE UITGAVENBEGROTING 1995

DECREET ADMINISTRATIEF TOEZICHT GEMEENTEN

DECREET BETREFFENDE HET ONDERWIJS VI

DECREET HOUDENDE BEKRACHTIGING DEFINITIEVE AANWIJZING
BESCHERMDE DUINGEBIEDEN

DECREET HOUDENDE GOEDKEURING TOETREDING OOSTENRIJK, FINLAND
EN ZWEDEN TOT DE EUROPESE UNIE

DECREET HOUDENDE GOEDKEURING WERELDHANDELSORGANISATIE
EN GATT-AKKOORDEN

DECREET VASTSTELLING VAN HET WAPEN EN DE VLAG VAN DE PROVINCIES
EN GEMEENTEN

DECREET REGELING EN SUBSIDIERING LANDELIJK GEORGANISEERD
JEUGDWERK

MIDDELENBEGROTING 1995

PROGRAMMADECREET 1995

VERKLARING VAN DE VOORZITTER

WERKINGSBEGROTING VAN DE RAAD

Inhoud

Nr. 7 Maandag 12 december 1994 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 179

Ontwerpen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 179

Voorstellen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 179

Voorstel van resolutie
Indiening en verwijzing, blz. 180

Moties
Indiening, blz. 180

Verslagen
Indiening, blz. 180

Tekst aangenomen door de commissies
Indiening, blz. 182

Verzoekschriften
Indiening en verwijzing, blz. 182

Beraadslaging van de Vlaamse regering
Indiening en verwijzing, blz. 182

Besluiten van de Vlaamse regering
Indiening en verwijzing, blz. 182

Ministerieel besluit
Indiening en verwijzing, blz. 183

Opmerking van het Rekenhof
Indiening en verwijzing, blz. 183

Beslissing van de Geschillenraad
Indiening en verwijzing, blz. 183

Arresten van het Arbitragehof
Indiening, blz. 184

Kennisgevingen van het Arbitragehof
Indiening, blz. 184

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)
Indiening, blz. 184

Motie van orde
Voorstel tot aanvulling van de agenda,
blz. 184

Ontwerp van decreet houdende vaststelling van het wapen en de vlag van de provincies en gemeenten
– 603 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 3
Algemene bespreking, blz. 184
Artikelsgewijze bespreking, blz. 184

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 22 januari 1975 houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van het landelijk georganiseerd jeugdwerk
– 604 (1993-1994) – Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking, blz. 185
Artikelsgewijze bespreking, blz. 185

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 april 1993 houdende regeling, voor het Vlaamse Gewest, van het administratief toezicht op de gemeenten
– 607 (1994-1995) – Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking, blz. 186
Artikelsgewijze bespreking, blz. 186

Regeling van de werkzaamheden, blz. 186

Bijlage

Vraag om uitleg van de heer H. Suykerbuyk tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden over bouwvergunningen afgeleverd voor kleinhandelzaken in industriegebieden, blz. 188

Vraag om uitleg van de heer J. De Meyer tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden in verband met de tergend trage vorderingen van de ombouw van de N 49 tot autosnelweg, blz. 191

Vraag om uitleg van de heer H. Van Dienderen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, en de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de problemen inzake mobiliteit, verkeersveiligheid en geluidshinder van de Welriekende Dreef en de oostelijke ring rond Brussel, blz. 193

Vraag om uitleg van mevrouw V. Dua tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, betreffende de afwerking van de Ring om Gent, blz. 198

Vraag om uitleg van de heer J. Ansoms tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het beleid inzake de aanleg van rotondes, blz. 200

Vraag om uitleg van mevrouw M. De Meyer tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het rotondekruispunt N 16-Hoogkamerstraat en bewegwijzering naar ITS-industriezones, blz. 202

Vraag om uitleg van mevrouw T. Merckx-Van Goey tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over het opstarten van vormingscursussen Buitenschoolse Kinderopvang, blz. 204

Nr. 8 Maandag 12 december 1994 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 207

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 19 (1994-1995) – Nrs. 1 tot 3
– 20 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende de middeledenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 14 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 15 (1993-1994) – Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot XXV) tot 9
– 16 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en watervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 616 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen, Beleidsbrief voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 624 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsnota Huisvesting, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 627 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Inrichting van het landelijk gebied, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 628 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Investeren in de toekomst, Het economisch beleid in Vlaanderen, Beleidsprioriteiten voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO,

Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 629 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995 – 605 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 14
Algemene bespreking, blz. 207

Motie van orde

Voorstel tot spoedbehandeling en voorstel met betrekking tot de agenda, blz. 208

Spreker : minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 208

Sprekers : de heren A. Denys, J. Geysels, W. De Vlieghe, E. Van Rompuy, L. Hancké, minister-president L. Van den Brande

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 19 (1994-1995) – Nrs. 1 tot 3
– 20 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 14 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 15 (1993-1994) – Nrs. 1 (+ Bijlagen 1 tot XXV) tot 9
– 16 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en watervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 616 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen, Beleidsbrief voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 624 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsnota Huisvesting, ingediend door

de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 627 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Inrichting van het landelijk gebied, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 628 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Investeren in de toekomst, Het economisch beleid in Vlaanderen, Beleidsprioriteiten voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 629 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995 – 605 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 14
Algemene bespreking (Voortzetting),
Algemene toelichting, blz. 212
Spreker : de heer M. Didden, verslaggever

Financien en begroting, blz. 217

Sprekers : de heren A. Denys, L. Hancké, E. Van Rompuy, J. Timmermans, F. Dewinter, C. Lisabeth, J. Geysels, H. Schiltz, W. De Vlieghe, P. Van Grembergen, G. Annemans, P. Dewael, W. Verreycken en minister W. Demeester-De Meyer

Brussel, blz. 249

Sprekers : de heren M. Seghers, V. Anciaux, E. Van Rompuy, mevrouw S. Creyf, de heren J. Van Hauthem, F. Dieleens, A. De Boeck en minister H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 269

Nr. 9 Dinsdag 13 december 1994 **Morgenvergadering**

Berichten van verhindering, blz. 271

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 19 (1994-1995) – Nrs. 1 tot 3
– 20 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995

– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 14 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 15 (1993-1994) – Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot XXV) tot 9
– 16 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en watervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 616 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen, Beleidsbrief voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 624 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsnota Huisvesting, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 627 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Inrichting van het landelijk gebied, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 628 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Investeren in de toekomst, Het economisch beleid in Vlaanderen; Beleidsprioriteiten voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 629 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995 – 605 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 14
Algemene bespreking (Voortzetting)

Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken, blz. 271

Sprekers : de heren L. Pierco, M. Van der Poorten, A. Denys, E. Van Rompuy, J. Van Hauthem, G. Vermassen, J. Tavernier, E. Van Vae-

renbergh, mevrouw A. De Maght-Aelbrecht, de heren R. Vanlerbergh, J. Valkeniers, minister T. Kelchtermans en minister L. Van den Bosche .

Regeling van de werkzaamheden, blz. 296

Bijlage

Vraag om uitleg van de heer H. Olaerts aan de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over maatregelen om de leescultuur te bevorderen, blz. 298

Nr. 10 Dinsdag 13 december 1994 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 301

Regeling van de werkzaamheden, blz. 301

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 19 (1994-1995) – Nrs. 1 tot 3
– 20 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 14 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 15 (1993-1994) – Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot XXV) tot 9
– 16 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en watervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 616 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen, Beleidsbrief voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Econo-

mie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 624 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsnota Huisvesting, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 627 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Inrichting van het landelijk gebied, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 628 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Investeren in de toekomst, Het economisch beleid in Vlaanderen, Beleidsprioriteiten voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 629 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995
– 605 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 14
Algemene bespreking (Voortzetting)

Huisvesting, Ruimtelijke ordening en Landinrichting, blz. 301
Sprekers : de heren J. Devolder, P. Breyne, F. Van den Eynde, J. Timmermans, L. Steenwegen, J. Caudron, V. Vautmans, J. Van Eetvelt, J. De Mol, J. De Seranno, M. Van der Poorten, minister N. De Batselier, minister T. Kelchtermans, minister-president L. Van den Brande en minister J. Sauwens

Media, blz. 327

Sprekers : de heren D. Van Meche-len, W. Seeuws, P. Dewael, S. De Clerck, mevrouw M. Dillen, de heren D. Van der Maelen, H. Van Dienderen, H. Olaerts en minister H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 344

Nr. 11 Woensdag 14 december 1994 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 345

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 19 (1994-1995) – Nrs. 1 tot 3
– 20 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 14 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 15 (1993-1994) -Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot XXV) tot 9
– 16 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1993-1994) -Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en watervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 616 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen, Beleidsbrief voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 624 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsnota Huisvesting, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 627 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Inrichting van het landelijk gebied, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 628 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Investeren in de toekomst, Het economisch beleid in Vlaanderen, Beleidsprioriteiten voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 629 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995
– 605 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 14
Algemene bespreking (Voortzetting)

Buitenlandse en Europese Aangelegenheden, blz. 345

Sprekers : de heren H. Suykerbuyk, L. Van Nieuwenhuysen, L. Steenwe-

gen, D. Van der Maelen, P. Van Grembergen, L. Dierickx, J. Geysels, G. Versnick, J. Ulburghs, K. Van Overmeire, E. Van Rompuy, F. Van den Eynde, H. Candries, minister J. Sauwens en minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 369

Nr. 12 Woensdag 14 december 1994
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 371

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 19 (1994-1995) – Nrs. 1 tot 3
– 20 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 14 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 15 (1993-1994) – Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot XXV) tot 9
– 16 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en watervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 616 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen, Beleidsbrief voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 624 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsnota Huisvesting, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering,

Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 627 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Inrichting van het landelijk gebied, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 628 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Investeren in de toekomst, Het economisch beleid in Vlaanderen, Beleidsprioriteiten voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 629 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995
– 605 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 14
Algemene bespreking (Voortzetting)

Economie! Energie, Landbouw en Werkgelegenheid, blz. 371

Sprekers : de heren F. Vergote, A. Denys, L. Barbé, E. Van Rompuy, P. Deprez, F. Wymeersch, J. Sleenckx, A. De Boeck, H. Olaerts, mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke, de heren L. Hancké, E. Schuermans, J. Ulburghs, F. Dielens, F. Vermeiren, minister L. Detiège en minister-president L. Van den Brande

Openbare Werken en Vervoer, blz. 395
Sprekers : de heren V. Vautmans, J. Ansoms, W. Verreycken, J. De Mol, H. Van Dienderen, R. Van Hooland, mevrouw V. Dua, de heer J. De Serano, minister T. Kelchtermans en minister J. Sauwens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 420

Nr. 13 Donderdag 15 december 1994
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 421

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 19 (1994-1995) – Nrs. 1 tot 3
– 20 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 14 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4

– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 15 (1993-1994) – Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot XXV) tot 9
– 16 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en watervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 616 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen, Beleidsbrief voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 624 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsnota Huisvesting, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 627 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Inrichting van het landelijk gebied, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 628 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Investeren in de toekomst, Het economisch beleid in Vlaanderen, Beleidsprioriteiten voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 629 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995
– 605 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 14
Algemene bespreking (Voortzetting)

Leefmilieu en Natuurbehoud, blz. 421
Sprekers : de heren M. Verwilghen, A. Denys, H. Brouns, mevrouw V. Dua, de heren F. Wymeersch, E. Van Rompuy, X. Buisseret, J. Timmermans, L. Barbé, J. Van Looy, J. Geysels, M. Maertens, M. Capoen, G. Annemans, P. Van Grembergen, minister N. De Batselier

Regeling van de werkzaamheden, blz. 445

Nr. 14 Donderdag 15 december 1994
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 447

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 19 (1994-1995) – Nrs. 1 tot 3
– 20 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende de middeledenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 14 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 15 (1993-1994) – Nrs. 1 (+ Bijlagen 1 tot XXV) tot 9
– 16 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en watervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 616 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen, Beleidsbrief voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 624 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsnota Huisvesting, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 627 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Inrichting van het landelijk gebied, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de

Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 628 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Investeren in de toekomst, Het economisch beleid in Vlaanderen, Beleidsprioriteiten voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 629 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995
– 605 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 14
Algemene bespreking (Voortzetting)

Cultuur, blz. 447

Sprekers : de heren D. Ramoudt, M. Van Peel, P. Van Grembergen, F. De Man, W. Seeuws, L. Dierickx, H. Lauwers, D. Van Mechelen, F. Cauwenberghs, J. Geysels, F. Van den Eynde, J. Caudron, M. Maertens, P. Dewael, minister H. Weckx

Welzijn en Gezondheid, blz. 472

Sprekers : de heer J. Valkeniers, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heren F. Van den Eynde, mevrouw L. Maximus, de heren M. Maertens, G. Bossuyt, E. Van Vaerenbergh, B. Vandendriessche, mevrouw A. Gijsbrechts-Horckmans, minister L. Dettiège en minister W. Demeester-De Meyer

Regeling van de werkzaamheden, blz. 497

Nr. 15 Vrijdag 16 december 1994
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 499

Ontwerp van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 499

Voorstellen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 499
Intrekking, blz. 499

Voorstel van resolutie
Indiening en verwijzing, blz. 499

Moties
Indiening, blz. 499
Intrekking, blz. 500

Verslag
Indiening, blz. 500

Kennisgeving van de Vlaamse regering
Indiening en verwijzing, blz. 500

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)
Indiening, blz. 500

Regeling van de werkzaamheden, blz. 500

Spreker : de heer J. Tavernier

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs VI

– 600 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 7
Algemene bespreking, blz. 500
Sprekers : de heer P. Hostekint, verslaggever, de heren J. Eeman, L. Martens, mevrouw A. Leysen, de heren G. Annemans, J. Tavernier, C. Moors, L. Appeltans, minister L. Van den Bossche

Motie van orde

Voorstel tot verdaging, blz. 512
Sprekers : de heer A. Denys, mevrouw J. Leduc, de heren E. Van Rompuy en P. Van Grembergen

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs VI

– 600 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 7
Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 514
Sprekers : de heren R. Swinnen, C. Moors, mevrouw J. Leduc, de heren R. Deswaene, J. Eeman, L. Appeltans, G. Annemans, J. Tavernier, L. Martens en minister L. Van den Bossche

Artikelsgewijze bespreking, blz. 528
Sprekers : de heren R. Deswaene, J. Tavernier, J. Eeman, mevrouw J. Leduc, de heren R. Swinnen, A. Denys, G. Annemans en minister L. Van den Bossche

Regeling van de werkzaamheden, blz. 563

Nr. 16 Vrijdag 16 december 1994
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 565

Samenstelling van commissies en werkgroepen, blz. 566

Actuele vragen (Regl. art. 77)
Actuele vraag van de heer J. Vandeuren tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de hergroepering van de resterende Limburgse reconversiemiddelen, blz. 566

Actuele vraag van de heer P. Van Grembergen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse rege-

ring, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de verzoening in de deelstaat Vlaanderen en in de federale staat België, blz. 567

Actuele vraag van de heer M. Maertens tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de verwerking van potvis in veevoeder, blz. 568

Actuele vraag van de heer J. Van Hauthem tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening 'en Binnenlandse Aangelegenheden, over de mogelijke voordracht van de heer Hapart als burgemeester van Voeren, blz. 569

Actuele vraag van mevrouw M. De Meyer tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het gebruik van de middelen van het Fonds voor Scheepsbouw voor de Wase reconversie, blz. 569

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
— 19 (1994-1995) — Nrs. 1 tot 3
— 20 (1994-1995) — Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
— 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
— 13-A (1993-1994) - Nr. 1 (Toelichtingen)
— 14 (1993-1994) — Nrs. 1 tot 4
— 17 (1993-1994) — Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
— 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
— 13-A (1993-1994) — Nr. 1 (Toelichtingen)
— 15 (1993-1994) — Nrs. 1 (+ Bijlagen 1 tot XXV) tot 9
— 16 (1993-1994) — Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
— 17 (1993-1994) — Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en watervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
— 616 (1994-1995) — Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen, Beleidsbrief voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
— 624 (1994-1995) — Nr. 1

Beleidsnota Huisvesting, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
— 627 (1994-1995) — Nr. 1

Beleidsbrief Inrichting van het landelijk gebied, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
— 628 (1994-1995) — Nr. 1

Beleidsbrief Investeren in de toekomst, Het economisch beleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
— 629 (1994-1995) — Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995
— 605 (1993-1994) — Nrs. 1 tot 15
Algemene bespreking (Voortzetting)

Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid, blz. 570

Sprekers : mevrouw J. Leduc, de heren R. Swinnen, de heer G. Annemans, L. Appeltans, P. Van Grembergen, L. Martens, E. Van Rompuy, J. Van Hauthem, H. Schiltz, J. Tavernier, mevrouw A. Leysen, minister-president L. Van den Brande en minister L. Van den Bossche

Voorstel van decreet van de heren R. Landuyt en M. Capoen houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 16 november 1994 betreffende de definitieve aanwijzing van de beschermde duingebieden en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden, en houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurgebied
— 632 (1994-1995) — Nrs. 1 tot 5

Voorstel van decreet van de heer D. Ramoudt c.s. houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud
— 543 (1993-1994) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche c.s. houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud
— 636 (1994-1995) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 600

Sprekers : de heer H. Brouns, verslaggever, de heer R. Landuyt, verslaggever, de heer D. Ramoudt, mevrouw M. Tyberghien-vandenbussche, mevrouw V. Dua, de heren J. Devolder, M. Capoen, L. Bril, M. Verwilghen, R. Van Rompaey, J. De Serrano, H. Coveliers

Motie van orde

Voorstel tot verwijzing naar de commissies, blz. 622

Sprekers : de heren A. Denys, R. Landuyt, J. De Serrano, mevrouw V. Dua, de heer M. Verwilghen

Voorstel van decreet van de heren R. Landuyt en M. Capoen houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 16 november 1994 betreffende de definitieve aanwijzing van de beschermde duingebieden en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden, en houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurgebied
— 632 (1994-1995) — Nrs. 1 tot 5

Voorstel van decreet van de heer D. Ramoudt c.s. houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud
— 543 (1993-1994) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche c.s. houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud
— 636 (1994-1995) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 624

Sprekers : de heren D. Ramoudt, J. Devolder, R. Van Rompaey en minister N. De Batselier
Artikelsgewijze bespreking, blz. 627

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Verdrag betreffende de toetreding van het Koninkrijk Noorwegen, de Republiek Oostenrijk, de Republiek Finland, en het Koninkrijk Zweden tot de Europese Unie en van de Akte betreffende de toetredingsvoorwaarden en de aanpassing der Verdragen met de erbij horende Bijlagen 1, 11, 111, IV, V, VI, VII, VIII, IX, x, XI, XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVII, XVIII en XIX, de Protocollen 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 en 10 en de Gemeenschappelijke Verklaringen 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 en 9
— 644 (1994-1995) — Nr. 1

Algemene bespreking, blz. 629

Sprekers : mevrouw R. Van Cleuvenbergen, verslaggever, de heren P. Van Gremberaen, L. Dierickx, H. Suykerbuyk, minister-president L. Van den Brande

Artikelsgewijze bespreking, blz. 633

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de volgende internationale akten : Akkoord houdende oprichting van de Wereldhandelsorganisatie, Slotakte, Bijlagen IA, IB, IC, 2, 3 en 4, Besluiten en Verklaringen, en Memorandum van Akkoord inzake de verbintenissen betreffende financiële diensten, ondertekend te Marrakech op 15 april 1994
— 646 (1994-1995) — Nr. 1

Algemene bespreking, blz. 633

Sprekers : mevrouw R. Van Cleuvenbergen, verslaggever, de heren G. Geens, W. De Vlieghere, D. Van der Maelen, K. Van Overmeire, P. Van Grembergen, mevrouw V. Dua, de heren W. Van Wambeke, L. Steenwegen, G. Versnick, minister-president L. Van den Brande

Artikelsgewijze bespreking, blz. 653

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 19 (1994-1995) – Nrs. 1 tot 3
– 20 x(1994-1995) – Nr. 1 (Aangepaste administratieve begroting)
Artikelsgewijze bespreking, blz. 653

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeen-schap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtin-gen)
– 14 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Re-kenhof)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 654

Ontwerp van decreet houdende de alge-mene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtin-gen)
– 15 (1993-1994) – Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot XXV) tot 9
– 16 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4 (Admini-stratieve begroting)
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Re-kenhof)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 655
Spreker : de heer W. De Vlieghe

Ontwerp van decreet houdende bepalin-gen tot begeleiding van de begroting 1995
– 605 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 15
Artikelsgewijze bespreking, blz. 688

Werkingsbegroting van de Raad
Beraadslaging en stemming, blz. 700
Spreker : de heer C. Moors, verslag-gever

Motie van orde
Voorstel tot verdaging van een agenda-punt, blz. 700
Spreker : de heer M. Olivier

Verklaring van de voorzitter, blz. 700

Ontwerp van decreet betreffende het on-derwijs VI
– 600 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 7
Aangehouden stemmings, blz. 702
Sprekers : de heren G. Versnick. J. Devolder, F. Vergote
Hoofdelijke stemming, blz. 716

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbe-groting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 19 (1994-1995) – Nrs. 1 tot 3
– 20 (1994-1995) – Nr. 1 (Aangepaste administratieve begroting)
Hoofdelijke stemming, blz. 717

Voorstel van motie van overeenstemming
Hoofdelijke stemming, blz. 719

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeen-schap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtin-gen)
– 14 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Re-kenhof)
Hoofdelijke stemming, blz. 720

Ontwerp van decreet houdende de alge-mene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtin-gen)
– 15 (1993-1994) – Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot XXV) tot 9
– 16 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4 (Admini-stratieve begroting)
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Re-kenhof)
Aangehouden stemmings, blz. 721
Hoofdelijke stemming, blz. 726

Voorstel van motie van overeenstemming
Hoofdelijke stemming, blz. 72X

Ontwerp van decreet houdende bepalin-gen tot begeleiding van de begroting 1995
– 605 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 15
Aangehouden stemmings, blz. 729
Hoofdelijke stemming, blz. 730

Ontwerp van decreet houdende vaststel-ling van het wapen en de vlag van de provincies en gemeenten
– 603 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 3
Hoofdelijke stemming, blz. 731
Spreker : de heer F. Dewinter

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 22 januari 1975 houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van het landelijk georganiseerd jeugd-werk
– 604 (1993-1994) – Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming, blz. 733

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 april 1993 houdende regeling, voor het Vlaamse Gewest, van het administratief toezicht op de gemeen-ten
– 607 (1994-1995) – Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming, blz. 734

Ontwerp van decreet houdende goedkeu-ring van het Verdrag betreffende de toe-treding van het Koninkrijk Noorwegen, de Republiek Oostenrijk, de Republiek Finland, en het Koninkrijk Zweden tot de Europese Unie en van de Akte betref-fende de toetredingsvoorwaarden en de aanpassing der Verdragen met de erbij horende Bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, x, XI, XII, XIII, XIV,

XV, XVI, XVII, XVIII en XIX, de Pro-tocollen 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 en 10 en de Gemeenschappelijke Verklaringen 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 en 9
– 644 (1994-1995) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 735

Ontwerp van decreet houdende goedkeu-ring van de volgende internationale ak-ten : Akkoord houdende oprichting van de Wereldhandelsorganisatie, Slotakte, Bijlagen IA, IB, IC, 2, 3 en 4, Besluiten en Verklaringen, en Memorandum van Akkoord inzake de verbintenissen betref-fende financiële diensten, ondertekend te Marrakech op 15 april 1994
– 646 (1994-1995) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 736
Spreker : mevrouw M. De Meyer

Voorstel van decreet van de heren R. Landuyt en M. Capoen houdende be-krachtiging van het besluit van de Vlaam-se regering van 16 november 1994 betref-fende de definitieve aanwijzing van de beschermde duingebieden en van de voor het duingebied belangrijke landbouwge-bieden, en houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurgebied
– 632 (1994-1995) – Nrs. 1 tot 5

Voorstel van decreet van de heer D. Ra-moudt c.s. houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud
– 543 (1993-1994) – Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw M. Tyberghien-Vandebussche c.s. houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud
– 636 (1994-1995) – Nrs. 1 en 2
Aangehouden stemmings, blz. 738
Hoofdelijke stemming, blz. 739
Spreker : de heer M. Maertens

Met redenen omklede motie van mevrouw S. Crevf tot besluit van de op 29 november 1994 door mevrouw S. Crevf in commissie gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Brande, minister-pre-sident van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Weten-schansbeleid, Energie en Externe Bet-rekkingen, over het archiefwezen
– 638 (1994-1995) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 741

Met redenen omklede motie van de he-ren E. Van Vaerenbergh, P. Van Grem-bergen en H. Olaerts c.s. tot besluit van de **Op** 29 november 1994 door de heer E. Van Vaerenbergh gehouden internellatie tot de heer L. Vanden Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de kansen ter afwer-king van de verdere staatsvorming na de Sint-Michielsakkoorden en de initia-tieven van de Vlaamse regering in dit ver-band
– 639 (1994-1995) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 742

Met redenen omklede motie van de heren E. Van Vaerenbergh, P. Van Grembergen en H. Olaerts tot besluit van de op 29 november 1994 door de heer E. Van Vaerenbergh gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO; Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, en de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de noodzaak van een samenhangend Vlaams beleid voor Brussel en Vlaams-Brabant – 640 (1994-1995) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 743

Spreker : de heer F. Dielens

Met redenen omklede motie van de heer H. Van Dienderen tot besluit van de op 30 november 1994 door de heer H. Van Dienderen gehouden actuele interpellatie

tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, en de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over het vrachtwagenvignet en de NMBS – 643 (1994-1995) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 745

Motie van de heer H. Coveliers c.s. betreffende de uitoefening van het recht van onderzoek over het ontstaan, de omvang en de resultaten van de contacten tussen de Vlaamse regering en de Begeermann Groep

– 648 (1994-1995) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 746

Sprekers : de heren H. Coveliers, J. Ulburghs, mevrouw M. De Meyer

Eindejaarswensen, blz. 750

Sprekers : de heer P. Van Grembergen en minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 750

Bijlagen

Bijlage I : Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995 (Tabel), blz. 753

Bijlage II : Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995 (Tabel), blz. 781

VOORZITTER : de heer J. Timmermans, ondervoorzitter

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

- *De vergadering wordt geopend om 14.07 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

G. Cardoen, J. Caubergs, L. Goutry : gezondheidsredenen ;

P. Berben, E. Beysen, F. Vandembroucke : ambtsverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

- 19 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3
- 20 (1994-1995) - Nr. 1 (Aangepaste administratieve begroting)

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995

- 12 (1993-1994) - Nr. 1 (Advies SERV)

- 13-A (1993-1994) - Nr. 1 (Toelichtingen)

- 14 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 4

- 17 (1993-1994) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995

- 12 (1993-1994) - Nr. 1 (Advies SERV)

- 13-A (1993-1994) - Nr. 1 (Toelichtingen)

- 15 (1993-1994) - Nrs. 1 (+ Bijlagen 1 tot XXV) tot 9

- 16 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)

- 17 (1993-1994) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

BELEIDSBRIEF Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en watervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

- 616 (1994-1995) - Nr. 1

BELEIDSBRIEF Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen, Beleidsbrief voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen

- 624 (1994-1995) - Nr. 1

BELEIDSNOTA Huisvesting, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de

Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
- 627 (1994-1995) - Nr. 1

BELEIDSBRIEF Inrichting van het landelijk gebied, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

- 628 (1994-1995) - Nr. 1

BELEIDSBRIEF Investeren in de toekomst, Het economisch beleid in Vlaanderen, Beleidsprioriteiten voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen

- 629 (1994-1995) - Nr. 1

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995

- 605 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 14

Algemene bespreking (Voortzetting)

De voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van het begrotingsdebat.

CULTUUR

De voorzitter : Wij behandelen nu verder de materie Cultuur, waarvoor minister Weckx bevoegd is.

De heer Ramoudt heeft het woord.

De heer D. Ramoudt (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijn-

Ramoudt

heer de minister, waarde collega's, in het debat over de begroting Cultuur wil onze fractie uw aandacht vestigen op de problemen in de sector toerisme.

Ten onrechte wordt het belang van deze sector in ons land onderschat en stiefmoederlijk behandeld. Toerisme is niet alleen – samen met de media – de grootste cultuurdrager in de geschiedenis, gegevens wijzen uit dat de toeristische sector als één van de belangrijkste segmenten van de Vlaamse economie binnen de tertiaire sector mag worden beschouwd.

Het directe en indirecte inkomenseffect van de toeristische besteding in Vlaanderen, inclusief Brussel, bedroeg in 1990 78 miljard frank. Het toerisme in de ruime zin zou in datzelfde jaar een inkomenscreatie van 101 miljard frank hebben opgebracht.

De tewerkstelling in de toeristische sector wordt voor 1990 op 61.000 voltijdse betrekkingen geschat. In de classificatie van de directe tewerkstelling bevindt de toeristische sector zich tussen de textielsector met 48.000 werknemers en de landbouwsector met 76.000 werknemers.

Het toerisme heeft bovendien een belangrijke sociale functie in ons maatschappelijk bestel omdat zij de burger moet toelaten in optimale omstandigheden en aan concurrentiële prijzen van een verdiende vakantierust te genieten, bij voorkeur in eigen land.

Op dit ogenblik kent het toerisme als economische entiteit een geringe groei. De statistieken daaromtrent zijn hiervan een sprekend bewijs. Het is zeker een bedrijfstak die nog heel wat groeimogelijkheden heeft. In dat verband verwijs ik naar de stad Antwerpen, vorig jaar Culturele Hoofdstad van Europa, waar een investering van 2 miljard frank voor een opbrengst van 12 miljard frank heeft gezorgd en waar alle organisa-

ties hun activiteiten met een positief saldo konden beëindigen.

Daarom moeten wij ons erover bezinnen of het inderdaad wel positief is dat deze sector onder Cultuur ressorteert. Toerisme is meer dan vrijetijdsbesteding, hoewel deze opdracht door het Vlaams Commissariaat-Generaal voor Toerisme blijkbaar niet ten volle werd erkend.

Sommige elementen pleiten ervoor om de toeristische sector onder te brengen bij Economie. Wij zijn ons er nochtans van bewust dat dit geen garantie inhoudt dat het toerisme economisch au sérieux zal worden genomen. Het gevaar is reëel dat het toerisme tussen de andere grote economische sectoren niet voldoende aandacht zal krijgen.

Een discussie over deze aangelegenheid mag echter niet uit de weg worden gegaan. De VLD-fractie is bereid dit gesprek constructief te helpen opbouwen.

De groeimogelijkheden van het toerisme kunnen pas worden gerealiseerd op voorwaarde dat Vlaanderen de toerist iets te bieden heeft. Niet alleen de buitenlander moet Vlaanderen als potentieel vakantie-land leren aanvaarden, ook de Belg en uiteraard de Vlaming moet overtuigd blijven van het nut en de betaalbaarheid van een vakantie in eigen land. Wie zijn eigen land niet kent, kan vreemde landen onmogelijk naar waarde schatten.

Voortdurende aandacht voor de kwaliteit van de toeristische infrastructuur is essentieel om de toerist te blijven aantrekken. De logische accommodatie vereist voldoende onderhoud, vernieuwing en aanpassing aan de behoeften van de potentiële klant. De verkeersinfrastructuur speelt een essentiële rol en de verzorging van het kunstpatrimonium bepaalt mee de aantrekkelijkheid van de steden en de toeristische centra.

Voldoende kennis van wat Vlaanderen als vakantie-land te bieden heeft

veronderstelt een professionele marketing- en promotiebeleid in België en in het buitenland.

Het toeristisch marketingplan dat door studie bureaus in opdracht van het VCGT werd opgesteld zou ons dan ook moeten verheugen. Dit plan zou moeten leiden tot een vernieuwde aanpak van de opdracht van het commissariaat, met name de ontwikkeling en de bevordering van het toerisme. Hoewel dit plan werd goedgekeurd door de raad van bestuur van het VCGT op de vergadering van 30 maart 1994, werd het nooit ter bespreking voorgelegd aan de Vlaamse Raad, zelfs niet ter gelegenheid van het debat over de begroting 1995. Op vraag van de commissie voor Cultuur werd uiteindelijk een ingekorte versie van het plan aan het verslag toegevoegd.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister H. Weckx : Mijnheer Ramoudt, ik wens u even te onderbreken om drie opmerkingen te maken.

Ten eerste had u wellicht andere opdrachten op het ogenblik dat het toerisme werd besproken in de commissie voor Cultuur.

Ten tweede, aangezien u beweerde dat deze aangelegenheid niet ter sprake kwam, raad ik u aan het commissieverslag van de heer De Bremaeker te lezen. De voorzitter van het Commissariaat-Generaal voor Toerisme gaf zelfs indicaties over hetgeen men via het marketingplan het eerste jaar zou trachten te realiseren met de middelen vanwege de economische sector.

Ten derde, werden de besluiten van het marketingplan toegevoegd aan het commissieverslag.

De heer D. Ramoudt : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw opmerkingen, maar aangezien ik nog niet was uitgesproken, zal ik mijn betoog voortzetten.

De hiervoor beschreven werkwijze getuigt hoe dan ook van weinig res-

Ramoudt

peet voor de Vlaamse Raad en schakelt bovendien iedere democratische controle uit.

Op die manier wordt niet enkel een discussie uit de weg gegaan, het bevijsst bovendien dat de minister van Cultuur weinig of geen ingreep heeft op het toerismebeleid in het algemeen en op het VCGT-beleid in het bijzonder.

Het feit dat het toeristisch marketingplan onbespreekbaar bleef voor de Vlaamse Raad leidde tot abnormale toestanden en tot het verloren gaan van kansen, wat Vlaanderen zich binnenkort erg zal beklagen. Ik zal dit illustreren aan de hand van twee voorbeelden.

Ten eerste, de realisatie van de supersnelle treinlijnen gaat in alle landen gepaard met de uitwerking van eraan gekoppelde toerismeprojecten. Hier werd daarover zelfs nog niet gesproken. Men denkt er zelfs niet aan het HST-tracé tot aan de luchthaven van Zaventem aan te leggen. In Frankrijk daarentegen rijden dagelijks zeven hoge snelheidstreinen tussen Rijsel en de Charles de Gaulleluchthaven in Parijs. De mogelijkheid bestond aldus om Brussel met Parijs te verbinden via een HST.

Ten tweede, Vlaanderen is over de hele wereld bekend dankzij het beroemde gedicht van Mac Crea *In Flanders Fields the poppies blow*. Indien men in de Angelsaksische wereld vraagt waar de *Flanders Fields* liggen, wat denkt u, mijnheer de minister, dat men zal antwoorden? In Frankrijk, aan de Somme! De Fransen maakten de klapproos tot hun symbool en wij hebben deze schitterende kapstok waaraan ons produkt had kunnen worden opgehangen, nog niet eens gebruikt. Zelfs niet in 1994, het jaar van de grote herdenkingen die de aandacht van de ganse wereld op ons deel van Europa vestigde.

Mijnheer de minister, uw toeristisch

marketingplan is vooral het plan van de gemiste kansen.

De supplementaire kost voor de uitvoering van het toeristisch marketingplan wordt geraamd op 200 miljoen frank. In de begroting 1995 wordt hiervoor echter in bijkomende middelen voorzien ten bedrage van 55 miljoen frank, waarvan 40 miljoen frank uit de economische sector, waardoor de uitvoering van het plan slechts gedeeltelijk mogelijk is.

Mijnheer de minister, de vraag rijst of u dit plan steunt en werkelijk wil laten uitvoeren. In bevestigend geval, kan mijn fractie slechts vaststellen dat deze post op de begroting geflatteerd is en dat nadien belangrijke bijkredieten zullen moeten worden aangevraagd wil men de doelstellingen realiseren.

De VLD pleitte meermaals voor een effectief toeristisch actieplan waarin de infrastructuurontwikkeling, strategie, onthaal en promotie in een marketingplan zouden worden gerealiseerd en waarbij men in eerste instantie zou uitgaan van de noden van de regio's en van de toerist.

Het verheugt ons vast te stellen dat er in het kader van het nieuwe Toeristisch Marketingplan een cel produktontwikkeling werd opgestart; daarnaast hebben wij echter vragen over de efficiëntie van deze maatregel nu de begroting reeds duidelijk aangeeft dat er voor dit project geen middelen zijn ingeschreven.

Overigens zou het van ergelijke naïviteit getuigen indien men veronderstelt dat de vooropgestelde doelen haalbaar zijn. De middelen, zowel qua mankracht als qua werkingmiddelen, zijn niet voldoende om een efficiënte werking van een orgaan als het VCGT te verzekeren, laat staan dat het Toeristisch Marketingplan een kans op slagen heeft.

Bij een vergelijking met bijvoorbeeld het Nederlands Bureau voor Toerisme stellen wij vast dat het VCGT voor gelijke opdrachten 24 percent van de mankracht en 18 per-

cent van de werkingstoelagen van het Nederlands Bureau voor Toerisme door de overheid krijgt toebedeeld. Ofwel neemt men het toerisme au sérieux, ofwel houdt men op erover te lullen. In deze omstandigheden zwaaien met een Toeristisch Marketingplan is boerenbedrog of kop-in-het-zandstekkerij.

Wij verwachten van de minister van Cultuur dat hij zijn voogdijschap niet langer zou verwaarlozen en eindelijk aan deze belangrijke tak van de Vlaamse economie de aandacht zou besteden die hij niet alleen verdient maar ook broodnodig heeft. Toerisme is gelukkig nog altijd geen scheepswerf die door de regering wordt opgegeven, maar het is echt niet nodig te wachten tot noodsituaties zich voordoen vooraleer voor de stimuli te zorgen die in de ons omringende landen als minimale werkingmiddelen worden toegekend.

Minder enthousiast – en dit is nog een zwakke uitdrukking – zijn wij met de bestaande toestand van het sociaal toerisme. Dringend dient het sociaal toerisme te worden doorgelicht, teneinde deze sector beter te kunnen afstemmen op zijn echte sociale dimensie. Hoewel sociaal toerisme steeds op de juiste manier wordt gedefinieerd, namelijk als een geheel van maatregelen erop gericht om het toerisme toegankelijker te maken voor groepen personen die omwille van hun sociale positie of gezondheid moeilijk met vakantie kunnen gaan, is de invulling in de praktijk iets helemaal anders. Dit toerisme dient opnieuw te worden gezien in zijn oorspronkelijke context. De doelgroep is de maatschappelijk zwakkere gebruiker die, zoals elke burger in dit land, recht heeft op vakantie, en niet de leden van de belangenorganisaties, niet die van de zuilen. Dit leidt tot de paradox dat de sociale vakantieinfrastructuur binnen bepaalde zuilorganisaties voornamelijk wordt gebruikt door het hoger personeel terwijl de echte doelgroep, de sociaal zwakkeren, enkel welkom zijn om de kamers op

Ramoudt

te vullen. Dit is uiteraard een manifeste inbreuk op de doelstellingen van het sociaal toerisme en illustreert voor de zoveelste keer de scheeftrekkingen die ontstaan ingevolge de ongecontroleerde macht van de zuilen en degenen die er de dienst uitmaken. Bovendien richten de uitbaters van het sociaal toerisme zich sterk op congresstoerisme waar de gewone man zeker geen deel van uitmaakt.

Nochtans zijn er redenen genoeg om aandacht te hebben voor de effectieve noden aan vakantie van bepaalde groepen binnen de bevolking. Marktonderzoek toont aan dat ongeveer 20,8 procent van de bevolking geen vakantie kan nemen omwille van financiële redenen. Van elke vijf Vlamingen is er één die moet thuis blijven omdat het sociaal toerisme zijn opdracht niet vervult.

De besteding van de middelen, die voor 1995 bijna 113 miljoen frank bedragen, wat neerkomt op ongeveer 15 procent van de toelagen aan het VCGT, gaat duidelijk voorbij aan de doelstelling van het sociaal toerisme.

Bovendien wordt er vastgesteld dat het sociaal toerisme niet langer goedkoop toerisme betekent. De prijsstijging in het sociaal toerisme heeft het verschil met het commercieel toerisme kleiner gemaakt. Bepaalde familiepensions zijn goedkoper dan de logies binnen het sociaal toerisme. Dit stemt tot nadenken.

De particuliere sector vervult ontegensprekelijk ook een belangrijke rol in het sociaal toerisme via familiale hotels en campings. Deze rol dient verder te worden gestimuleerd. De VLD denkt bijvoorbeeld aan gesubsidieerd hotelverlof voor kansarmen. Hiervoor dient een gedeelte van het budget van sociaal toerisme in deze privé richting te gaan.

Mijnheer de minister, ik heb niet alle onderwerpen kunnen behandelen.

Ik het kader van het statuut voor reisbureaus, wil ik toch vragen hiervan dringend werk te maken zodanig dat de consument zou worden beschermd. Ik wil dan ook vragen het decreet zo spoedig mogelijk aan te passen en ter bespreking aan de Vlaamse Raad voor te leggen.

De voorzitter : De heer Van Peel heeft het woord.

De heer M. Van Peel (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, in de eerste plaats wens ik te zeggen dat de CVP-fractie verheugd is over het feit dat de Vlaamse regering ook dit jaar het budget voor Cultuur op een substantiële wijze heeft verhoogd. Wij zouden nog meer verheugd zijn mocht de trend van de grote stijgers, zoals Welzijn, Leefmilieu en Openbare Werken, worden gevolgd. Wanneer we het geheel over de gehele regeerperiode bekijken, dan mogen we over het algemeen – zeker wat de budgettaire situatie betreft – niet klagen, integendeel.

Ten tweede wil ik mijn vreugde uitdrukken over het zeer grote succes van het decentralisatie-decreet voor het jeugdwerk. Onlangs is er een studiedag geweest voor jeugdconsulenten, schepenen van jeugd, enzovoort. Daar werd nog eens duidelijk bevestigd dat de dynamiek die we in de diverse gemeenten hebben losgeweekt, nadat we hadden gezegd dat wat de Vlaamse Gemeenschap voor de subsidiëring van het lokale jeugdwerk uittrok, door de gemeente zelf – na inspraak door de jeugdsector – zou worden aangewend, heeft geleid tot een zeer grote vlucht van nadenken en concrete plannen uitvoeren over het jeugdbeleid in elke gemeente. Dit is een van de belangrijkste verwezenlijkingen van deze zittingsperiode.

We vroegen ons allen af of dit mooie decentralisatieprincipe in de praktijk wel zou werken en of het geen aanleiding zou geven tot willekeur. Dat is echter geenszins het geval. Samen

met u, mijnheer de minister, ben ik daarover ten zeerste verheugd.

Hetzelfde geldt voor de verdere gedecentraliseerde aanpak voor de ondersteuning van bibliotheken en culturele centra. Inzake de bibliotheken moet ik toch, vanuit onze fractie, een kritische noot laten horen. Het bibliotheekprotocol, dat door de vier fracties werd opgesteld en dat de verdere uitvoering van het bibliotheekdecreet de volgende jaren mogelijk maakt, hebben wij van harte gesteund. U weet echter dat er nog steeds een discussie bestaat over de in het programmadecreet voorziene vermindering van de uitgaven van 70 miljoen frank voor deze sector. Bovendien zou dit gebeuren met terugwerkende kracht tot 1 januari 1994. Ik signaleer u, mijnheer de minister, dat men zich vanuit onze fractie node, maar met begrip voor de noodzaak om het bibliotheekdecreet verder uit te voeren, inschakelt in de spreiding van de uitgaven en de nivellering van de vroeger erkende en de later erkende bibliotheken. Dit principe echter toepassen met terugwerkende kracht voor 1994 is voor de fractie een onoverkomelijk hindernis. We vragen ons af of dit op enigerlei manier verdedigbaar is en ons inziens klopt het ook niet met de tekst van het eerder vernoemde protocol waar over die terugwerkende kracht eigenlijk geen sprake is.

Mijnheer de minister, ik denk dat het goed zou zijn mochten we naar aanleiding van dit debat de situatie opklaren.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer Van Peel, teneinde straks, in onze uiteenzetting niet in herhaling te vallen, wens ik nu reeds te zeggen dat wij ons ter zake bij uw inzichten en bij uw wensen aansluiten.

De heer M. Van Peel : Wat de muzieksector betreft, vragen wij ons af of hier niet een soort van Mattheüs-effect speelt. Ik denk dat we ons

Van Peel

daarvoor, vanuit het culturele beleid, moeten hoeden. Het is goed succesrijke gezelschappen verder te ondersteunen, maar het is even belangrijk dat we in het cultuurbeleid nieuwe kwaliteit opsporen en kansen geven. Wij vrezen dat op dit ogenblik te veel het principe geldt dat wie een commercieel succes kent, nog eens extra wordt ondersteund en lof al dan niet cultureel ambassadeur wordt. Daar stellen wij ons toch vragen bij.

Inzake het letterenbeleid betreuren wij dat het niet mogelijk is gebleken, maar we zijn ons bewust van het feit dat men niet alles tegelijk kan doen, om de aangroei van het budget voort te zetten, vooral rekening houdend met de broodnodige promotie van de Vlaamse literatuur in binnen- en buitenland, lijkt ons dit toch een belangrijk aandachtspunt voor de toekomst te zijn.

Er is in de begroting ook een zeer kleine post die volgens ons echter zeer belangrijk is. Ik bedoel hiermee de 2 miljoen frank die werd uitgetrokken voor de specifieke werkingskosten in het kader van het statuut van de kunstenaar. Wij hopen dat de minister daarmee zal kunnen overgaan tot het oprichten van een zogenaamd kunstenaarsloket binnen de administratie Kunst, waar een ombudsdienst en een informatiecentrum kan worden opgericht ten voordele van alle kunstenaars met sociale, fiscale en administratieve problemen. Dit kunstenaarsloket beantwoordt aan een duidelijke en dringende vraag vanuit heel de culturele sector. De kunstenaars zitten immers met enorm veel concrete vragen. Heel het problematiek van het sociaal statuut en de sociale zekerheid is een federale materie. Een subcommissie van de commissie voor Sociale Zaken van de Kamer houdt zich daar trouwens momenteel mee bezig. De kunstenaars, professionele en andere, mogen van hun minister van Cultuur echter verwachten dat hij hen begeleidt inzake

de prangende vragen rond hun statuut. De uitgetrokken 2 miljoen frank zal dus zeker bijzonder nuttig kunnen worden gebruikt. Wij hopen dat er op federaal niveau een doorbraak komt inzake het statuut.

Vervolgens wil ik ook een lans breken voor een creatieve aanpak van de tewerkstellingsproblematiek in de culturele sector. Deze tijd van werkloosheid, vooral bij jonge mensen, vormt ook in de culturele sector een specifiek probleem. Er zijn op dit ogenblik nochtans heel wat mechanismen die het mogelijk zouden kunnen maken, mits er wat meer aandacht aan werd besteed, dat er een actief beleid wordt gevoerd. Wij pleiten er voor om in het kader van het huidige debat over de zogenaamde selectieve initiatieven ter bevordering van de tewerkstelling uitdrukkelijk ook de culturele sector te bekijken als een sector waar de tewerkstelling zou kunnen worden verbeterd door vermindering van de patronale bijdragen. In dit kader zou men ook de nieuwe wetgeving op de plaatselijke werkgelegenheidsagentenschappen eens grondig kunnen bekijken. Men schijnt daar vaak gewoon niet aan te denken en enige sensibilisatie zou op dit punt dan ook zeer belangrijk kunnen zijn.

Mijnheer de minister, als ik de uitvoering van het regeerakkoord op het vlak van cultuur evalueer, dan stel ik tot mijn genoegen vast dat dit programma voor een groot deel reeds gerealiseerd werd. Er zijn echter nog een aantal punten die aandacht verdienen. Wij blijven vragen de partij inzake een museumdecreet. Wij verheugen ons over het inhaalmanoeuvre voor de museumsector in 1995 maar wij blijven aandringen op een zo spoedig mogelijk te houden debat over het nieuwe museumbeleid in Vlaanderen. Verder pleiten wij ook voor het zo snel mogelijk afhandelen van het decreet op de reisbureaus. Het voorstel van collega Luc Martens zal hopelijk snel kunnen worden afgerond in de commissie voor Cultuur. Het is immers

dringend nodig om de verouderde nationale wetgeving van 1965 aan te passen aan de huidige toeristische industrie met het oog op de creativiteit van het reislustige Vlaamse verenigingsleven, dat hier uiteraard niet door mag worden getroffen.

De grootste hervorming die ons nog wacht in 1995 betreft de decreten in het kader van het sociaal-cultureel werk voor volwassenen. Mijnheer de minister, ik doe ook een oproep tot de voorzitter van de commissie voor Cultuur om daar in januari 1995 mee te beginnen. Wij dringen er zeer sterk op aan om de drie belangrijke decreten inzake verenigingen, instellingen en diensten in de sociaal-culturele sector voor volwassenen in de volgende maanden af te werken. De sociaal-culturele sector is zeer belangrijk. Op dit ogenblik heeft men dit blijkbaar uit het oog verloren. Er worden nieuwe modewoorden gebruikt zoals het sociaal weefsel, maar eigenlijk gaat het over dezelfde sector. Wij dringen er ten sterkste op aan dat men dit tijdens deze legislatuur in de commissie zou afronden voor verenigingen, instellingen en diensten. Ik hoop dat er eindelijk ook een goede regeling voor de bovenbouw en de koepels zal komen. U weet dat dit een van mijn stokpaardjes is. Dit zou er immers toe leiden dat er minder middelen naar de bovenbouw en meer middelen naar de sector zelf zouden kunnen gaan.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ten slotte wens ik de toeristische sector toe te lichten.

Alhoewel de toeristische sector voortdurend aan economisch belang wint, wordt hij nog al te dikwijls door het beleid onderschat. De Vlaamse regering moet meer middelen vrijmaken voor de uitvoering van het Toeristisch Marketingplan. Op die manier kan de tewerkstelling in de sector nog aangezwengeld worden.

Mijn laatste vraag handelt over de wijzigingen in het hoteldecreet. De

Van Peel

sector van de gastenkamerverhuur is verontrust over een mogelijke aanpassing van het hoteldecreet. Kan de minister de beleidskeuze ter zake toelichten? Deze sector verschilt immers volkomen van andere vormen van toerisme zoals het hoevetoerisme. De gastenkamerverhuur situeert zich voornamelijk in Antwerpen, Brugge en Gent. Het is quasi onmogelijk deze kamers aan de zogenaamde hotelnormen aan te passen. De CVP is van oordeel dat de kamers uit de geplande regeling moeten worden gelicht.

De voorzitter : De heer De Man heeft het woord.

De heer F. De Man (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het Vlaams Blok stelt vast dat het budget voor Cultuur elk jaar stijgt. De wijze waarop het budget besteed wordt, zint ons echter niet. In mijn tussenkomst zal ik een aantal redenen opsommen waarom mijn fractie deze begroting afkeurt.

Ten eerste, de hardnekkigheid van de minister inzake de promotie van de multiculturele samenleving in Vlaanderen.

Ik geef een paar voorbeelden. Onlangs was er heel wat misbaar over een multiculturele fotostenstelling in de Brusselse Kinopolis. De tentoonstelling werd begeleid door een promotiefimpje met de minister en de onvermijdelijke Paula D'hondt en musicaal opgeluisterd door de multiculturele groep Bua Sangoma. Omdat de progressieve voorvechters van mei '68 ondertussen verworpen zijn tot wat men in het Frans *la gauche caviar* noemt werd er ook een receptie aangeboden.

Dat men deze activiteiten inricht, is reeds nutteloos; dat ze in de buurt van de Heizel plaatsvindt, is een provocatie aan het adres van de Brusselaar die er de kwalijke gevolgen van melting pot aan de lijve voelt. **Zelfs** het BRTN-personeel dat in het

Amerikaans theater werkt, klaagt over de onveiligheid van de buurt. Onnodig te vermelden dat de criminelen de jonge ontwortelde Noordafrikanen zijn.

Brussel organiseert dit jaar ook opnieuw een Arabisch Kunstenfestival. Dat terwijl naïevelingen zoals ik dachten dat de vele miljoenen frank inkomsten uit belastingen zouden dienen om via de KVS de Vlaamse culturele uitstraling in Brussel te propageren. Blijkbaar besteedt men het geld liever aan een ons totaal vreemde cultuur, terwijl de Vlaamse aanwezigheid in de hoofdstad meer dan ooit onder druk staat. Dat noem ik provocatie van de Vlamingen in Brussel en in de randgemeenten, die ongetwijfeld het cultureel kerst- en nieuwjaarsaanbod anders hadden verwacht.

Een ander voorbeeld van deze aliënering is het Jeugdtheater Bronks, dat is opgenomen in het programma 44/20 over de podiumkunsten. Hier lijkt me de vraag *What's in a name?* heel toepasselijk. Eenieder die de echte Bronx kent en weet tot wat een sociaal-cultureel slagveld ze zijn geworden, kan zich onmogelijk met die naamgeving identificeren. Wie zo'n naam bedenkt en met zijn autoriteit bekleedt, verbergt nog amper zijn malafide bedoelingen, mijnheer de minister.

Deze voorbeelden moeten een aanloop vormen om bij de essentie van mijn betoog aan te belanden: multicultuur is een *contradictio* in terminis. De overheersende cultuur verdringt immers altijd de andere. Ik zou het zelfs drastischer willen uitdrukken: multicultuur is cultuurvernietigend en leidt uiteindelijk naar de cola en hamburgercultuur overgoten met een sausje van debiele televisiespelletjes en Amerikaanse soap-opera's. Ik besef dat ik op dit ogenblik voor dovemansoren praat, maar dat neemt niet weg dat aan deze visie nu ruchtbaarheid is gegeven en dat ze zelfs genotuleerd staat. Voor een of andere student die zich in de loop van de volgende eeuw

afvraagt waarom de Vlamingen – en zelfs de Europeanen in het algemeen – hun rijke cultuur op het einde van de twintigste eeuw zijn beginnen inruilen voor de multikul.

Het bibliotheekwezen vormt eveneens een van mijn bekommernissen. Een tijd geleden had zowat 10 procent van de Vlamingen een bibliotheekkaart op zak, nu zijn dat er 25 procent. Een niet te verwaarlozen vooruitgang, waarvoor de minister zichzelf een schouderklopje geeft. Toch vraag ik mij af of de bibliotheken ook echt meer worden aangedaan, of er dus werkelijk ook meer wordt gelezen via ontlening uit de bibliotheek. Uit de Vlaamse regionale indicatoren van september 1994 blijkt dat dat niet zo is. De ontleuningsfrequentie is de voorbije jaren gedaald. Het is natuurlijk mogelijk dat u over gegevens beschikt die het tegendeel bewijzen – wat een pluim op de hoed van het bibliotheekbeleid zou zijn –, maar als dat niet zo is, dan moet u hoognodig aan die dalende trend paal en perk proberen te stellen.

Ook het leesgedrag van de modale Vlaming baart me zorgen. Het boekenonderzoek Vlaanderen van oktober 1994 bracht aan het licht dat het daarmee niet echt schitterend is gesteld. Zowat 70 procent van de Vlaamse populatie leest niet eens één boek per maand, bijna de helft leest nooit of zelden een boek.

De aankoop van boeken liep eveneens sterk terug. In 1993-1994 kocht 59 procent geen boeken, terwijl dat twintig jaar geleden slechts voor 38 procent van de Vlamingen gold. Bovendien mogen we niet uit het oog verliezen dat onder de noemer boek ook stripverhalen, hobbyboeken en allerlei huis-tuin-en-keukenliteratuur thuishoren. Niets om trots op te zijn, dus. Het blijft natuurlijk een feit dat zelfs een minister daar weinig tegen inbrengen. De allesoverstemmende lokroep van de treurbuis kluistert steeds meer mensen aan zich.

De Man

Toch moet het me van het hart dat nog een ander element die dalende leesfrequentie in de hand werkt. Een aanzienlijk deel van de hedendaagse kunst richt zich vandaag nog enkel tot een beperkte incrowd van progressief intellectualistische snobs en gaat dus onopgemerkt voorbij aan de massa gewone Vlamingen. Ook de literatuur vertoont een dergelijke trend : de media luidt de loftrumpet voor een Brusselmans, voor de scatalogische schrijfsels van Lanoye, enzovoort. Lang niet iedereen kan dit soort literatuur waarderen, mijnheer de minister.

Misschien kunnen de uitgevers van boeken en de overheden die prijzen toekennen zich eens bezinnen over de onderwerpen en de stijlen die de interesse van de modale burger kunnen opwekken. Ik ijver er hier niet voor om Brusselmans op de brandstapel te gooien, maar bij het toekennen van prijzen zou men voor ogen moeten houden wat de gemiddelde Vlaming al dan niet lust. In de literatuur beperkt men zich veel te veel tot een beperkt groepje van pseudointellectuelen, maar de Vlaamse bevolking heeft geen boodschap aan dat soort literatuur.

De voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx : Mijnheer de voorzitter, ik hoop uit de grond van mijn hart dat het Vlaams Blok nooit aan de macht komt, en vooral dat deze partij nooit het departement Cultuur zou beheren. De bemoeizucht van de spreker inzake culturele creativiteit is cultuurdodend, en zo iets kan niet worden aanvaard.

De heer F. De Man : Mijnheer de minister, u verdraait mijn woorden, ik heb nooit gezegd dat het schrijven van literatuur moet worden verboden of dat bepaalde boeken niet mogen worden uitgegeven. U maakt zichzelf, samen met de heer Van Grembergen, belachelijk. Ik heb alleen gesteld dat de hedendaagse lite-

ratuur die door u financieel wordt ondersteund zich niet meer richt tot de grote massa van de Vlamingen. Als u daar meteen Hitler wil bijleuren, mij niet gelaten, maar dan bent u het die belachelijk overkomt, en niet ik. U sleurt er te pas en te onpas de geschiedenis van vijftig jaar geleden bij.

Een ander hoofdstuk dat ik wil aansnijden, is dat van de culturele ambassadeurs. Die krijgen jaarlijks tientallen miljoenen frank toebedeeld. Het boek van het Rekenhof wijst erop dat deze actie volledig op kabinetsniveau wordt behandeld en dat de aanstelling en de subsidieverdeling over de culturele ambassadeurs volledig arbitrair gebeurt. Een en ander is in strijd met de regels van behoorlijk bestuur, onder andere het verbod van willekeur, de rechtszekerheid en de zuinigheidsplicht. Het Rekenhof besluit dat niet alle Vlaamse kunstenaars of Vlaamse culturele activiteiten gelijke kansen hebben gekregen. Dit is een zware beschuldiging, en ik hoop dat de minister ons hierop straks van antwoord zal dienen.

Ik ben het trouwens niet eens – en daar zal u dan wel weer de hand van Hitler in zien – met de verdeling zoals die door de minister is opgesteld. Ik zou hem toch willen vragen – en daar zou Hitler wel niet gelukkig mee zijn – om wat meer openheid aan de dag te leggen bij het opstellen van die lijst, en bijvoorbeeld de subsidieregeling voor de culturele ambassadeurs van Vlaanderen tenminste voor te leggen aan de Vlaamse Raad. Die lijst kan hier dan worden besproken en indien nodig ook geammenteerd.

Minister H. Weckx : Mijnheer De Man, ik zal straks uitvoerig ingaan op de bedenkingen van het Rekenhof. Ik raad u echter aan uw documenten beter te lezen, want dan zou u weten dat in het verslag van de begroting van Cultuur van vorig jaar de volledige lijst is gepubliceerd van de culturele ambassadeurs met de

bedragen die aan hen werden toegekend.

De heer F. De Man : Wanneer werd daarover in commissie gediscussieerd ?

Minister H. Weckx : Dat werd destijds in de commissie voor de Cultuur besproken. Maar ik zie u daar nooit !

De heer F. De Man : Nooit ?

Ondertussen worden er toch maar tientallen miljoenen frank besteed aan de culturele ambassadeurs. Voor Voeren heeft men echter slechts 0,7 miljoen frank extra uitgetrokken. Als men dat vergelijkt met de inspanningen vooral op investeringsvlak van Wallonië in Voeren en Vlaams-Brabant, dan blijkt eens te meer hoe weinig assertief de Vlamingen wel zijn.

Waar is er dan wel geld voor ? Er worden financiële middelen vrijgemaakt voor het zogeheten sociaal-cultureel werk. Vorig jaar heb ik reeds opgemerkt dat hiermee onder meer bevriende verenigingen en zulen danig bevoordeeld worden. Net zoals vorig jaar krijgen de christendemocratische en socialistische zulen een aantal miljoenen frank cadeau. Ik beseft dat ik in herhaling val en dat mijn aanklacht toch weinig verhelpt zolang de CVP en de SP en hun hulpje VU-VLD een meerderheid van de zetels in het parlement bezetten. Er is evenwel hoop. Momenteel vertegenwoordigen zij al geen 50 percent van de Vlamingen meer. Ik ben ervan overtuigd dat die trend volgend jaar zal worden bevestigd.

Ik heb tot slot nog enkele opmerkingen bij de programma's 43.1 en 2. Het Intercultureel Centrum voor de Migranten krijgt 8,X miljoen frank. Ik kan die beleidsmaatregel natuurlijk niet steunen zolang de minister geen duidelijk antwoord geeft op de vraag wat de Vlaamse regering nu met de vreemdelingen wil aanvangen. Wil zij ze assimileren of wil zij

De Man

een multiculturele samenleving tot stand brengen ?

De Vlaamse regering ziet blijkbaar nog altijd niet in dat een multiraciale maatschappij steeds en overal een bron is van toenemende spanning en dat assimileren eigenlijk neerkomt op puur racisme. Ik verkies bijgevolg het terugkeerbeleid van het Vlaams Blok. Het terugkeerbeleid, waarvan ik voorstander ben, wil precies het ontstaan van explosieve etnische spanningen zoals in de grootsteden van de Verenigde Staten, Groot-Brittannië en Frankrijk, vermijden.

Voorts is er ook nog geld voor de zogeheten Liga voor de Rechten van de Mens, een linkse club die een partijpolitiek geïnspireerd proces tegen het Vlaams Blok opzette. Tot de Liga behoren zowel leden van de SP als van Agalev. Mijnheer de minister, u geeft dus geld aan een politiek telegeleide club die bovendien het recht op vrije meningsuiting in dit land aan banden wil leggen. Alleen het feit al dat u een half miljoen frank weggeeft aan deze Liga – ik vraag mij trouwens af waarom de subsidiëring ervan op de begrotingspost Cultuur wordt ingeschreven – , is voor mij voldoende reden om uw begroting af te wijzen. U steunt immers op die manier de partijpolitieke machinaties die de democratische spelregels in dit land willen veranderen, alleen met de bedoeling om een bepaalde politieke mening te verbieden. Wij zullen dus om deze en vele andere redenen uw begroting niet goedkeuren. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Seeuws heeft het woord.

De heer W. Seeuws (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, de begroting Cultuur van de Vlaamse Gemeenschap zal voor 1995 substantieel stijgen in een aantal basisallocaties waarvoor inderdaad reeds jarenlang een opvallend tekort werd vastgesteld.

De stijgingen voor beeldende kun-

sten en musea, de nagekomen afspraken voor de sector van het lokale jeugdwerk en de verhoging voor de sector dans, zijn enkele van de stijgingen die onze waardering genieten. Vooral in het geval van de stijging voor de sector jeugd heeft de Vlaamse regering blijk gegeven van een opmerkelijke gezamenlijke inspanning. Het is nog niet vaak gebeurd, dat via impulsen in de begroting Cultuur expliciet werd erkend dat dergelijke investeringen ook tewerkstellings-, economische en sociale aspecten hebben. De begroting Cultuur is echter dermate krap bemeten, dat wij ondanks de geleverde inspanningen toch nog moeten wijzen op blijvende tekorten in een aantal basisallocaties.

Het verdient weliswaar alle lof dat het budget van de muziektheaters werd verhoogd tot 20 miljoen frank, maar het basisbudget dat vier jaar geleden reeds voor een theater werd vooropgesteld, wordt nog steeds niet gehaald. Het spreekt vanzelf dat een muziektheater niet goedkoper kan werken dan een gewoon theatergezelschap. Nochtans stellen wij vast dat er binnen hetzelfde raamdecreet grote discrepanties blijven bestaan.

Hetzelfde probleem wordt stilaan duidelijk bij het segment kunstencentra van het podiumkunstedecreet. De financiële verhoudingen tussen de zogenaamde kleinere kunstencentra en de grootstedelijke centra zijn niet in verhouding tot de noodzakelijke investeringen en tot de veel grotere en meer gediversifieerde programmatie, waartoe de stedelijke centra zijn verplicht. Een herziening van deze situatie lijkt ons dan ook noodzakelijk.

Rekening houdend met de noodzakelijke stijging van de budgetten voor de beeldende kunst en de musea, hopen wij dat er spoedig werk zal worden gemaakt van het museumdecreet dat reeds zo lang wordt verwacht. Pas op het ogenblik van de uitvoering van een dergelijk decreet zal immers blijken hoeveel tekorten er de facto in deze sector zijn.

Het opmerkelijke leesbevorderingsinitiatief van de minister van cultuur, heeft terecht veel bijval geoogst. Wij hebben vernomen dat op dit initiatief zal worden voortgebouwd. In dit licht verdient het aanbeveling om de letterensubsidies eens onder de loep te nemen, en in kaart te laten brengen of de beschikbare middelen die worden verdeeld in werkbeurzen voor auteurs effectief volstaan voor de doelstellingen die met de leesactie worden vooropgesteld. Ik stel vast dat er op het terrein van de literatuur voor kinderen en jongeren nog zeer veel noodzakelijke impulsen aan de auteurs kunnen worden gegeven.

Wat betreft de gelden voor de culturele ambassadeurs waarop men werd geallueerd, wensen wij een suggestie te doen die de aanwending van deze middelen ongetwijfeld ten goede zou komen. Concreet betekent dit bijvoorbeeld dat een percentage van dit budget, namelijk 10 percent, zou worden besteed, niet aan de ondersteuning van de eigen initiatieven, maar wel om met een specifiek land of regio een cultureel actieprogramma op te zetten. Dit echter niet door export, maar op basis van een cultureel meervoudig gediversifieerd actieplan opgesteld in samenspraak met het betrokken land. Een eerste impulsproject in die zin, waarbij het bezochte land vervolgens naar Vlaanderen wordt uitgenodigd, zou bij voorbeeld Zuid-afrika kunnen zijn, dit aangezien het actieplan nu ook is goedgekeurd door de Vlaamse regering, en rekening houdend met het geplande bezoek van de minister van Cultuur.

Wij wensen naar aanleiding van de commissiebespreking ook in plenaire vergadering nogmaals het dubbel bijzonder probleem te bespreken van de tewerkstelling in de culturele sectoren en van het sociaal statuut van de kunstenaar in het bijzonder.

Terecht wezen in de commissie verschillende collega's op het economische belang van de culturele sector. Het zou dan ook niet verstandig zijn

Seeuws

bij de sanering van de sociaal-culturele sector voornamelijk te besparen op de grootste post, namelijk de wedden, en dus te besparen op arbeidsplaatsen. Uit diverse studies blijkt dat investeren in de culturele en artistieke tewerkstelling niet alleen goedkoper uitvalt dan in de louter profitsector maar dat daarenboven het terugverdieneffect en de toegevoegde waarde ervan veel groter is. Na wat de SERV-studie ons enkele jaren geleden dienaangaande heeft bevestigd, wachten wij dus met bijzondere belangstelling op de resultaten van het door de minister aangekondigde onderzoeksproject van professor De Brabander van de UFSIA.

Ondertussen vinden wij het toch wel bedroevend dat wij wat betreft het reeds zo lang bepleite statuut van de kunstenaar, feitelijk nog nergens staan, behalve het zogenaamde kunstenaarsloket waar artiesten terecht kunnen met vragen over hun sociaal statuut. Wij zijn van oordeel dat we toch tenminste over het fiscaal statuut een overeenkomst met de federale minister van Financiën moeten bekomen, vooral op het terrein van de scheppende literaire, musicale en plastische kunstenaars. Mijnheer de minister, kan u dit nijpend probleem niet onder de aandacht brengen van het Overlegcomité tussen de federale en de regionale regering ?

Tenslotte herinnert onze fractie aan de motie met betrekking tot de verspreiding van revisionistische literatuur in scholen en bibliotheken, die op 1 juli jongstleden met grote meerderheid door de democratische fracties van de Vlaamse Raad werd goedgekeurd. Ik verneem dat met de motie van het Vlaamse parlement niet in alle openbare bibliotheken rekening wordt gehouden bij de vorming van de collectie. Wij zijn van oordeel dat de minister uitvoering moet geven aan punt 2 van de door de Raad goedgekeurde motie om de nodige richtlijnen uit te vaardigen opdat revisionistische en negationis-

tische lectuur niet langer zou worden aangekocht of worden gecatalogeerd in de bibliotheekfondsen van de Vlaamse publieke bibliotheken. Het gaat hier immers niet om de vrijheid van meningsuiting maar wel om het bewust verspreiden van valse en historisch onjuiste informatie.

Tot zover, mijnheer de minister, onze uiteenzetting in de bespreking van de begroting van Cultuur. Ondertussen wacht de sociaal-culturele sector met ongeduld en angst op de aangekondigde herziening van de vertrouwde subsidiëringdecreten. Het rommelt inderdaad bij de achterban.

Mijnheer de minister, laten wij de onzekerheid niet langer aanslepen en met initiatieven ter zake naar buiten komen zodat het echte debat over de sanering van de sociaal-culturele sector begin volgend jaar kan worden aangevat. Ondertussen zal onze fractie uw begroting goedkeuren. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik heb met aandacht geluisterd naar de toespraak van de heer Seeuws en naar die van de hun voorafgaande spreker. Ik heb vastgesteld dat men met dergelijk simplisme in ons land - en ook in andere landen politiek succes kan halen. Een Franse denker heeft ooit gezegd dat het gemakkelijker is de mensen te overtuigen van een simpele maar verkeerde idee, dan ze te overtuigen van een ware maar iets genuanceerdere idee. Dat geldt zeker voor ons land. Wij moeten angst hebben voor het simplisme van sommige politieke thesissen.

Mijnheer de minister, ik zal meer in algemene termen spreken en het hebben over cultuur en politiek en over cultuur en economie. Het politieke debat, vooral in een democratie, heeft te maken met cultuur, met debatcultuur, met ideeënstrijd. Cultuur kan worden gedefinieerd als natuurbedwang en in die zin is het democratisch debat een cultuurverschijnsel. Politiek is kiezen voor

*VB-Kamerlid Filip De Man benadrukte in zijn uiteenzetting bij de bespreking van de begroting Cultuur dat de multiculturele samenleving een *contradictio in terminis* is*

ideeën en ideeën ter keuze aanbieden. Politiek als cultuurverschijnsel verliest echter aan belang wanneer er minder voor ideeën en projecten kan worden gekozen en minder ideeën ter keuze worden gesteld en aangeboden. Ik verklaar mij nader. Hoe meer de parlementen en raden verplicht worden internationale verdragen, Europese richtlijnen en Belgische samenwerkingsakkoorden en protocollen te accepteren zonder de mogelijkheid deze te verwerpen, te amenderen, ze op te heffen of te herzien, hoe minder het politieke debat nog te beschouwen is als een bestanddeel van het culturele leven waarin de ideeënstrijd centraal staat. De vetorechten van soevereine staten, van lidstaten van de Europese Unie, van gewesten en gemeenschappen in ons land zorgen ervoor dat de ideeënstrijd onder meer in de parlementen nog aan belang en zin verliest. Niet alleen worden de keuzemogelijkheden in de politieke ideeënstrijd steeds meer beperkt, ook worden steeds minder - dat geldt vooral voor België en Vlaande-

Dierickx

ren, minder voor andere Europese westerse landen – ideeën, programma's en samenlevingsprojecten ter keuze aangeboden. Onze Vlaamse partijen geven sinds enkele tijd de indruk steeds minder vertrouwen te hebben in hun eigen ideeëngoed. Ze bieden dit ideeëngoed ook minder en minder als alternatief aan. Het lijkt mij dat ze er in toenemende mate de voorkeur aan geven de burger niet te vragen voor hun maatschappijvisie te stemmen, zeggende "stem voor ons project", maar zeggende "stem voor ons want we hebben iemand van uw politieke familie in onze rangen opgenomen". Het lijkt wel dat ze meer verwachten van hun bekwaamheid politieke transfers te dulden, uit te lokken en in de hand te werken, dan van hun bekwaamheid naar buiten te treden met een coherent eigen politiek imago, al dan niet opgefrist. Het relationele primeert in de politiek en dat zou niet mogen zijn. In de politiek moet het referentiële, het inhoudelijke primeren. De politieke leiders hopen aan macht en invloed te winnen door het aanbieden van een veelkleurig pallet, dat overigens grijs dreigt te worden. Wij verwijzen in dit verband niet alleen naar uitspraken uit een verder verleden, maar ook naar een recent interview met Johan Van Hecke in De Morgen van 19 november, uitspraken van Louis Vanvelthoven in De Morgen van 24 november waarin hij onder meer zegt : "Niet openstaan voor Agalev en VU zou dramatisch zijn voor de SP" en naar het interview met Van Krunkelsven in Knack van 23 november waarin het volgende staat : "Als de CVP zou splitten of Agalev voor Vlaanderen zou kiezen, dan kunnen ze naar ons komen."

De kloof tussen de politiek en de burger vindt wellicht zijn oorzaak in het ontbreken van belangrijke, duidelijke en voor de bevolking boeiende en fundamentele meningsverschillen tussen de politieke formaties. Mag worden gezegd dat de oorzaak van de kloof ligt in het ontbre-

ken van kloven tussen de politieke formaties ? Het niet duidelijk stellen van de meningsverschillen verarmt het debat en de debatacultuur. Dit leidt tot een cultureel deficit. De ideeënstrijd staat niet meer op het voorplan. De kloof tussen de voorstanders van de vrije markteconomie en de verdedigers van het economisch dirigisme – dat zegt ook Francis Fukujama – wordt steeds minder belangrijk. De kloof tussen de naties daarentegen wint aan belang ook in Europa, ook in ons land. Het nieuwe debat wordt niet geleid door ideologische leiders, maar door nationale en nationalistische leiders. Mijnheer de minister, we moeten nagaan in hoever dit debat tussen de nationalisten te maken heeft met cultuur, met natuurbedwang.

Een tweede hoofdstuk van mijn betoog heeft te maken met cultuur en economie. De groenen hebben steeds gesteld dat kunst en cultuur een centrale plaats moeten innemen in de economie en in het economische denken. Cultuur is geen aanhangwagen van de economische trein. Door alle politieke leiders – van Mitterand tot Mandela – wordt verklaard dat economische welvaart en economische groei voor alle naties de belangrijkste thematiek is. Van economische groei wordt alle heil verwacht. Wij daarentegen stellen vast dat de economie en het dynamisme van het bedrijfsleven de problemen niet oplossen, noch die van de armoede, noch die van de werkloosheid, noch die van de bedreigde natuur, noch die van de derde wereld. Er kan zelfs gesproken worden van een afnemende rentabiliteit van de economische expansie, van de technologie en het wetenschappelijke onderzoek.

Dit betekent dat niet alleen de economische maar ook de culturele en politiek leiders fundamentele vragen moeten stellen zoals : wat is vandaag welvaart ? wat is economische groei ? hoe wordt groei teweeggebracht ? We zouden hier kunnen verwijzen naar Schumpeter en Kon-

dratiev die daarover veel geschreven hebben. Aan de basis van de groei lag in het verleden ofwel massale vernietiging van duurzame consumptiegoederen of produktie van nieuwe duurzame consumptiegoederen die beantwoorden aan massale vraag. De eerste oplossing, die van de massale vernietiging, kunnen wij ons niet meer permitteren omwille van de atoomwapens. De tweede oplossing wordt niet in uitzicht gesteld. Wij kunnen niet verwachten dat er terug schwing gebracht wordt in de economie zoals dat gebeurde ten tijde van de introductie van de elektriciteit en van de auto bijvoorbeeld. De werkloosheid neemt toe. De uitbreiding van de dienstensector kan soelaas bieden, maar tegen verdere rationalisering in alle sectoren en tegen de verdere delokalisatie van het bedrijfsleven is wellicht niets te beginnen. Dit betekent dat we meer aandacht moeten schenken onder andere aan de bevordering van het cultuurleven. Kunst en cultuur dragen bij tot groei en tot geldcreatie. Wij moeten ernstig nadenken over de betekenis en het wezen van geldcreatie. Kunst en cultuur zijn niet vatbaar voor rationalisering, voor automatisatie en delokalisatie. Ze zijn niet schadelijk voor de natuur, de gezondheid, het samenleven, de samenleving waarin de vereenzaming een fundamenteel probleem aan het worden is. Er moet dus meer aandacht worden gegeven aan het cultuurleven, maar niet aan het commercieel succesvol cultuurleven. Kunst en cultuur zijn er niet alleen voor degenen die ervan genieten, maar ook voor de duizenden en duizenden mensen die in de sector zin en betekenis aan hun leven geven. Het debat over de cultuur kan niet worden losgemaakt van het algemeen debat over de rol van de politiek, van de politieke democratie en van de economie. (*Applaus bij Agalev*)

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer H. Lauwers (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijn-

Lauwers

heer de minister, beste collega's, ik verontschuldig mij voor het feit dat ik niet heb kunnen deelnemen aan de begrotingsdebatten in de commissie omdat ik gedurende anderhalve maand niet heb kunnen werken. Ik zal mijn uiteenzetting kort houden, ik mag trouwens nog niet te lang rechtstaan.

Niemand kan beweren dat er geen inhaaloperaties zijn gebeurd wanneer men vaststelt dat het budget dit jaar met 4,3 procent stijgt en in vier jaar tijd zelfs met 20 procent is gestegen. Er kan evenmin worden beweerd dat er geen prioriteiten worden gesteld, dat er geen beleidsopties zouden zijn.

De stijging is immers selectief. Zo zijn er onder meer grotere impulsen voor het jeugdwerk, de kunstencentra, de kleine en middelgrote orkesten en musea. In uw beleid van de jongste jaren kan een tendens van decentralisatie worden waargenomen. Ik denk hierbij aan het jeugdwerkbeleid, de culturele centra en de bibliotheken. Wat het museumdecreet betreft, zal er wellicht ook een grotere inbreng zijn van de lokale besturen.

Wij onderschrijven deze twee beleidsopties ten volle.

Bij de decentralisatie – in een ander jargon integraal federalisme genoemd – wordt zoveel mogelijk aan de plaatselijke besturen overgelaten. Bij het overlopen van de verschillende sectoren zal ik nog enkele kanttekeningen maken.

Op het vlak van het sociaal cultureel werk wordt 550 miljoen frank uitgetrokken voor het plaatselijk jeugdwerkbeleid. Het siert de Vlaamse regering dat zij haar belofte heeft gehouden. Dit bedrag van 550 miljoen frank was weliswaar in het decreet ingeschreven, maar de toekenning ervan had via een programmadecreet gemakkelijk kunnen worden omzeild. Voor jongeren en plaatselijke jeugdwerkers is het belangrijk

dat de politiek hier zijn beloften is nagekomen. Dit bedrag vormt een belangrijke impuls om het jeugdwerkbeleidsplan te realiseren.

Dit plan wordt door de gemeentebesturen positief geëvalueerd. Dit neemt niet weg dat het over enkele jaren opnieuw moet worden geëvalueerd. Ik denk hierbij aan de beschrijving van sociaal cultureel werk. De huidige definitie belet dat sommige nieuwe en waardevolle concepten in het plan kunnen worden ingepast. Voorts moeten wij nog eens terugkomen op de vijf procent voor kadervorming. Dit zijn echter slechts details.

Mijnheer de minister, ik wil u erop wijzen dat de jongeren in de faciliteitengemeenten vaak het slachtoffer worden van de onwil van de gemeentebesturen. Destijds hebben wij gezegd dat de jeugd via de jeugdraad zelf een plan kon indienen. Er wordt dan slechts 80 procent van de mogelijke middelen uitbetaald.

Deze regeling moet worden herzien voor de faciliteitengemeenten omdat het onaanvaardbaar is dat Vlaamse jongeren het slachtoffer worden van de manifeste onwil van de gemeentebesturen. Wellicht kan een kleine decretale wijziging dit probleem oplossen.

Ik zal het niet hebben over het programmadecreet. Wat de personeelsstop en de erkenningsstop in het cultureel werk betreft, zijn er momenteel toch geen aanvragen. De discussie met de Raad van State over de wettelijkheid is daarom eerder theoretisch. Het lijkt mij billijk dat de maatregel van kracht wordt, tot de nieuwe decreten zijn goedgekeurd.

Mijnheer de minister, over die decreten moet een afzonderlijk debat worden gevoerd, maar inmiddels wens ik u te waarschuwen voor het volgende. Wij moeten ervoor opletten de rationalisatie en kwaliteitsbevordering, voornamelijk op vormingswerk in instellingsverband, niet zodanig grootschalig op te vat-

ten dat alleen de belangrijkste instellingen standhouden. Onder meer omwille daarvan heb ik samen met de heer Geysels twee voorstellen van decreet ingediend. Het nieuwe decreet zal alleszins van toepassing kunnen zijn op de grote instellingen en de kleine instellingen die thans vallen onder het vijfde decreet of onder het KB van 1967 zullen worden opgenomen in een decreet voor de diensten, wat hen trouwens ten goede zal komen. Maar het risico bestaat dat de middelgrote instellingen uit de boot zullen vallen omdat zij te klein zijn om zich als instelling in te schrijven, maar in feite worden gesanctioneerd wanneer zij zich omvormen tot een dienst. Rond de middengroep dreigen er dus problemen te ontstaan.

Mijnheer de minister, aangaande de bovenbouw verschillen wij van mening. Ik pleit voor werksoortelijke federaties omdat dit volgens mij de enige zinvolle manier is om orde in dat werkveld tot stand te brengen. Het is duidelijk dat dergelijke federaties intern pluralistisch moeten zijn en onder de bepalingen van het Cultuurpact moeten vallen. Indien men echter ook opteert zowel voor een ideologische als een filosofische koepelvorming, dan bekomt men een kakofonie van overlegstructuren van verschillende aard. In dat geval verzet ik mij nogmaals tegen het feit dat ook de politieke vormingsinstellingen in aanmerking worden genomen om toch maar de norm van 10 te bereiken. Ik ben overigens van oordeel dat die vormingsinstellingen, zoals destijds werd aangekondigd en ingevolge de financiering van de politieke partijen, niet meer door de cultuursector moeten worden gefinancierd. En indien toch een katholieke koepel ontstaat, dan moet eveneens werk worden gemaakt van een uitgesproken vrijzinnige koepel. Het gaat immers niet op dat de norm derwijze wordt gehanteerd dat de ene wel in aanmerking komt, maar de andere niet.

Wat betreft de bibliotheken bereik-

Lauwers

ten de verschillende fracties een akkoord ter begrenzing van de groei. Dat betekent echter niet dat er moet worden bespaard. Wij zijn het eens met de inhoud van het programma-decreet aangaande de afschaffing van de toelagen voor infrastructuur en het gelijk leggen van de lat inzake de personeelstoelagen. Door deze operatie, mijnheer de minister, schuiven wij meer verantwoordelijkheid naar de gemeentebesturen toe. Zowel voor bibliotheken als voor culturele – en sportcentra bestaat er binnen de gemeentebesturen vaak wat wrevel omwille van het personeelsbeleid. Inderdaad, in dergelijke instellingen moet een ander personeelsbeleid worden gevoerd aangezien op een andere manier wordt gewerkt. In dat verband denk ik aan de avonduren, prospectie, weekendwerk en dergelijke. Er ontstaan bijgevolg soms spanningen tussen het klassieke gemeentelijk personeel enerzijds en het culturele personeel anderzijds. Ik vraag mij dan ook af of het niet aangewezen is een soort sui generis rechtspersoon aan te stellen voor de openbare culturele instellingen. De heer Dewael gaf destijds de eerste aanzet hiertoe, maar ik vrees dat dit project in de vergeethoek terecht kwam.

Het culturele centrum De Rand is uiteraard gericht op de Nederlandstaligen. Mijnheer de minister, ik wil ervoor pleiten in de doelstellingen op te nemen dat dit centrum ook een instrument zou kunnen zijn van culturele kennismaking, voor zelfs van culturele integratie van anderstaligen. In Brussel en in de rand rond Brussel gaan wij er misschien al te gemakkelijk van uit dat Europese burgers per definitie zich met de Franstalige cultuur associëren. Wij hoeven ons daarbij zomaar niet neer te leggen. Ik meen dat het misschien wel eens nodig, nuttig, wenselijk en gewettigd zou zijn dat die culturele centra een bijzondere strategie ontwikkelen specifiek voor die doelgroep.

Mijnheer de minister, ik wil nog even een algemene opmerking maken betreffende het kunstenbeleid. Er zal nooit voldoende geld zijn voor deze sector ; zelfs met een stijging van de middelen zal er nog steeds een tekort zijn. Niet dat ik de kunstenaars beschouw als hebberige jongetjes die nooit tevreden zijn, maar er is eigenlijk een fundamenteel probleem. Niemand zal ontkennen dat er de laatste tien tot vijftien jaar in de culturele sector iets in beweging is gekomen. Er zijn vernieuwende dingen ontstaan zoals diversificatie, stijging van kwaliteit ; ik denk hier bijvoorbeeld aan Rosas, I Fiamminghi, La Petite Bande, enzovoort. Die sector groeit, ook kwalitatief, en de kosten uiteraard ook. Dit is ook te merken aan het aantal projectaanvragen die steeds maar stijgen ; ook wordt geprobeerd over te stappen naar meer structurele gezelschappen.

Ik meen dat wij onszelf niets moeten wijsmaken. Zelfs met een stijging van het cultuurbudget, zoals wij die de laatste jaren hebben gekend, zelfs met een volgehouden inhaaloperatie en het leggen van prioriteiten, zullen wij de eerste vijf jaar er nooit voldoende in slagen om aan alle noden te voldoen.

Ik wil hier alleen de vraag aankaarten, die niet alleen in de politieke wereld maar ook in de sector zou moeten worden gesteld, of wij niet voor de keuze staan om ofwel prioritair ervoor te zorgen dat een bepaald kwaliteitsniveau kan behouden blijven en dat dit onze eerste doelstelling is, dan wel dat wij er voornamelijk moeten voor zorgen dat de voedingsbodem in stand wordt gehouden waaruit kwaliteit kan ontstaan. Ik weet wel dat het niet het ene of het andere is. Ik wil zeer concreet zeggen, dat wij misschien ooit wel eens het debat moeten aangaan, ook met de culturele sector, of niet bepaalde gezelschappen, organisaties of initiatieven meer zelfbedruipend moeten zijn. Ik denk hier bijvoorbeeld – en het

werd ook in de commissie door de heer De Clerck vernoemd – aan I Fiamminghi. Deze gelden zouden beter kunnen worden besteed aan het stimuleren van nieuwe initiatieven en het voeden van de voedingsbodem. Ik meen dat wij, maar ook de culturele sector, deze discussie moeten durven aangaan. Stel dat het budget voor de kunsten volgend jaar 3,5 miljard frank zou bedragen, dus iets meer dan vandaag, dan nog zullen wij de vraag moeten stellen wat wij daarmee in de toekomst wel en wat niet in de eerste plaats zullen doen.

De voorzitter : Tot mijn spijt zal ik de twee fractiegenoten van de heer Lauwers een iets kortere spreektijd moeten toekennen.

De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer D. Van Mechelen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik wil van dit Cultuurdebat gebruik maken om een belangrijk aspect van de Vlaamse bevoegdheden, met name het sportbeleid, ter sprake te brengen.

Mijnheer de minister, ik denk dat het sportbeleid in Vlaanderen gedeeltelijk wordt miskend en onderschat. Ik voel aan dat het met de sport in Vlaanderen niet zo goed gaat. Het is mogelijk dat het sportief falen van een aantal mensen en ploegen aan de basis ligt om de sport wat weg te duwen. Ik denk echter dat het meer dan ooit noodzakelijk is om vanuit het beleid een aantal impulsen te geven om te trachten deze negatieve spiraal te doorbreken.

Wij hebben de jongste twee jaar reeds herhaalde malen de mogelijkheid gehad om te spreken over het feit of wij dringend een Vlaams sportbeleid moeten onderkennen en ontwikkelen. Het decreet op het bestuurlijk beleid bepaalt dat de sport in Vlaanderen hoofdzakelijk wordt gestuurd vanuit de parastatale instelling Bloso, onder leiding van een ei-

Van Mechelen

gen raad van bestuur. Moeten we niet nagaan van waaruit de tekening van dat nieuw Vlaams sportbeleid moet komen en wie het uiteindelijk in deze Raad naar voren moeten brengen ?

Misschien moeten we in die context ook eens kijken op welke wijze wij onze eigen Hoge Raad voor de Sport – die we in 1992 gezamenlijk hebben opgericht – daarbij kunnen betrekken.

Bij dat falen van het huidig sportbeleid, wens ik een drietal kanttekeningen te maken.

Ten eerste hebben wij in België het probleem van de grote sportbonden die zich niet aan de gewestvorming hebben aangepast. Daardoor krijgen wij in feite een verwarde en moeilijk controleerbare situatie. Ik denk onder meer aan de voetbalbond, de wielrijdersbond, de motorrijdersbond, de basketbalbond, de watersportbond, de boksbond, de hockeyunie. Alles wat in Vlaanderen aan sport gebeurt, wordt voor een groot deel vanuit die erkende federaties georganiseerd. Mijnheer de minister, u hebt gedurende twee jaar heel veel energie besteed aan het proberen tot stand brengen van een pax media. Moeten wij niet proberen een doorbraak te forceren naar de nog steeds unitair georganiseerde sportbonden ? Moeten wij niet proberen die enorme hypothek, die op het sportbeleid in Vlaanderen ligt, te doorbreken ? Moeten we niet zoeken naar samenwerkingsverbanden, naar een herorganisatie, zonder dat we de eigenheid van die sportbonden zouden miskennen, zonder dat we ons, als politici, zouden mengen in de manier waarop zij functioneren en zonder de eigenheid en het karakter van hun competities te willen beïnvloeden ?

Ik denk dat we moeten proberen met deze bonden tot een dialoog te komen om ter zake een doorbraak

te forceren, niet in het belang van de politici of van de grote bonden maar wel in het belang van de Vlaamse sportbeoefenaar.

Het tweede probleem in het huidige sportbeleid situeert zich mijns inziens in het moeizaam tot stand komen van de decreetgeving. Ik denk heel concreet aan twee decreten, met name het decreet in verband met het statuut van de niet betaalde sportbeoefenaar en het decreet betreffende de gemeentelijke sportfunctionarissen.

Mijnheer de minister, ik geef graag toe dat we ter zake moeten praten over een gedeelde verantwoordelijkheid tussen enerzijds uzelf, als minister, en anderzijds, wij, als Vlaamse Raad. We zouden echter moeten proberen om over die twee decreten een veel fundamenteeler sportdebat te organiseren.

Wat het statuut van de niet-betaalde sportbeoefenaar betreft, denk ik dat we evolueren naar een kindvriendelijker wetgeving en naar een arbeidsrechtelijke betere situatie. Ter zake hebben we echter nood aan een raamdecreet waardoor, via een systeem van protocols tussen enerzijds de regering en anderzijds de sportbonden, een samenwerking zou ontstaan waarbij voldoende souplesse en vrijheid bestaat om tot een adequaat sportbeleid te komen.

Daarnaast pleit ik ervoor dat het debat naar aanleiding van het ontwerp-decreet op de gemeentelijke sportfunctionaris zich niet alleen beperkt tot de besteding van de centen en de invulling van de decretale bepalingen, maar ook een antwoord tracht te vinden op de vraag of het sportbeleid in Vlaanderen centraal moet worden georganiseerd, dan wel of het moet worden gedecentraliseerd. Met andere woorden, of er moet worden gestreefd naar echelonering met telkens eigen specifieke verantwoordelijkheden voor ieder echelon.

Mijnheer de minister, ik dring er bij

u op aan dat u een nieuwe impuls geeft opdat het sportdebat in de loop van 1995 op de agenda komt. Ik vernam dat er intussen schot komt in de afwikkeling van het dossier van het statuut van de niet-betaalde sportbeoefenaar, dat de Vlaamse Raad in januari zal kunnen bespreken.

Een ander probleem in het sportbeleid is de werking van het Bloso. Ik heb namelijk vastgesteld dat meer dan 75 percent van de middelen of 708 miljoen van 1.086 miljoen Belgische frank – een gigantisch bedrag – aan personeels- en werkingskosten wordt besteed. Vandaar mijn vraag of wij niet beter de logge structuur van het Bloso met eigen sportcentra wijzigen en zoeken naar een vorm van decentralisatie en privatisering. Moeten wij het Bloso niet eerder een stimulerende rol toebedelen ? Is het niet beter het Bloso te laten optreden als informatieverstrekker over allerhande sportkampen en als controle-orgaan van de kwaliteit ervan ? Is het niet wenselijker het Bloso eerder een coördinerende taak toe te vertrouwen, dan wel dat het zelf sportkampen organiseert .

Tijdens de begrotingsbespreking in commissie heb ik het voorstel gelanceerd om aan Bloso eventueel te vragen een systeem van toekenning van kwaliteitslabels aan private en gemeentelijke sportkampen op te zetten zodat de gebruiker kan inschatten of hij gekozen heeft voor een kwalitatief goed sportaanbod.

Mijnheer de minister, ik sluit mijn uiteenzetting met de vraag of u in het voorjaar 1995 niet naar de commissie kunt komen met een reële sportbeleidsnota ? Ik besef dat daarvan in de regeringsverklaring geen sprake was, maar u hebt ook over andere beleidsaspecten een nieuw beleidsplan samengesteld. Zo zullen wij in samenspraak met Bloso en de Vlaamse Hoge Raad voor de Sport een fundamentele discussie kunnen voeren over nieuwe toekomstperspectieven voor het Vlaamse sport-

Van Mechelen

beleid. Dat kan dan resulteren in het kader noodzakelijk voor het werken aan een betere conditie niet alleen van de jeugd, maar van de hele bevolking, wier vrije tijd beter wordt ingevuld door kwalitatief hoogstaande sportbeoefening. Mijnheer de minister, zal u daarvoor in 1995 actief een stimulans geven? De Vlaamse Raad zal daar ongetwijfeld graag en met veel enthousiasme op inspelen. *(Instemming bij de heer Seeuws en applaus bij de VLD)*

De voorzitter : De heer Cauwenberghs heeft het woord.

De heer F. Cauwenberghs (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, zoals collega Van Mechelen zal ik in mijn pleidooi even stilstaan bij de begroting voor de sport, inzonderheid Bloso.

De CVP-fractie is erover verheugd dat de raad van bestuur van Bloso bij de opstelling van de begroting 1995 rekening heeft gehouden met de opmerkingen die de leden van de commissie voor de Cultuur en de werkgroep Sport herhaaldelijk hebben gemaakt. Er is een duidelijke accentverschuiving ten voordele van de subsidiëring merkbaar. Conform de stelling die wij in ons persbericht van begin juni hebben verdedigd, benadrukken wij dat dit evenwel slechts een begin van een inhaaloperatie kan zijn die verschillende jaren moet worden volgehouden. Het uiteindelijke doel moet zijn dat de decreten over twee jaar eindelijk volledig worden uitgevoerd, wat trouwens de bedoeling van de decreetgever is geweest.

De CVP-fractie betreurt wel dat de 27 miljoen frank voor de activiteiten van de gemeenten inzake sportpromotie niet werd ingeschreven op het begrotingskrediet van het decreet van 7 december 1976 in artikel 41.11. Dit bedrag werd ingeschreven op een aparte en nieuwe begrotingspost, namelijk artikel 41.12 : subsidiëring van de sportpromotie op

dies ter ondersteuning van sportpromotie activiteiten van provincies en gemeenten. Wij delen de bekommernis van de raad van bestuur om meer aandacht te besteden aan sportpromotie en minder – wat in het decreet 1976 het geval is – aan de infrastructuur. Daarom hebben wij samen met de SP-fractie het initiatief genomen om een nieuw voorstel van decreet in te dienen. Het werd gisteren nog besproken in werkgroep Sport en zal hopelijk in januari 1995 goedgekeurd worden. Dit nieuwe voorstel van decreet heeft als voornaamste doel de gemeenten te steunen als zij in hun sportbeleid de nadruk leggen op sportpromotie. Wij begrijpen dan ook niet waarom de raad van bestuur niet anticipeert op de goedkeuring van dit decreet door de Vlaamse Raad en in meer middelen voorziet voor de uitvoering ervan. Uiteraard zijn wij bereid om over de modaliteiten van het decreet van gedachten te wisselen en eventuele aanpassingen door te voeren. Dat is trouwens ook de reden waarom wij het advies hebben gevraagd van de Vlaamse Hoge Raad voor de Sport en de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten. Om dezelfde reden hebben wij op 14 juli in de werkgroep Sport vertegenwoordigers van Bloso uitgenodigd om hun mening te geven over dit voorstel van decreet.

De CVP-fractie aanvaardt niet dat Bloso de prerogatieven van de Vlaamse Raad niet respecteert en opnieuw in onvoldoende middelen voorziet om het decreet op de sportfunctionarissen maximaal uit te voeren. Bloso probeert de uitvoering van een goedgekeurd decreet te omzeilen door in een apart begrotingskrediet te voorzien. Ondanks de waarschuwingen van minister Weckx en onze fractie tijdens de begrotingsbespreking in de commissie voor Cultuur heeft de raad van bestuur van Bloso op woensdag 30 november volhard in de boosheid en toch een beslissing genomen omtrent de besteding van de middelen ter onder-

steuning van de sportpromotie op provinciaal en gemeentelijk vlak. Een reactie daarop kon niet uitblijven. De regeringscommissaris heeft ons inziens terecht zijn veto gesteld. Wij wachten daarom met veel interesse het antwoord van minister Weckx op dit veto af.

De CVP-fractie heeft bij de bespreking van de aanpassing van de begroting voor 1994 reeds enkele bedenkingen geformuleerd over het begrotingsbeleid van Bloso. Tijdens de bespreking van de laatste begrotingen van Bloso moesten wij immers telkens vaststellen dat de uitvoering van de decreten inzake de subsidiëring van landelijke sportverenigingen en de gemeentelijke sportfunctionarissen steeds onderbegroot werd. Deze decreten werden dus slechts gedeeltelijk of zeer gedeeltelijk uitgevoerd. De stijging van de uitgetrokken kredieten volgt niet eens de stijgingstrend van de globale begroting van de Vlaamse Gemeenschap. De uitvoeringscoëfficiënten van deze decreten dalen dus eigenlijk. Uit de jaarrekeningen blijkt duidelijk dat de eigen werking van Bloso, bijvoorbeeld de werkingskosten van de Bloso-centra, de lonen en de infrastructuurkosten, steeds overbegroot werd. Deze systematische overschatting van de eigen uitgaven heeft men niet kunnen gebruiken voor het aanleggen van een spaarpotje want deze middelen werden bij de budgetcontrole voor 1994 door het departement Begroting afgetrokken van de dotatie. Daarbij volgde men de niet onlogische redenering dat middelen die niet worden besteed niet echt nodig zijn en dus beter overgeheveld kunnen worden naar andere departementen. Het resultaat hiervan is dat de sportsector in Vlaanderen 100 miljoen frank minder kreeg.

Bij het opstellen van de begroting voor 1995 is men terug vertrokken van de oorspronkelijke dotatie en niet van de aangepaste dotatie voor 1994. Dit is een goede zaak voor de sportsector. Toch zouden wij Bloso

Cauwenberghs

willen waarschuwen zodat het scenario van de begrotingsaanpassing voor 1994 zich niet herhaalt.

De CVP-fractie vraagt dat Bloso tijdig de interne begrotingswijzigingen doorvoert en de niet-gebruikte middelen binnen de eigen begroting zelf overhevelt. Het is onmogelijk alle onkostenposten vooraf correct te begroten. In de loop van het begrotingsjaar moet de raad van bestuur echter interne begrotingswijzigingen doorvoeren en niet-gebruikte werkingskosten overdragen naar subsidiëringkredieten.

Mijn fractie is van mening dat de raad van bestuur maandelijks ingelicht moet worden over de uitvoering van de begroting en het personeelsverloop. Op die manier kan hij met kennis van zaken de nodige begrotingswijzigingen doorvoeren en het begrotingsbeleid op de voet volgen.

Bij het begin van de legislatuur werd tussen de Werkgroep Sport en de minister een werkverdeling afgesproken zodat de in het regeerakkoord vooropgestelde herziening van de decreten spoedig kunnen worden gerealiseerd.

De bespreking van het voorstel van decreet voor de nieuwe subsidieregeling voor de sportfunctionarissen kan hopelijk in januari door de Raad worden goedgekeurd. De minister heeft bevestigd dat de regering deze maand het ontwerp van decreet over het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar zal goedkeuren en voor advies aan de Raad van State overmaakt. De CVP hoopt dit belangrijke decreet nog voor het zomerreces te kunnen stemmen. De wijzigingen van de transferreglementeringen van de voetbal- en basketbalbond bewijzen dat de tijd rijp is om paal en perk te stellen aan de wantoestanden bij de jeugdtransfers in de sport ! De CVP-fractie blijft de oorspronkelijke doelstellingen van het decreet tenvolle steunen.

De Vlaamse regering talmt reeds en-

kele maanden met de goedkeuring van het ontwerp van decreet over de subsidieregeling voor de landelijke erkende sportfederaties. Naar verluidt zullen de werkzaamheden binnen de interkabinetten-werkgroep binnenkort beëindigd worden. Kan de minister dit bericht bevestigen ? Dit decreet is immers van groot belang voor de Vlaamse sportsector : duizenden vrijwilligers zetten zich belangeloos in om de Vlamingen te laten sporten. De Vlaamse overheid moet niet de pretentie hebben alle sportactiviteiten zelf te willen organiseren. Een aangepaste financiële ondersteuning van de sportfederaties is noodzakelijk om een efficiënt en door de bevolking gedragen sportbeleid te realiseren.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, voor het parlementair reces heeft de Vlaamse Raad aandacht besteed aan de mogelijkheden in de toekomst voor de herstructurering van het sociaal-cultureel werk. Deze decreten waren gepland voor 1994 en toepasbaar op het werkjaar 1994. Vermits de decreten pas in 1995 worden goedgekeurd, vraag ik u in maatregelen te voorzien zodat er geen misbruik wordt gemaakt van de retroactiviteit. Wanneer zal de regering het ontwerp van decreet bij de Vlaamse Raad indienen ?

Mijn tweede bemerking handelt over het huidig artikel 33 van de programwet inzake de bibliotheken.

Agalev is een fervente verdediger van de niet-verzuilde openbare bibliotheken. Bibliotheken zijn geen supermarkten van boeken.

Hoe dan ook, de meeste bibliotheken zijn kruispunten en steunpilaren van volwassenenvorming, educatie, onderwijs en informatie in het algemeen. Vooral in het tijdperk van de informatisering zouden bibliotheken nog meer dan vroeger moeten kun-

nen uitgroeien tot wat idealiter het openbaar vervoer zou moeten zijn wat betreft de mobiliteit, zoals een Nederlands minister het uitdrukte. Dat betekent dat ze zich vooral op de kwaliteit van het aanbod en het respect voor de consument, de lezer dus, moeten richten en onder meer een democratiserend effect moeten beogen. Vandaar ook dat wij het bedrag dat op dit ogenblik in de begroting is ingeschreven, ongeveer 1,5 miljard frank, het absolute minimum vinden om aan die vereisten te voldoen.

Uiteindelijk is het dus het artikel 28, nu artikel 33, van het programmadecreet waarover we struikelen. Wij niet alleen trouwens. Het gaat uit van de filosofie van de gelijkschakeling van bibliotheken waarvan het kader respectievelijk vóór en na 1987 werd vastgelegd. Het onderscheid dat toen werd gemaakt, zou dus worden opgeheven. U legt de lat gelijk. Dat vormt geen probleem, maar deze maatregel brengt wel een besparing mee van ongeveer 70 miljoen frank. Dat betekent dat een niet te verwaarlozen aantal jobs – in bibliotheken zoals Antwerpen, Turnhout, Leuven, enzovoort – verloren gaan. De lat wordt dus gelijkgelegd naar beneden toe. Dat kán in deze sector niet.

Mijnheer de minister, ik druk u op het hart deze toestand te rectificeren. Zelfs vanuit uw eigen fractie klonken in de commissie stemmen op in die zin. Is het waar dat er op het niveau van de Vlaamse regering, zoals aangekondigd in het uitstekende verslag van de heer De Bremaeker, nog een deliberatie omtrent dit artikel heeft plaatsgevonden ? Zo ja, wat was daarvan het resultaat ? Als deze informatie klopt zal onze fractie, hopelijk met de steun van de anderen, nog een amendement indienen met betrekking tot artikel 33. Het doel daarvan moet dan zijn dat de situatie in die mate wordt aangepast dat het niveau van de gelijkschakeling rekening houdt met de houding van de bibliotheken ten

Geysels

aanzien van het decreet. Als ze zich destijds bereid hebben getoond om op de geest en de letter van het decreet in te gaan, mogen ze niet worden afgestraft voor het feit dat ze een kwaliteitsaanbod aanbieden. Bibliotheken verdienen dat.

De voorzitter : De heer Van den Eynde heeft het woord.

De heer F. Van den Eynde (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, er zijn nog heilige huisjes in Vlaanderen. Mijn partijgenoot, de heer De Man, is er vandaag al in geslaagd weldenkend Vlaanderen te shockeren door de draak te steken met bepaalde Vlaamse schrijvers. Als ik niet een typisch Oostvlaams amendement wilde verdedigen, zou ik me zelfs niet bij zijn betoog aansluiten.

Het programma 20, Muziek-, Letteren Podiumkunsten, van de algemene uitgavenbegroting omvat een niet-gesplitst krediet ten belope van 1.588.200.000 frank. Een aardig bedrag dus, waarvan 70 miljoen frank aan de centra voor danscultuur toekomt. We vernamen tot onze grote ontsteltenis dat daarmee, niet eens zo lang geleden, een welbepaalde Oostvlaamse club, een sociëteit, werd gesubsidieerd. Hij luistert naar de welluidende naam "Les Ballets Contemporains de la Belgique" en ligt in "Latem-Saint-Martin", Sint-Martens-Latem dus.

Ik ga mij hier niet uitspreken over de artistieke kwaliteiten van deze vereniging. In het nieuwe Vlaanderen waar mijnheer Van Grembergen zo trots op was bij de aanvang van deze begrotingsbespreking is het moeilijk verteerbaar dat een vereniging wordt gesubsidieerd die eerst en vooral een naam kiest die meer dan ouderwets klinkt, maar zich dan bovendien beroept op la Belgique, en niet op Vlaanderen, alhoewel de dansgroep vorig jaar zo'n 10 miljoen frank zou hebben ontvangen van Vlaanderen. Daarom heb ik een

amendement ingediend om dat niet-gesplitst krediet met betrekking tot muziek, letteren en podiumkunsten met 10 miljoen frank te vermindere(n), tenzij u, mijnheer de minister, mij kan meedelen dat u zo'n vereniging in de toekomst niet zal subsidiëren. Dan ben ik bereid dit amendement terug te trekken.

De provincie Oost-Vlaanderen wilde deze groep ook subsidiëren voor 250.000 frank, maar na een gesprek tussen een provincieraadslid van het Vlaams Blok en een volksvertegenwoordiger in Oost-Vlaanderen heeft men dat plan laten varen. De enige verantwoording die de provincie had om subsidies toe te kennen was omdat minister Weckx dat ook deed. Ik wacht dan ook met spanning het antwoord van de minister af.

De voorzitter : De heer Caudron heeft het woord.

De heer J. Caudron (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mevrouw de minister, geachte collega's, samen met de erkende Vlaamse sportfederaties verheugt de Volksunie zich over de beslissing van de raad van bestuur van Bloso om een overschot van 64 miljoen frank op een van de begrotingsposten te verdelen tussen de sportfederaties – 48 miljoen frank – en de gemeentelijke sportdiensten – 16 miljoen frank. Het zou onaanvaardbaar zijn dat enerzijds de federaties de decretaal bepaalde subsidies niet volledig ontvangen, terwijl er anderzijds wel gelden beschikbaar zijn die niet worden opgebruikt. Aangezien de niet opgebruikte toelagen kunnen worden teruggevorderd, is het aangeraden het geld dit jaar nog een nuttige bestemming te geven.

Wat het voorstel van decreet van de heren Cauwenbergs en Schellens betreft houdende erkenning en subsidiëring van de gemeentelijke sportdiensten, de provinciale sportdiensten en de sportdienst van de Vlaamse Gemeenschapscommissie – stuk 527 – herhaal ik hier het standpunt

van mijn partij zoals ik het reeds heb vertolkt in de werkgroep Sport van de Vlaamse Raad.

Wij vinden namelijk dat de provinciale sportdiensten om de volgende drie redenen niet thuishoren in dit decreet.

Ten eerste zou dit een overlapping betekenen door een onnodige structuur in het reeds overgestructureerde en verwarrende sportlandschap.

Ten tweede is de te verdelen pot al zo klein dat men geen bijkomende diensten in het leven moet roepen om de spoeling nog dunner te maken.

Ten derde zou men beter de bestaande provinciale structuur Vlabus bestendigen en uitbouwen. Dit Vlaams bureau voor sportbegeleiding is een dienst die in elke provincie reeds jaren zeer goed werk levert met medewerkers op het terrein die jammer genoeg met een label statuut moeten werken.

Inzake de Vlaamse Gemeenschapscommissie in Brussel herinner ik eraan dat er gedurende tien jaar een uitstekend sportfunctionaris voor de 19 gemeenten actief was in de schoot van de toenmalige Nederlandse Cultuurcommissie. Waarom heeft men deze goedlopende dienst, die in zijn groeifase reeds een begrip was geworden in de regio, opgedoekt en de verdienstelijke Jan Vranken afgedankt ?

Inzake het ontwerp van decreet voor de niet-betaalde sportbeoefenaar verwijs ik naar mijn interpellaties in de Vlaamse Raad van 17 maart 1993 en in de Kamer van 5 mei 1993 over de Rechten van het Kind in de sportwereld en over onaanvaardbare toestanden in bepaalde sportbonden.

Mijn kritiek betreft vooral het verwerpelijke transfersysteem waardoor kinderen van zes jaar door het plaatsen van hun handtekening tot hun vijfendertigste eigendom zijn van een club en er slechts weg kunnen mits het betalen van enorme af-

Caudron

koopsommen die in de honderdduizenden kunnen lopen. Het alternatief is niet meer spelen of naar de rechtbank gaan, met als gevolg tijdverlies en advocatenkosten.

In het nieuwe decreet moet een evenwichtig systeem worden uitgewerkt, waardoor zowel de sportclubs als de spelers op een menselijke manier worden behandeld. Mensen, en zeker kinderen, zijn niet te koop en clubs mogen geen koppelbazen zijn. Het probleem van de opleidingsvergoeding kan worden geregeld wanneer de clubs bijvoorbeeld 3 procent van hun begroting reserveren voor het bekostigen van deze scholing.

In deze stelling worden wij gesteund door de heer Van Miert, eurocommissaris voor het concurrentiebeleid. Hij stelt dat transfervergoedingen bij het einde van het contract niet kunnen, en het verbod om voetbalwedstrijden uit te zenden en de beperkingen voor de Europese vreemdelingen evenmin. Hij noemt de voetbalreglementen ter zake strijdig met de Europese wetten. Zoals blijkt uit zijn boek : De Gladiatoren van de Sport, in de Ban van de Sportmaffia, blijkt dat professor Blanpain, oud Volksuniesenator, het hiermee eens is.

Op 24 november heeft de Belgische Voetbalbond noodgedwongen en kennelijk tegen de zin van voorzitter D'Hooghe, het principe van de vrije jeugdtransfer goedgekeurd. Hierin is er sprake van een Fonds voor Promotie van Het Jeugdvoetbal. De vergadering duurde amper negen minuten en de bondsvoorzitter had het over een zeer moeilijk te nemen hindernis, waardoor een eind kwam aan een traditie van honderd jaar.

Hopelijk zal het geen eeuw meer duren vooraleer de unitaire sportfederaties de federalisering van ons land zullen aanvaarden en zelf ook splitsen, in overeenstemming met het decreet houdende erkenning en subsidiëring van de landelijk georganiseerde sportverenigingen.

Professor Blanpain, onze specialist in arbeidsrecht, is blij met de nieuwe regeling die de Belgische Basketbalbond heeft uitgedokterd. Er wordt een jeugdfonds opgericht dat de clubs bij overgangen compenseert voor de jeugdopleiding. Dit fonds wordt gespijsd door de bijdragen die de clubs aan de bond moeten betalen voor hun spelers.

Professor Blanpain zegt, ik citeer : Het voorstel dat nog moet worden goedgekeurd, garandeert de vrijheid van vereniging en arbeid van de spelers en is dus in overeenstemming met het decreet van de niet betaalde sportbeoefenaar en de wet betreffende de betaalde sportbeoefenaar. Einde citaat.

Mijnheer de voorzitter, ik verzeker u dat de Volksunie-fractie de begroting zal goedkeuren.

De voorzitter : De heer Maertens heeft het woord.

De heer M. Maertens (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het belangrijkste cultuurmedium dat door iedereen dagelijks wordt gebruikt, is de taal. Over de taal van Jan-met-de-pet vinden wij in het groeiend cultuurbudget weinig terug.

In het begin van het jaar keurden wij een resolutie goed over de kwaliteit van onze bestuurstaal. Er zouden op korte termijn initiatieven worden genomen om de kwaliteit van de bestuurstaal in alle officiële documenten te verhogen. Deze korte termijn is reeds lang verstreken, maar dit had blijkbaar geen substantiële effecten op de begroting. De vraag rijst, wat er in dit verband al is gerealiseerd ?

Op 24 oktober werd het spellingdebat definitief gesloten. Wat betekent echter de term definitief voor een levende taal ? De zwakke taalgebruiker werd door de spellingfanaten in zijn hemd gezet. De c k zal nu immers duidelijk maken wie goed schrijft en wie niet. Deze intellectuaalistische en elitaire benadering van

het begrip taal, heeft het gehaald op de zwakke, gewone taalgebruiker.

Graag had ik vernomen welke officiële wegen er nu nog open zijn om toch tegemoet te komen aan de noden van de zwakke taalgebruikers. De kwaliteit van een gemeenschap wordt overigens steeds gemeten aan de aandacht die men heeft voor de zwaksten. Dit geldt ook voor hun taal. Op dat punt blijken de intellectuele taalgebruikers echter potdoof te zijn.

Het is niet alleen de zwakke taalgebruiker die beleidsmatig in zijn hemd staat, maar ook de geïnteresseerde in het Algemeen Nederlands. Hij beschikt namelijk niet meer over de Taaltelefoon, die overigens jarenlang heeft gemeld dat er geen personeel aanwezig was.

Collega Van Grembergen heeft daarover reeds op 20 april geïnterpelleerd, maar blijkbaar was dat allemaal tevergeefs. De reden waarom de taalmeesters werden afgeschafte moest afvloeien kennen wij allemaal ; maar dat er geen vervangingen zijn en ook geen middelen is onaanvaardbaar.

Mijnheer de minister, wat is uw alternatief ? De burger moet niet alleen de mogelijkheid krijgen om de twee Nederlandse betaal taaltelefoons op te roepen, hij moet ook weten dat dit kan. De kern van de hele problematiek is, dat weet u best, dat het decreet van 12 maart 1975 waarbij de Raad voor Taaladvies werd ingesteld, en ondanks het feit dat het Taalunieverdrag de juridische constellatie ter zake grondig heeft gewijzigd en zelfs een vooruitgang heeft betekend, in het verdomhoekje is geraakt evenals de aandacht voor de taal. Voert de regering dit decreet nog wel verder uit en heeft de minister daarvoor nog voldoende kredieten ?

Een laatste taalprobleempje is de vervrouwelijking van de beroepsnamen waaromtrent mevrouw Aelvoet vorig jaar een voorstel van decreet

Maertens

indiende, ik knipoog even naar minister Detiège. Dit probleempje dreigt te verglijden in een polemiek, nadat Marc Galle zich heeft afgevraagd hoe wij de drie dames die in het leger werden gepromoveerd zullen noemen : majoor of majorette ?

Mijnheer de minister, laat de discussie niet uitglijden. Gaat u enig initiatief nemen of wacht u de behandeling van het decreet in de commissie gewoon af ? (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, vooreerst wil ik er de aandacht op vestigen dat de culturele ambassadeur, de Kunst-richting Kanaal, die zijn verdiensten heeft en een aantal vrij goede initiatieven neemt, daarvoor in Vlaanderen reclame maakt ofwel eentalig in het Frans ofwel eentalig in het Engels. Mijnheer de minister, het zou toch goed zijn dat u dat even zou nagaan en ons de verantwoording daarvan zou geven.

Ten tweede, ik sluit mij aan bij de correcte en essentiële analyse van de heer Dierickx in verband met cultuur en politiek. Ik kom niet tot dezelfde conclusies. Dat is een andere zaak.

Ten derde, wens ik een bedenking te maken bij de benauwende theorie die door een collega in de Vlaamse Raad werd gemaakt in verband met de vrijheid voor kunstenaars en de vrijheid van het woord waarbij van de gedachte werd vertrokken dat politiek en parlement, instituties en establishment de kunstenaar moeten leiden. Charles De Coster's Uilen-spiegel waarin vooral de vrijheidsstrijd in denken en handelen wordt weergegeven, is een van de werken die mij altijd sterk hebben geïnspireerd. Voltaire heeft ooit gezegd dat het mogelijk moet zijn om alles te zeggen en dat hij alles op het spel zou zetten om zelfs gedachten waar-

mee hij het niet eens was, te formuleren. Hij liet dat weten aan Frederik Van Pruisen die ook wel voor de vrijheid was, maar dan dikwijls voor een vrijheid van denken die paste in zijn verlicht despotisme, en de consequenties van het echt vrije denken niet wou aanvaarden.

Alle totalitaire regimes zijn begonnen met het aan banden leggen van kunstenaars, welke appreciatie men daar ook moge over hebben.

De voorzitter : De heer De Man heeft het woord.

De heer F. De Man : Mijnheer Van Grembergen, ik vind het bijzonder onsportief dat u hier verklaart dat wij de kunst willen inperken en dat de politiek de kunst moet leiden. Ik heb dat niet gezegd. Ik heb gesuggered om bij prijsuitreikingen misschien eens na te denken over het belang dat de gewone man van de straat heeft bij het soort kunst dat tegenwoordig wordt gepropageerd. Ik herhaal, ik heb niet gepleit voor het beïnvloeden van onze kunstuitingen door de politiek, welke die ook mogen zijn. Ik heb niet gepleit voor brandstapels, zoals u dat op een smerige manier naar voren brengt. U moet het spel ook eerlijk spelen. U moet ook aanvaarden dat er nog andere meningen zijn dan de uwe. U pleit voor verdraagzaamheid, wees dan consequent.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer De Man, de dag dat men u verbiedt hier te zeggen wat u meent te moeten zeggen, zal ik ervoor pleiten dat men u dat recht niet ontnemt. Ik ben consequent in de vrijheid van het woord en van het denken. U wilt echter de vrijheid van het denken voor uzelf, maar van zodra u aan de macht komt, ontzegt u dat recht aan anderen.

– *De heer M. Olivier, eerste Onder-voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Alles wat u ons hier de jongste dagen

hebt gezegd wijst in welke richting u denkt.

Mijnheer de minister, ik vraag u nog aandacht voor een vierde zaak. Enkele maanden geleden heb ik u een vraag gesteld over gestolen kunstwerken. Ik heb het niet over kunstwerken die aangekocht werden of die door andere omstandigheden in het buitenland terecht zijn gekomen, maar over de onvoorstelbare voorraad kunstvoorwerpen die tijdens de Franse Revolutie bij ons werden ontvreemd.

Er is door de Nederlandse Staat in 1815 een poging gedaan om die kunstwerken terug te krijgen op basis van het Vredesverdrag van Wenen. De Belgische Staat heeft tot in de jaren 1880 geprobeerd deze kunstwerken te recupereren. Het gaat er niet zozeer om die kunstwerken morgen in Vlaanderen tentoon te stellen, maar om enkele principiële vragen.

Van wie zijn deze kunstwerken ? Veronderstel dat morgen De Rechtvaardige Rechters opduikt in China. Zullen wij dat kunstwerk terugvragen of niet ? Is het de periode waarin de diefstal is gebeurd die bepaalt of het kunstwerk kan worden teruggegeven of niet ? Duitsland vraagt alle kunstwerken terug die tijdens Wereldoorlog II werden gestolen. Ik pleit niet voor een massale terugkeer, alleen voor een internationaal verdrag in verband met kunstwerken. Het gaat mijns inziens niet op dat kunstwerken die tot de universaliteit van de menselijke schepping behoren, bij diefstal zo maar van het ene naar het andere land kunnen worden getransporteerd. Ik pleit voor een statuut van die kunstwerken. Ik weet dat dit op internationaal vlak moet worden onderzocht, maar geen statuut kan niet.

Zoals indertijd een bekende Griekse politica pleitte voor de terugkeer van Griekse kunstwerken die essentieel waren voor het Griekse patrimonium omwille van hun symboolwaar-

Van Grembergen

de voor de Griekse geest, zo pleit ik voor de terugkeer van bepaalde Vlaamse kunstwerken. Een internationaal verdrag hieromtrent kan daartoe waarborgen bieden. Ik heb hierover al tevergeefs vragen gesteld aan de eerste minister. Mijnheer de minister, ik hoop dat u mij vandaag een antwoord kunt geven. Hoe moeilijk deze zaak ook ligt, ik hoop dat u daarvoor zult willen zorgen en dat er voor ons kunstpatrimonium een gepast dossier wordt opgemaakt en een internationale regeling wordt getroffen, die waarborgen biedt. *(Applaus bij de VU)*

De voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik verheug mij over de vele zeer interessante uiteenzettingen die hier zijn gehouden door meerdere leden van de verschillende fracties. Verschillende leden hebben hier zelfs items aangeeraakt die in de commissie voor Cultuur, hoe grondig de discussie daar ook was, niet eens aan bod zijn gekomen. Dat bewijst alleen maar hoe belangrijk het is dat er in een democratisch verkozen parlement – en hiermee sluit ik aan bij wat de heer Dierickx heeft gezegd – nog echte debatten worden gevoerd in de plenaire vergadering. In de Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft men maatregelen genomen die tot vlugger werken aanzetten, maar het heeft er wel toe geleid dat er steeds minder grote debatten plaatsvinden. Sommigen vragen zich af hoe het mogelijk is een hele week over een begroting te debatteren. Het siert de Vlaamse Raad dat hij nog bereid is hierover een echt debat te willen voeren. Het lijkt mij inderdaad de moeite waard een hele week te besteden aan de bespreking van een begroting van 520 miljard frank, hoewel de post Cultuur daarin amper 17,5 miljoen frank bedraagt. Ik vind het goed dat men de minister ondervraagt en zelfs bekritiseert. Dit is essentieel voor de democratie en

laat ons hopen dat zulks een gewoonte blijft in het Vlaamse parlement.

De heer Dierickx heeft het debat van vanmiddag opengetrokken door een aantal algemene maatschappelijke stellingen naar voor te brengen. In het tweede gedeelte van zijn uiteenzetting heeft hij gewezen op het verband tussen economie en cultuur. Binnen afzienbare tijd zullen wij de gelegenheid hebben hieromtrent in de Vlaamse Raad een grondige discussie te voeren. Ik heb aan de Universiteit van Antwerpen een studie gevraagd – die klaar zou moeten zijn in de zomer 1995 – over de economische gevolgen van een aantal culturele initiatieven van de voorbije vijf jaar. Naar aanleiding van dat debat zullen wij de gelegenheid hebben de economische gevolgen van de cultuur van dichterbij te bekijken. Deze studie en de discussie die daarop zal volgen zullen de huidige maar ook de komende ministers van Cultuur in staat stellen zich bij het uitstippelen van het beleid en het vragen van middelen, niet alleen te baseren op culturele maar ook op economische waarden.

Ik verontschuldiging mij bij voorbaat indien ik niet inga op alle vragen die tijdens de uiteenzettingen van de leden werden gesteld. Ik zal trachten de meest essentiële vragen te behandelen, hoewel het beoordelen van de belangrijkheid uiteraard altijd subjectief is.

Wat de vraag van de heer Ramoudt betreft aangaande de snelle bespreking van het statuut van de reisbureaus, kan ik hem geruststellen. Dit decreet werd een eerste maal besproken in de commissie voor Cultuur van 29 november jongstleden. De heer Luc Martens heeft zijn voorstel toegelicht en de amendementen zijn nog in bespreking. De heer Ramoudt heeft dit voorstel van decreet trouwens mee ondertekend. Tot mijn spijt was hij echter niet aanwezig bij de eerste bespreking in de commissie. Ik hoop dat hij voortaan wel aanwezig zal kunnen zijn.

De afspraak die in de commissie werd gemaakt met betrekking tot de verdere bespreking van dit voorstel is tweevoudig : ten eerste, ik zal volgende week op de vergadering van de Vlaamse regering vragen dat zij ter zake een standpunt bepaalt ; ten tweede, de bespreking in de commissie wordt voortgezet in de loop van de maand januari.

Ik wil er toch op wijzen dat overhaasting in deze materie geen zin heeft. Inderdaad, de juridische problemen die vandaag nog bestaan, moeten een grondige oplossing krijgen. De bevoegdheidskwestie tussen gemeenschaps- en gewestmaterie en vooral de situatie in het Brussels hoofdstedelijk gebied moeten grondig worden onderzocht om een nieuwe vernietiging door het Arbitragehof te voorkomen. Ik pleit niet voor uitstel en ik ben ervan overtuigd dat de commissie de juiste beslissing zal nemen door op dit punt het advies van de Raad van State te vragen. De rechtszekerheid is ermee gediend indien wij met de grootste mate van zekerheid een decreet kunnen bespreken en goedkeuren dat niet zou worden vernietigd door het Arbitragehof, wat in het verleden helaas meermaals is gebeurd.

Ik blijf nog even stilstaan bij de sector toerisme, meer bepaald wat de vraag van de heer Van Peel betreft met betrekking tot de verwarring rond het verhuren van kamers ingevolge het programmadecreet en de voorgestelde wijzigingen aan het decreet op de logiesverstrekkende bedrijven.

In de toelichting staat dat deze aanpassing gebeurd op vraag van de sectoren hoevertoerisme en kamerverhuur. Deze zinsnede is blijkbaar gebaseerd op verkeerde informatie. De sector van de kamerverhuur is op dit ogenblik geen vragende partij voor het bekomen van vergunningen. Terloops doe ik opmerken dat het om een vrijwillige vraag om vergunning gaat. Mensen die kamers verhuren, zijn niet verplicht een vergunning aan te vragen, maar kunnen

Weckx

dit vrijwillig doen indien zij een kwaliteitslabel wensen te bekomen dat kan worden vergeleken met dat van de hotels. Op dat ogenblik zijn zij onderworpen aan de reglementering op hotelkamers. De verhuurder is altijd vrij om zich uit dit systeem terug te trekken en is niet verplicht ook niet wanneer hij uit de regeling wil stappen enige specifieke vergunning aan te vragen.

Ik wens deze verwarring in de tekst van de memorie van toelichting dan ook op te heffen en duidelijk te maken dat het ter beschikking stellen van gastenkamers in privé-woningen waar ook de eigenlijke bewoner van het huis permanent aanwezig is, en waar de gasten bijvoorbeeld ook mee de huiskamer gebruiken met deze decreetswijziging niet bedoeld.

Mijnheer De Man, wellicht zullen wij mekaar nooit kunnen overtuigen van ons gelijk in verband met de promotie inzake de interculturele samenleving. De regering en meer bepaald de minister van Cultuur handelen op dit vlak volledig conform met de motie die met een grote meerderheid werd goedgekeurd in de Vlaamse Raad en waarbij aan de Vlaamse regering wordt gevraagd met betrekking tot de migranten een tweesporenbeleid te voeren, namelijk het bevorderen van de integratie via gelijke kansen enerzijds en vertrekken van het gegeven van de interculturele samenwerking anderzijds. Volgens mij vertoont de tussenkomst van de vertegenwoordiger van het Vlaams Blok typisch dictatoriale trekjes, die wij van deze fractie overigens stilaan gewoon worden, door zich te willen moeien met de naam van gesubsidieerde gezelschappen.

Ik wens van deze gelegenheid trouwens gebruik te maken om mij even te richten tot de heer Van den Eynde die uitdrukkelijk een vraag stelde omtrent de benaming van een artistiek hoog kwalitatief dansgezelschap.

Mijnheer Van den Eynde, ik stel vast dat de naamgeving van artistieke gezelschappen in Vlaanderen in alle talen is terug te vinden : zowel in het Latijn, in het Spaans, in het Engels, in het Frans als in het Italiaans. Voorbeelden hiervan zijn : "11 Fondamento", "Champs d'action" en "Huelgas". Bovendien behoort het zeker niet tot de taak van de overheid om de naamgeving van artistieke gezelschappen of producties mede te bepalen. De artistieke kwaliteiten van het gezelschap waarover u het heeft verantwoord in ieder geval de subsidies van de Vlaamse Gemeenschap.

De voorzitter : De heer Van den Eynde heeft het woord.

De heer F. Van den Eynde : Mijnheer de minister, sta mij toe u even te onderbreken om straks, tijdens de replieken, niet meer te moeten terugkomen op deze droevige zaak.

Voor mij mogen artistieke gezelschappen de naam kiezen die zij wensen, of zij veel of weinig artistieke kwaliteiten hebben. Men beweert echter dat Vlaanderen autonoom is en eindelijk Vlaams. U weet zeer goed, mijnheer de minister, dat vaak wordt getwijfeld aan dat Vlaamse karakter, meer speciaal in Gent en in Sint-MartensLatem. Toch geeft u aan het Vlaamse ministerie van Cultuur de opdracht miljoenen frank te geven aan een gezelschap dat misschien wel zeer hoge artistieke kwaliteiten bezit – het is niet aan mij om mij daarover uit te spreken – maar dat zich noemt "Les ballets contemporains de la Belgique". Zelfs het Frans is twijfelachtig want beter zou zijn "Les ballets contemporains de Belgique", maar dat is een andere kwestie.

Welnu, mijnheer de minister, ik vind een dergelijke situatie ronduit belachelijk, maar er is meer. U weet immers zeer goed dat hiermee een pijnlijke zaak wordt aangeroerd, met name dat een bepaalde elitekunst in Vlaanderen bij sommigen beter overkomt wanneer zij in het Frans

wordt voorgesteld. Dat is pijnlijk voor de modale Vlaming !

Minister H. Weckx : Mijnheer Van den Eynde, ik vraag in ieder geval met klem en overtuiging de verwerping van het amendement dat u indiende nadat het verslag werd neergelegd.

Mijnheer De Man, het maken van de film waarin aandacht werd gevraagd voor de interculturele samenleving werd door mijn departement gefinancierd. De vertoning en de verspreiding ervan komt volledig ten laste van de Kinopolis groep.

Het Arabisch kunstenfestival is een initiatief van de KVS, zonder extra-subsidies, om een belangrijk deel van de lokale bevolking bij hun programmatie te betrekken.

Wanneer u spreekt over de achteruitgang van de leenfrequentie in de bibliotheken, moet ik u toch de raad geven statistieken te leren lezen, laat staan te interpreteren. Zowel in 1992 als in 1993 zijn zowel het aantal leners als het aantal uitleningen spectaculair gestegen. Wel stijgt het aantal leners sneller dan het aantal uitleningen. Dat betekent uiteraard dat de gemiddelde leenfrequentie daalt vermits dit het resultaat is van de deling van het aantal uitleningen door het aantal leners. Het bibliotheekgebruik blijft dus op een spectaculaire wijze stijgen.

Ik kom nu tot de uiteenzettingen van de heren Van Peel, Seeuws en Lauwers betreffende de jeugdwerkbeleidspunten en het gemeenzaam genoemd decentralisatiedecreet voor het jeugdwerk.

Ik wil de Raad mededeling doen van de meest recente stand van zaken, d.w.z. op 15 december. 297 van de in totaal 308 gemeenten en de Vlaamse Gemeenschapscommissie van Brussel hebben een jeugdwerkbeleidsplan voor advies voorgelegd aan de afdeling Jeugdwerk van de administratie van de Vlaamse Gemeenschap. Inmiddels hebben 264 gemeentebesturen en de Vlaamse

Weckx

Gemeenschapscommissie van Brussel een door de gemeenteraad of door de Vlaamse Gemeenschapscommissieraad goedgekeurd jeugdwerkbeleidsplan ingediend. 12 gemeenten hebben op vandaag nog geen ontwerp van jeugdwerkbeleidsplan voor advies voorgelegd aan de afdeling Jeugdwerk. Ik heb trouwens ook de lijst van deze twaalf gemeenten ; het gaat hoofdzakelijk over gemeenten met een bijzonder taalstatuut. Er zijn daarbuiten slechts drie gemeenten in Vlaanderen die tot op heden geen ontwerp jeugdwerkbeleidsplan hebben ingediend, met name de gemeenten Schelle, Wortegem-Petegem en Zwalm. Van deze twaalf gemeenten – alle andere zijn gemeenten met een bijzonder taalstatuut – zijn enkele gemeentebesturen nog bezig met de opmaak van een jeugdwerkbeleidsplan. Volgens de signalen die de administratie mij daarover geeft, wordt in enkele andere gemeenten door de jeugdverenigingen aan een plan gewerkt. Twee gemeentebesturen hebben schriftelijk meegedeeld geen plan te zullen indienen. Nog vóór de kerstvakantie zal de afdeling Jeugdwerk de erkende jeugdleden, of bij ontstentenis daarvan de culturele raden van de gemeente, die nog geen jeugdwerkbeleidsplan indienen noch de intentie lieten blijken dit te zullen doen, verzoeken een jeugdwerkbeleidsplan op te stellen.

Inmiddels werden mij door de administratie 128 jeugdwerkbeleidsplannen voorgelegd. Daarvan werden er tot op 15 december 126 goedgekeurd, zij het in enkele gevallen met een aantal bemerkingen waaraan in het jaarplan moet worden tegemoetgekomen. In één enkel geval – van die 128 – namelijk Borsbeek, werd een negatief advies gegeven.

Wat meer bepaald de vraag betreft van de heer Lauwers inzake de Vlaamse faciliteitengemeenten met een Franstalige meerderheid, stellen wij vast dat één college van burgemeester en schepenen, namelijk

Drogenbos, een ontwerp van jeugdwerkbeleidsplan aan de afdeling Jeugdwerk van de administratie voor advies heeft voorgelegd. In alle gemeenten uit de Brusselse rand en in Voeren wordt door de jeugdverenigingen gewerkt aan een jeugdwerkbeleidsplan dat kan worden ingediend wanneer blijkt dat het gemeentebestuur, ook na de tweede herinneringsbrief die ik zal schrijven, verstek zou laten gaan.

Ik meen dan ook dat wij ook in deze moeilijke gemeenten er zullen in slagen om in de eerste maanden van volgend jaar jeugdwerkbeleidsplannen goed te keuren.

Ik kom nu tot de opmerking van de heer Van Peel inzake de nietverhoging van het budget letteren in de begroting 1995. Het is correct dat het budget letteren, dat met bijna 40 percent is gestegen tegenover 1991, enigszins stagneert.

Het is trouwens onmogelijk elke sector elk jaar te laten stijgen, binnen de strikte begrotingsnormen, die de Vlaamse regering en de Vlaamse Raad zichzelf hebben opgelegd. Deze stagnatie is echter maar schijn want de internationale kredieten zijn hierin niet begrepen. Binnen deze kredieten zal in 1995 meer plaats worden ingeruimd voor de letteren. Ter zake heb ik drie beslissingen genomen.

Ten eerste, een verhoging van het budget voor vertalingen.

Ten tweede, een verdubbeling van de capaciteit van het vertalershuis in Leuven.

Ten derde, participatie aan de grote Liberboekenbeurs in Barcelona in september 1995. Deze beurs is bijzonder belangrijk voor de Spaanstalige markt, ook in Latijns-Amerika.

Dit beantwoordt aan de beleidsprioriteit promotie van de Vlaamse literatuur in het buitenland.

De Vlaamse en Nederlandse schrijversverenigingen hebben ook een

brief gericht aan de leden van de commissie van Cultuur in verband met de niet verhoging van de werkbeurzen en de discrepantie met Nederland. Hierbij passen volgende bedenkingen. De werkbeurzen werden in mijn ambtstermijn verdubbeld, met name van 9 naar 18 miljoen frank op jaarbasis. Het gaat om een gereguleerd systeem van maandeenheden met een inkomensgrens. Dit budget volstaat om een selectie te maken die uitsluitend uitgaat van kwaliteit en dus niet zoals het Nederlandse systeem te veel doet, erop gericht is de auteurs een vervangingsinkomen te bezorgen. Afstemming van het beleid met Nederland betekent zeker geen gelijk-schakeling van het beleid.

Trouwens, op dat vlak zijn er permanente contacten tussen het Fonds voor de Letteren in Nederland en mijn administratie. Er werden inderdaad afspraken gemaakt opdat dubbel gebruik in Nederland en in Vlaanderen niet mogelijk zou zijn.

Ik kom thans tot een item dat door verschillende leden, onder meer de heren Van Peel, Geysels en Lauwers, naar voren werd gebracht, met name de bibliotheken.

In verband met de discussie over de openbare bibliotheken, moet ik u het volgende zeggen.

Ten eerste, de uiteenzetting van sommigen wekt de indruk alsof de minister van Cultuur en de Vlaamse regering geen belang meer zouden hechten aan de bibliotheeksector. De bibliotheeksector is een van de sterkste stijgers, ook binnen de begroting 1995. Er is een stijging met 10 percent ten overstaan van 1994 tegenover 4,5 percent voor het gemiddelde van de begroting Cultuur en 3,5 percent voor het geheel van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Bovendien kan ik omwille van de budgettaire normen, die wij terecht hanteren, het budget voor de openbare bibliotheken onmogelijk onbe-

Weckx

perkt laten groeien. Dit budget is het grootste in mijn departement, de BRTN buiten beschouwing gelaten.

Het is dus evident dat het respect van een globale budgetnorm ook een beheersing van de groei van de bibliotheeksubsidies vraagt. Ik vind dit bijzonder jammer, maar onvermijdelijk. Elke andere houding zou een onevenredige zware ingreep vragen op tal van andere, veel kleinere maar even belangrijke begrotingsposten die trouwens vaak veel minder stijgen.

Wij hebben geprobeerd dit op de meest billijke wijze te doen en niet door een zoveelste crisisbesluit uit te vaardigen dat voor nieuwe, openbare bibliotheken weerom een discriminatie tegenover de bestaande bibliotheken zou invoeren. Een dergelijk crisisbesluit was trouwens onmogelijk krachtens het geactualiseerd protocol dat door de vier fracties was ondertekend. Wij hebben dus gepoogd de lat gelijk te leggen voor 22 openbare bibliotheken, die altijd van een gunstig regime zijn blijven genieten. Ze zullen nu op een gelijke wijze zoals alle andere bibliotheken worden gesubsidieerd. Indien we dit niet vanaf 1994 doen, dan weten we nu reeds dat er in 1994 een tekort zal zijn van ongeveer 81 miljoen frank. In de regering werd afgesproken, en we hebben er gisteren opnieuw over gedelibereerd, dat bij de budgetcontrole 1995 voor de laatste maal een beperkt bijkrediet vorige jaren zal worden toegestaan. Het grootste deel van het tekort, zijnde 54 miljoen frank, moet door een structurele maatregel worden weg-gewerkt.

Met andere woorden, indien de Vlaamse Raad het programmadecreet niet ongewijzigd goedkeurt, dan keurt hij een tekort goed op de begroting 1994 dat voor het grootste deel bij de begrotingscontrole 1995 zal moeten worden gecompenseerd met 54 miljoen frank op andere posten van de cultuurbegroting. Dan

vraag ik u welke posten. Dat is onmogelijk.

De voorgestelde maatregel resulteert in een verminderde tussenkomst ten opzichte van enkele steden en gemeenten die daardoor op gelijke voet worden behandeld als de andere. Dit betekent geen verlies van 80 banen, zoals nogal eens wordt beweerd. Het gaat immers om gemeentelijk personeel. Het is aan de gemeenten – zij beslissen ter zake autonoom – om het juiste belang aan de openbare bibliotheek te hechten.

Voor de toekomst ben ik voorstander van een grondige hernieuwing van het systeem waarbij wij op dit ogenblik alleen personeelssubsidies naar de gemeenten overhevelen. Wij moeten naar een sterker stimuleringsbeleid. Ook het provinciale niveau moet bij deze algemene hervorming worden betrokken.

Ik vraag u dus uitdrukkelijk namens de Vlaamse regering om dat punt van het programmadecreet ongewijzigd aan te nemen.

De voorzitter : De heer Van Peel heeft het woord.

De heer H. Van Peel : Mijnheer de minister, ik heb alle begrip voor de budgettaire situatie. Wij twijfelen er niet aan – dat blijkt uit uw beleid – dat het bibliotheekwezen een van uw prioriteiten vormt.

De discussie gaat vooral over het feit dat de maatregel met terugwerkende kracht, dus vanaf 1 januari 1994, zal worden toegepast, waardoor de gemeenten waarover u het heeft, in een bijzonder lastig parket terechtkomen.

Vandaar onze vraag – mevrouw Leysen heeft daartoe in de commissie een amendement ingediend dat zij later heeft teruggetrokken – om de genomen maatregel pas vanaf 1 januari 1995 te laten ingaan. Belet een uitstel van de toepassing van die bepaling met één jaar u werkelijk de vooropgestelde doelstelling te realiseren ?

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer de minister, ik sluit mij aan bij de vraag van de heer Van Peel.

Ik breng ook in herinnering dat een van de prerogatieven van de Raad als wetgevende instantie er precies in bestaat dat hij deze bepaling – zeker als het gaat om een tekst van een belangrijk decreet als de begroting – kan verwerpen, waarmee hij slechts tegemoet komt aan een opmerking – ik verwijs naar andere dossiers van de Raad van State over retro-activiteit.

Mijnheer de minister, u bent ingegaan op het verzoek van mevrouw Leysen en de meerderheid van de commissieleden om dit punt opnieuw op de agenda van de Vlaamse regering te brengen. Uw opmerking over de provinciale en gemeentelijke verantwoordelijkheid is pertinent. Ik merk echter dat sommige bibliotheken van enkele belangrijke steden die ingegaan zijn op de geest van het bibliotheekdecreet, – ik geef toe dat de kredieten sterk zijn gestegen en doe geenszins afbreuk aan de letter of de geest van het bibliotheekdecreet – op deze manier de dupe dreigen te worden in tegenstelling tot andere bibliotheken die weigeren het decreet zowel naar de letter als naar de geest toe te passen.

Het is toch wel een belangrijke politieke conclusie wanneer de regering na een verzoek van een commissie van de Vlaamse Raad onderschreven door leden van de meerderheid, verklaart dat, indien de Raad de bedoelde bepaling niet ongewijzigd goedkeurt, hij volgend jaar met de gebakken peren zal zitten. Dat vind ik een onvoldoende antwoord.

Ik zal bijgevolg een amendement indienen dat hopelijk door leden van de meerderheid zal worden gesteund, om de retro-activiteit van het artikel 33 van dit programmadecreet vooralsnog via de stemming weg te werken.

De voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx : Mijnheer de voorzitter, ik breng de discussie die tot tweemaal toe in de Vlaamse regering werd gevoerd hier in volle openheid naar voren. De vier fracties die het vroegere protocol hebben ondertekend en die in juni hetzelfde deden met het avenant hebben voorrang gegeven aan een maximale uitvoering van het bibliotheek-decreet tot 1997. Ik heb de mensen die toen aanwezig waren de cijfers bezorgd van de steden en gemeenten die in het verleden nooit werden getroffen door de crisisbesluiten omdat zij reeds vóór het eerste crisisbesluit werden erkend. Op dat ogenblik heb ik ook uitgelegd met welke moeilijkheden wij geconfronteerd werden. Als men vandaag zegt dat men om legistische redenen niet tegen het systeem maar alleen tegen de terugwerkende kracht voor 1994 gekant is, moet men wel bedenken dat wij dan een tekort van 54 miljoen frank op de begroting van 1994 zullen hebben. Men moet dan consequent zijn en de minister suggereren hoe dat tekort gecompenseerd moet worden. Wij hebben dit gisteren opnieuw in de Vlaamse regering besproken. Gelet op de geest waarin het avenant bij het protocol tot stand is gekomen, moet ik u namens de Vlaamse regering vragen om het decreet op dat punt niet te wijzigen. Ik vraag u dus namens de Vlaamse regering om dit amendement te verwerpen indien het wordt ingediend.

De voorzitter : De heer Dewael heeft het woord.

De heer P. Dewael : Mijnheer de minister, u hebt inderdaad de cijfers meegedeeld tijdens de bespreking van het avenant bij het protocol. Ik ben echter niet alleen om legistische redenen tegen de retroactiviteit gekant. Ze druist ook in tegen de geest van het protocol. Ik kan dan ook onmogelijk instemmen met de retroactiviteit. Mijn fractie zal het amendement van de heer Geysels steunen.

Minister H. Weckx : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik blijf bij het standpunt van de regering.

Ik zal nog antwoorden op een aantal belangrijke tussenkomsten. De heren Van Mechelen, Cauwenberghs en Caudron hebben het over het sportbeleid gehad. Persoonlijk ben ik verheugd dat de dotatie voor Bloso in de begroting voor 1995 een groei kent die vergelijkbaar is met de vorige jaren en dus op peil is gebleven. In de werkgroep Sport werd naar aanleiding van de budgetcontrole van 1994 en de bespreking van de Bloso-begroting voor 1995 gevraagd om voldoende middelen in te schrijven voor de uitvoering van de decreten inzake de subsidiëring van de landelijke sportfederaties en de gemeentelijke sportfunctionarissen. Met genoegen heb ik kunnen vaststellen dat de raad van bestuur van Bloso hier in belangrijke mate op is ingegaan via een herschikking van de begroting voor 1994 en bij het vaststellen van de begroting voor 1995, althans wat de Vlaamse sportfederaties betreft.

Wat de uitvoering van het decreet van 1976 inzake de gemeentelijke sportfunctionarissen betreft, is deze bereidheid echter niet zo groot. Dat is onlangs nog gebleken. Mijn commissaris heeft inderdaad beroep aangetekend tegen de recente beslissing van de raad van bestuur van Bloso waarbij een bedrag van 27 miljoen frank, buiten het decreet van 1976 om, aan allerlei sportpromotieprojecten van gemeentelijke en provinciale sportdiensten zou worden besteed. Ik beschik over een termijn van twintig werkdagen om deze beslissing al dan niet te vernietigen. Momenteel bestudeer ik alle elementen van het dossier ten gronde. Eerstdaags zal ik trouwens ook beschikken over de notulen van de vergadering van de raad van bestuur tijdens dewelke de beslissing werd genomen.

Ik zal tijdig een beslissing nemen.

De Vlaamse regering maakt werk

van een aantal decreten inzake sport en sportbeoefening. Alhoewel ik ruiterlijk toegeef dat er ten opzichte van 1993 op dit vlak weinig vooruitgang is geboekt, wens ik een aantal realisaties toe te lichten.

Na kennisname van het advies van de Vlaamse Hoge Raad voor de Sport en van de inspectie van Financiën, heb ik op 16 maart 1994 een voorontwerp van decreet tot regeling van de erkenning en de subsidiëring van de Vlaamse sportfederaties bij de regering ingediend. Er werd geen consensus bereikt omdat in de regering opmerkingen werden gemaakt over de inhoud van het voorontwerp en de te verwachten budgettaire weerslag. Het voorontwerp werd overgemaakt aan een interkabinetten-werkgroep die tot op heden evenmin een consensus heeft bereikt.

De heren Cauwenberghs en Schellens hebben op 21 april 1994 een voorstel van decreet ingediend houdende erkenning en subsidiëring van de gemeentelijke en provinciale sportdiensten en de sportdienst van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De Vlaamse Hoge Raad voor de Sport en de Commissie Sport van de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten hebben reeds een advies uitgebracht. Op basis van dit advies werden amendementen ingediend. Op 11 januari 1995 zal ik de Vlaamse regering vragen ter zake een standpunt in te nemen zodat de bespreking van het voorstel kan worden aangevat.

Het ontwerp van decreet betreffende het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar wordt na bijkomend juridisch advies en grondig overwegen van het verdeeld advies van de Vlaamse Hoge Raad voor de Sport, volgende week ingediend bij de regering zodat het advies van de Raad van State spoedig kan worden ingewonnen. De tijd is inderdaad rijp om deze problematiek decretaal op te lossen.

Ik ga akkoord met de suggestie van

Minister Hugo Weckx (CVP) verdedigde zijn beleid inzake Cultuur

de heer Van Mechelen mijn medewerking te verlenen aan een sportbeleidsnota die in 1995 door de Raad kan worden goedgekeurd. Ik heb de voorzitter van Bloso gevraagd deze problematiek te bestuderen. Ik zal de Vlaamse Hoge Raad voor de Sport eveneens om advies vragen.

Collega Maertens heeft ondermeer vragen gesteld over de Taaltelefoon en de vervrouwelijking van de beroepsnamen. Ik bereid een nota voor met de vraag de inplanting van de Taaltelefoon door te voeren binnen de afdeling Voorlichting van de Vlaamse administratie. De Taaltelefoon is, mijns inziens, een aparte entiteit zoals de ombudsdienst en de informatieambtenaar en moet worden losgekoppeld van de huidige dienst Vertalingen en Taaladvies. De Taaltelefoon werd immers opgericht voor het publiek dat op directe wijze advies en informatie moeten kunnen inwinnen.

Noch mijn departement, noch de

Nederlandse Taalunie zijn vragende partij inzake de vervrouwelijking van de beroepsnamen. Mijn collega van Onderwijs is blijkbaar een andere mening toegedaan.

Zowel de Nederlandse Taalunie als de juridische dienst van de Vlaamse Gemeenschap zijn van mening dat een verplichte vervrouwelijking van beroepsnamen een ingreep in de spellingsregels van de Nederlandse Taal betekent waarvoor het Comité van ministers van de Nederlandse Taalunie bevoegd is.

Met andere woorden, Vlaanderen is inzake deze materie niet bevoegd om eenzijdig en autonoom maatregelen te nemen.

Mijnheer Van Grembergen, wat de kunstroof betreft, u hebt het thema al eerder aangekaart en ik meen me toch te herinneren dat ik op vraag nummer 209 van 14 oktober heb geantwoord. Het is natuurlijk mogelijk dat dit nog niet is gepubliceerd. Het gaat hier over een supranationale materie en een juridisch ingewikkeld probleem, waarover Unidroit, het Internationaal Instituut voor de Eenmaking van het Privaatrecht, zich al geruime tijd buigt. Tijdens een intergouvernementele conferentie in 1995 zal men zich op grond van een verslag van Unidroit daarover uitspreken. Het is dus best mogelijk dat in de loop van 1995 op dit vlak internationaal een uitermate belangrijke stap in de goede richting wordt gezet.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer de minister, internationaal beschouwd, heeft geen enkele andere staat afstand gedaan van zijn rechten ten aanzien van gestolen kunstgoederen. Of België dat ooit deed, weet ik niet zeker. Het zou natuurlijk kunnen dat dit is gebeurd in een geheim akkoord.

Ik merk bovendien dat vele staten nog voortdurend aan de onderhandelingsstafel zitten met het oog op

recuperatie van gestolen kunstpatrimonium. Geregeld richtte ik vragen aan het Vlaamse en federale departement dat voor deze materie bevoegd is. Ik zou het dan ook waarderen dat we correct worden voorgelicht in dit verband om aan de hand van de verkregen informatie eventueel te kunnen inspelen op voorstellen die een internationale regeling beogen.

Minister H. Weckx : Mijnheer Van Grembergen, ik herhaal dat ik op uw vraag van 14 oktober uitvoerig heb geantwoord. Dat antwoord werd op 25 november 1994 verstuurd en het is mogelijk dat het nog niet is gepubliceerd, hoewel de voorzitter me ervan verzekert dat dit wel zo is. Er hoort overigens een overzicht van de huidige toestand bij, die werd opgemaakt aan de hand van wat ik aan informatie heb kunnen verzamelen. Het is immers niet allemaal zo eenvoudig.

Ik vestig vervolgens nog uw aandacht op de verordening van de Europese Unie die verband houdt met de uitvoer van cultuurgooederen en de richtlijn betreffende de teruggave van de cultuurgooederen die op onrechtmatige wijze buiten het grondgebied van een lidstaat werden gebracht. Deze vrij recente Europese maatregelen moeten nog in interne rechtstermen worden omgezet. De federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten, steken nu de koppen bij elkaar om dat te doen, maar het is nu al duidelijk dat we voor bepaalde aspecten binnen de Vlaamse Raad decreetgevend te werk zullen moeten gaan op basis van een samenwerkingsakkoord dat hopelijk binnenkort kan worden gesloten.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord voor een repliek ?

De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer D. Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik ben niet gelukkig met het

Van Mechelen

antwoord van de minister. Het zal de leden zijn opgevallen dat de VLD geen gebruik heeft gemaakt van haar spreektijd in dit debat om de klassieke cultuurthema's aan te kaarten. Wij hebben onze aandacht echter gevestigd op toerisme en het sportbeleid in Vlaanderen, omdat wij menen dat het vijf voor twaalf is.

Dagelijks verschijnen er in de kranten statistieken over de slechte lichamelijke conditie van onze jeugd. Bloso is een mollig organisme dat in mei voor 4 miljoen frank aan radio-spots lanceerde in het kader van het bevorderen van de jeugdsport. Door dit hoge bedrag stond Bloso op nummer 1 in de hitparade van de VAR. Er wordt een incoherent beleid gevoerd, zonder dat een grondige dialoog mogelijk is over de problematiek van het sportbeleid. Wij stellen ons de vraag : wie voert het beleid, hoe wordt het gevoerd, waar gaan de financiële middelen naartoe ?

U bent nu bijna klaar met het statuut van de niet-betaalde sportbeoefenaar. Wij moeten anticiperen op een groot gevaar, namelijk dat sportclubs tot selectiviteit zullen overgaan daar het transfertsysteem is gewijzigd. Door de sportorganisaties rond sportclubs kan het gevaar ontstaan dat de clubs zich nog alleen zullen bezighouden met de besten, wat bijna een logisch gevolg is van de huidige evolutie.

Wij kunnen ons dan het Angelsaksisch model aanmeten, waar jeugdsport wordt geconcentreerd rond de scholen. Wij kunnen ook het Franse model volgen, waar de gemeentebesturen de motor zijn achter het sportbeleid of daar de financiële middelen toe krijgen. Het is echter onaanvaardbaar dat wij in Vlaanderen lijdzaam toekijken hoe jaarlijks in de statistieken te lezen staat dat de fysieke conditie van onze jeugd erop achteruit gaat.

Mijnheer de minister, het wordt de hoogste tijd om degelijk werk te ma-

ken van een sportbeleid. Het departement van Cultuur is een druk departement door het Media- en het Cultuurdebat, dat besef ik goed genoeg, maar er moet nu actie komen. De minister van Cultuur moet ook minister van Sport zijn en moet een centrale positie innemen. De bevoegdheden zijn nu versnipperd over de departementen Cultuur, Onderwijs en Volksgezondheid, maar wij moeten komen tot een minister van Sport die aantoont welke richting wij zullen inslaan. Sportbeoefening is bijzonder waardevol op het vlak van creativiteit en zelfontplooiing. Wij mogen onze kansen hier niet verkanselen, en wij moeten daar onmiddellijk werk van maken.

Ik neem aan dat u zal vragen het debat te verschuiven naar het voorjaar van 1995, en daar wil ik op ingaan, op voorwaarde dat wij dan een uitgebreid sportdebat kunnen voeren in de Vlaamse Raad.

De voorzitter : De heer Ramoudt heeft het woord.

De heer D. Ramoudt : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik dank de minister voor zijn antwoord met betrekking tot het statuut van de reisbureaus, waarbij hij zijn bezorgdheid uitdrukte over het feit dat het statuut op termijn niet door het Arbitragehof zou worden vernietigd.

Inzake de rest van mijn tussenkomst blijf ik een beetje op mijn honger zitten. Mijnheer de minister, ik heb u gevraagd wat uw bedoelingen zijn met het toeristisch marketingplan, en ik wil u even een vergelijking voorschotelen. U treedt daar op als een bouwheer die instructies geeft om een hotel te bouwen. De hele constructie wordt opgezet, maar de kamers, het restaurant, de receptie en de hal worden niet afgewerkt. Alleen de cafetaria wordt afgewerkt, maar trekt natuurlijk geen klanten aan omdat er niemand naar een bouwwerf komt om iets te drinken.

Hetzelfde gebeurt nu ook met het

marketingplan. U vermindert het noodzakelijke budget van 200 miljoen frank met 55 miljoen frank, zonder te realiseren dat toerisme een van de weinige sectoren is die nog steeds groeit.

Er wordt in deze Raad vaak gesproken over de werkgelegenheid. Welnu, in plaats van industrieën te steunen die ten dode zijn opgeschreven, zouden wij eerder steun moeten verlenen aan de industrieën die nog voor werkgelegenheid zorgen. Ik denk hierbij onder meer aan het toerisme, dat een volwaardige industrie is en niet iets frivools dat onder cultuur wordt ondergebracht en waaraan af en toe een kleine dotatie wordt toegekend.

De voorzitter : De heer De Man heeft het woord.

De heer F. De Man : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ten eerste, u beweert dat ik geen statistieken kan lezen. Wanneer er meer ontleners zijn die per persoon minder boeken ontlenen, resulteert dit uiteraard in een lagere leesfrequentie. Wat ik bedoel is dat er een verschuiving is van de aankoop van boeken naar het bibliotheekbezoek. Welnu, uit de totale cijfers blijkt dan toch dat de leesfrequentie in Vlaanderen daalt.

Ten tweede, u beweert dat u mij in de commissie nooit hebt gezien. Dit is volstrekt onjuist. Op een bepaalde dag waren wij zelfs als enigen samen op een vergadering aanwezig, in het bijzijn van de ondervoorzitter van de commissie. De vergadering werd echter afgelast. Het Rekenhof stelt dat u op een arbitraire manier te werk gaat en u antwoordt dat ik niet aanwezig was in de commissie. Is dit uw enige antwoord ?

Ten derde, er was wel degelijk sprake van provocatie. U zegt namelijk dat het Vlaams belastinggeld van de KVS naar de lokale bevolking moet gaan. U bedoelt dus duidelijk dat het moet gaan naar de Noordafrikaanse bevolking in deze verkrotte wijk. Dit

De Man

is niet uw opdracht in Brussel. Het is wel uw opdracht om er de Vlaamse cultuur te promoten.

De voorzitter : De heer Maertens heeft het woord.

De heer M. Maertens : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik ben verheugd omwille van het feit dat de Taaltelefoon opnieuw zal worden geïnstalleerd. De kern van mijn vraag handelde echter over de uitvoering van het decreet van 12 maart 1975. Indien dit alles is wat u hiermee zult doen, vraag ik mij af waartoe dit decreet nog dient.

De voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx : Mijnheer de voorzitter, ik wil nog even ingaan op sommige replieken.

Mijnheer Van Mechelen, ik ga akkoord met wat u in de commissie en in de Vlaamse Raad hebt gezegd en wil mij inspannen om tot een sportbeleidsbrief te komen. Maar, er moeten toch eerst een uitgewerkte visie en een tekst zijn alvorens een globaal sportbeleid in de Raad kan worden besproken. Ik heb toegezegd om in samenwerking met de diverse sportinstanties die in Vlaanderen voor het sportbeleid bevoegd zijn, hopelijk in het eerste trimester van 1995, die beleidsbrief op te stellen.

Mijnheer Ramoudt, ik weiger mijn medewerking te verlenen aan een discussie in plenaire vergadering die een herhaling is van wat uitgebreid in de commissie aan bod is gekomen. In aanwezigheid van de verantwoordelijken van het Vlaams Commissariaat-Generaal voor Toerisme hebben wij gedurende meer dan een uur gediscussieerd onder meer over het toeristisch marketingplan. Indien u het verslag had gelezen, zou u weten dat de 200 miljoen frank die wordt gevraagd gespreid wordt over een drie à vier jaren. In 1995 wordt bijkomend een eerste gedeelte van 55

miljoen frank toegekend. 200 miljoen frank ineens toewijzen is voor de Vlaamse regering onmogelijk. De voorzitter en de raad van bestuur van het Vlaams Commissariaat-Generaal voor Toerisme zijn op mijn voorstel ingegaan. In het verslag staan trouwens de zes concrete punten die in aanmerking komen vermeld.

Mijnheer De Man, het Rekenhof heeft over het eerste jaar waarin het nieuwe initiatief werd genomen, dit is 1993, kritiek geuit in verband met de culturele ambassadeurs. De kredieten waren in dat jaar nog ingeschreven in de begroting Economie en het was dus die administratie die de dossiers moest behandelen. Vanaf 1994 werd het grootste gedeelte van de kredieten overgeheveld naar Cultuur. De administratie Kunst heeft mij de voorstellen overgemaakt met een de facto normering. Ik heb nu gevraagd aan de administratie Kunst om mij een voorstel van reglementering over te maken om vanaf 1995 de culturele ambassadeurs te reglementeren.

De voorzitter : De heer Ramoudt heeft het woord.

De heer D. Ramoudt : Mijnheer de voorzitter, ik heb de verslagen wel goed gelezen maar als de administratie moet kiezen tussen iets krijgen of niets krijgen, dan kiest ze natuurlijk voor wat ze kan krijgen. In dat geval is het maar half werk. Ik twijfel eraan dat de administratie haar wil wenst gerealiseerd te zien.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (Neen)

WELZIJN EN GEZONDHEID

De voorzitter : Wij behandelen nu materies waarvoor de ministers De-meester-De Meyer en Detiège bevoegd zijn, met name Welzijn en Gezondheid.

De heer Valkeniers heeft het woord.

De heer J. Valkeniers (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, de algemene uitgavenbegroting van de

Vlaamse Gemeenschap vertoont voor volgend jaar een groei van 3,4 percent tegenover een groei van 4,3 percent bij de beleidskredieten voor de welzijns- en gezondheidssector, wat ons dus zeker moet aanzetten tot een nog meer kritische benadering.

Daarom wil ik u ter overweging enkele uitspraken citeren van Nederlandse excellenties die zeker niet tot het behoudsgezinde, eerder tot het progressieve front behoren. Niemand minder dan Jacques Wallage, de huidige voorzitter van de PVDA en voormalig staatssecretaris voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid, zei in april jongstleden – toen hij nog deel uitmaakte van de regering – dat we het oneigenlijk gebruik van de sociale voorzieningen te lang getolereerd hebben en dat het bestel moet worden gezuiverd. Anders lopen we het gevaar dat de mensen die nu meebetalen voor de solidariteit daar in de toekomst niet langer toe bereid zullen zijn.

Hij drukt dit zeer kernachtig uit : De Nederlandse verzorgingsstaat is aan herijking toe. En was het niet mevrouw Borst Ellers van D'66, de huidige minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, die zichzelf liever de minister van Zorg en Aandacht noemt, die bij haar aantreden verklaarde : “dat er geen nieuwe commissies moeten worden opgestart, want dat er reeds adviezen genoeg zijn die wachten op uitvoering. Alles wat gezegd kan worden over hoe we de zorg beter kunnen maken, is al gezegd. Einde citaat. Volgens haar is de gezondheids- en welzijnszorg in Nederland af en behoeft die alleen nog onderhoud en reparatie. Volgens mij gelden al deze uitspraken ook voor onze gezondheids- en welzijnszorg.

De jongste twee weken hebben we de liefdesverklaringen gehoord van Louis Tobback en Philippe Busquin voor de christendemocratische families die hen moeten helpen om aan de macht te blijven. Ik voel meer voor de uitspraak van de Nederland-

Valkeniers

se eerste minister, de heer Kok, die terecht zegt dat een coalitie een verstandshuwelijk is en geen liefde.

Het is op basis van deze redeneringen dat men in Nederland bezig is met orde op zaken te stellen in de staatsfinanciën. De sociale zekerheid daarbij ongemoeid laten, is onmogelijk. Hoe langer men wacht, hoe moeilijker de taak wordt. Ik weet wel dat de verschillende Vlaamse excellenties die bij dit beleid betrokken zijn, mij zullen antwoorden dat de loonsituatie bij het betrokken personeel is verbeterd en hiertegen heb ik ook geen bezwaar. Ik vraag mij alleen maar af of het realistisch is dat we zoveel personen met Al-diploma's nodig hebben en zo weinig A2's en ongeschoolden. De salarissen zijn weliswaar aangepast, maar de kwaliteitsvereisten liggen volgens mij toch te hoog.

Mevrouw de minister, inzake de verhoogde tewerkstelling sta ik ook achter uw maatregel waarbij u overuren en weekenduren omzet in verhoogde tewerkstelling. Ik vraag mij alleen af of onze normen in bepaalde gevallen niet te genereus zijn. Hetzelfde kan worden gezegd voor het onderwijs.

Voorts plaats ik grote vraagtekens bij de overlapping tussen het federale en het communautaire niveau. Het lijkt mij dat de federale regering nog steeds haar grenzen niet schijnt te kennen en een deel van het welzijnsbeleid mee wil helpen bepalen. Een typisch voorbeeld daarvan is de bejaardenzorg waar het Riziv een deel van het welzijnsbeleid financiert. Zou het niet logischer zijn dit beleid en de daarbij horende financiële middelen volledig over te hevelen naar de gemeenschappen? Een ander voorbeeld is de afhankelijkheidsverzekering. Zonder mij uit te spreken over de opportuniteit van deze verzekering die de niet-medische kosten van afhankelijke bejaarden moet dekken, stel ik vast dat er nog altijd geen akkoord is tussen u

en mevrouw De Galan over wie nu eigenlijk bevoegd is voor deze verzekering en wie ze moet organiseren.

De VLD is van mening dat het bijstaan van bejaarden in het verrichten van de dagelijkse handelingen met een niet-medisch karakter valt onder de bevoegdheid van de Vlaamse regering. De zorg aan bejaarden is immers een persoonsgebonden materie.

Een andere discussie die moet worden aangegaan, is de discussie ten gronde over de organisatie van deze bejaardenzorg. Daarbij moet worden uitgegaan van het behoud van een zo groot mogelijke autonomie van de bejaarden en van de hoogste mogelijke bijstand van het gezin. Zoals u zelf aanstipt in het Welzijnscharter voor het Gezin zijn en blijven de zorgbehoevende en zijn gezin zelf de eerste verantwoordelijken voor hun welzijn, ook als ze een beroep doen op professionele hulpverlening.

Mevrouw de minister, in die zin kunnen wij ook een eind weegs gaan met uw beleidsbrief Ouderenbeleid. Wij menen inderdaad dat – rekening houdend met wat we reeds hebben gezegd – meer initiatieven moeten worden ontwikkeld om gezinnen, indien zij dit wensen, de mogelijkheid te geven de zorg voor de bejaarde ouders te combineren met een eigen leven. Zeer dikwijls kunnen gezinnen die hun ouders willen opvangen dit niet doen omwille van financiële redenen. Omwille van de gederfde inkomsten is het niet evident het eigen beroep geheel of gedeeltelijk op te geven. Bovendien wensen mensen ook niet helemaal te breken met het professioneel leven. Het is dan ook positief dat in de begroting voor de bejaardenzorg aanzienlijk meer kredieten zijn uitgetrokken voor dagverzorgingscentra, wat niet wil zeggen dat degenen die hun ouders naar zo'n centrum sturen hun aandeel niet moeten betalen. Deze opvangvorm moet sterk worden gestimuleerd. Misschien is in de organisatie van dagverzorging een nieuwe taak

weggelegd voor de rusthuizen. Dit heeft als voordeel dat de residenten van het rusthuis meer sociale contacten hebben met de niet-residenten. Het is in het kader van het stimuleren van de mantelzorg dat ernstige stimuli moeten worden gegeven aan de opvang van bejaarden tijdens vakanties, weekends, in geval van ziekte van de mantelzorger, in crisistevallen. Ook hier kan een taak voor het rusthuis zijn weggelegd.

Dan is er ook het probleem van de betaalbaarheid van het verblijf in het rusthuis en de financiering door het OCMW. Volgens de raming van de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten bedraagt de kostprijs van een verblijf in een rusthuis gemiddeld 35.000 frank per maand. Volgens de Rijksdienst van Pensioenen kan slechts 10 percent van de bejaarden dit bedrag betalen. Voor 90 percent moet het OCMW tussenbeide komen. Het OCMW heeft het recht de betaalde bedragen te verhalen op de familieleden. Deze terugvordering gebeurt echter zeer ongelijk. Zo vordert 80 percent van de OCMW's slechts 20 percent van de verschuldigde bedragen terug. Volgens de wet moet het OCMW de bejaarde van wie het inkomen onvoldoende is om zijn verblijf in het rusthuis te betalen, een zakgeld uitkeren. De wet zegt echter niet hoeveel. Gemiddeld schommelt dit bedrag tussen 0 en 4.000 frank. 59 percent van de bejaarden krijgt een zakgeld dat lager ligt dan 2.000 frank per maand of 65 frank per dag. Met dit zakgeld moet dan nog de pedicure, de kapper, de nieuwe kleding en soms ook het remgeld worden betaald. Een gelijkwaardige behandeling en een regelgeving dringen zich hier op.

Er zijn 46.000 geregistreerde cliënten van de diensten van gezins- en bejaardenhulp. Die diensten zijn zeer onregelmatig verdeeld. Zo hebben we onder meer gezien dat in Tongeren-Maaseik waar er nochtans heel wat werklozen zijn de bejaardenzorg veel intensiever is uitge-

Valkeniers

bouwd dan in het arrondissement Halle-Vilvoorde. Er is nu een inhaalbeweging begonnen. Volgens mij moet dit niet betekenen dat we ons moeten afstemmen op het hoogste cijfer. Er kan ook gesnoeid worden waar er te veel is. Het gezin moet hier ook een rol kunnen spelen. Het gaat niet op voor alles en nog wat vreemden in huis te halen als men het werk zelf kan doen.

De minister neemt van de dotatie van het Vlaams Fonds voor de Integratie van Kansarmen 186,2 miljoen frank af om het kansarmoedebeleid na 1998 nog te kunnen financieren. De regering heeft nu een nieuwe kans om haar armoedebeleid fundamenteel te wijzigen. Dit moet gebeuren in overleg met de armen. Te vaak hebben wij gedacht dat kansarmoede bestaat uit het niet hebben van bestaansmiddelen. Even belangrijk als de derving van bestaansmiddelen is de sociale achterstelling. Armen zijn in regel laaggeschoold, hun beroepskennis is miniem, wanneer ze werken, werken ze in minder interessante bedrijfssectoren tegen de laagste lonen, ze zijn slecht gehuisvest, ze hebben weinig kennis van gezondheidszorgen, ze hebben weinig sociale contacten, ze kennen hun rechten niet ten opzichte van de sociale zekerheid, al kennen sommigen die maar al te goed. Armoede wordt vaak overgedragen aan de volgende generatie. Arme kinderen vinden in het onderwijs weinig raakpunten met hun leefwereld. De school wordt vervelend en ze verlaten haar zonder diploma. Omdat ze geen diploma hebben, vinden ze geen werk, geen woning en de cirkel is rond.

Een armoedebeleid is niet enkel een zaak voor de minister van Welzijn. Armoedebestrijding vergt een goed uitgewerkt plan waarin alle sectoren worden betrokken : huisvesting, onderwijs en tewerkstelling. Belangrijk is bovendien dat in een dergelijk project de arme zijn zelfstandigheid niet verliest. De maatschappij moet aan de kansarmen de weg wijzen, zij

moet hen begeleiden, maar zij mag niet altijd beslissen in de plaats van de armen. Uiteindelijk kan alleen de arme met steun van anderen definitief ontsnappen uit de armoede. Budgetbegeleiding door het OCMW is een lovenswaardig initiatief.

Ik meen dat het goed zou zijn om op alle niveau's een inventaris te maken van wat nu aan hulp wordt geboden en om samen met de armen een kader vast te leggen om de armoede effectief te bestrijden. Ik vraag mij af wat een nieuw wetenschappelijk onderzoek ons gaat bijbrengen vermits wij reeds beschikken over een evaluatie van de Koning Boudewijnstichting.

Deze inventaris en dit strategisch plan moet worden opgemaakt vooraleer er een herdefiniëring van de selectiecriteria van de VFIK's wordt overwogen. Alle tot nu toe genomen maatregelen ter bestrijding van de armoede, met inbegrip van het VFIK, hebben de armoede niet kunnen uitroeien en zijn ontoereikend gebleken om de problemen op te lossen.

Ook de sociale coördinatoren, die in september in dienst werden genomen, kunnen hieraan niets veranderen.

Het medisch schooltoezicht is de grootste post binnen de begroting van het medisch-sociaal beleid. Voor 1995 wordt 851,9 miljoen frank uitgetrokken. Voor de openbare instellingen wordt voorzien in 65,3 miljoen frank.

Het zou interessant zijn na te gaan in welke mate het medisch schooltoezicht bijdraagt tot de gezondheidsbevordering. Een kosten-batenanalyse zou hier zeer nuttig zijn. Nochtans kan het medisch schooltoezicht een belangrijke rol spelen bij de gezondheidsopvoeding, vooral voor de kinderen uit kansarme gezinnen.

Er zouden een aantal pilootprojecten kunnen worden opgezet met precieze doelstellingen, zoals bestrij-

ding van tandbederf. Hierdoor kan met goede resultaten de gezondheid van kinderen worden bevorderd door zich specifiek toe te spitsen op probleemgebieden.

Inzake het medisch verantwoord sporten vraagt de VLD zich af of het niet beter zou zijn de gehele dopingcontrole onder de bevoegdheid van de federale overheid te brengen of tenminste een akkoord tussen de Gemeenschappen tot stand te brengen. Sancties ten gevolge van dopingcontrole, uitgevoerd in opdracht van de Vlaamse Gemeenschap, kunnen nu alleen op Vlaams grondgebied worden gehandhaafd. Dit is niet redelijk. Door het overhevelen van deze bevoegdheid naar het federale niveau of een akkoord tussen de Gemeenschappen tot stand te brengen zou aan dit euvel tegemoet worden gekomen. Dit voorbeeld illustreert trouwens de hele problematiek inzake de splitsing van de bevoegdheid op het vlak van de volksgezondheid tussen de gemeenschappen en de federale overheid.

Wat de preventie betreft, klaagt de VLD eens te meer het feit aan dat de federale overheid zich verder blijft mengen in een materie die niet tot haar bevoegdheid behoort. Na de AIDS-preventieveldslag tussen beide politieke niveau's zien wij nu hetzelfde gebeuren bij de drugspreventie. Naast de CGG's, de comité's voor bijzondere jeugdzorg en de gemeentelijke preventieteams die gesuperviseerd werden door de VAD, voorziet de heer Tobback in zijn veiligheidscontracten met de gemeenten in gemeentelijke preventiewerkers wier opdracht nu zelfs nog niet is gekend door de Vlaamse Gemeenschap.

Een gelijkaardige miskennen van de communautaire overheden door de federale overheid kunnen wij constateren bij het inschakelen van artsen en apothekers voor de registratie van de methadongebruikers waarbij men het werk wil laten uitvoeren door de Vlaamse Gemeenschap. Is het misschien omdat de apothekers

Valkeniers

reeds werden ingeschakeld door de Vlaamse Gemeenschap bij de spuitenruil voor druggebruikers ?

Ik heb ook vragen bij de studie van 18 miljoen frank die bij het IHE werd besteld voor het optimaliseren en het verzamelen van de gezondheidsindicatoren in het algemeen en voor de uitwisselbaarheid van gegevens inzake kanker in het bijzonder. Is dit echt wel nodig wanneer het Nationaal Kankerregister reeds de gegevens van de mutualiteiten centraliseert en het Belgisch werk tegen kanker de gegevens beheert ? Zijn al deze nieuwe instituten en studies niet overbodig ?

Dezelfde vraag kan men stellen voor de sector van de gezinsaanlegenheden waar ook een wetenschappelijke onderzoeksopdracht in het vooruitzicht werd gesteld die moet helpen om een keuze te maken bij het herdefiniëren van de bijdrageschalen in de gezins- en bejaardenhulp. Kan dit niet gebeuren door het Centrum voor Gezins- en Bejaardenstudies en door de Nationale Bejaardenraad ? En zo gaat het verder met nieuwigheden.

Mevrouw de minister, in 1995 plant u de oprichting van een Vlaams Instituut voor de Rechten van het Kind en zijn gezondheid en de oprichting van Regionale Overlegcentra voor Samenwerkingsinitiatieven of RO-SI'S terwijl u reeds provinciale overlegcommissies en regionale welzijnsraden hebt. Is dit niet te veel van het goede ?

Quid met de 15 miljoen frank voor vrijwilligersorganisaties ? Ik ben van mening dat dit een gevaarlijk initiatief is. In dat verband verwijs ik naar de AA-ers, die principieel alle hulp van de overheid weigeren omdat zij ervan uitgaan dat in dat geval hun leden zich minder zullen inzetten. Ik ben zelf in die sector actief op vrijwillige basis en ik weet dat er goed werk wordt geleverd. Maar het blijft de grote vraag of betaling het vrijwilligerswerk niet zal schaden.

Wat betreft de CGG's is het aangegeven eerst een evaluatie te maken van de werking van de bestaande diensten alvorens nieuwe diensten op te richten of de bestaande uit te breiden, te meer daar een deel van het normale preventiewerk hen reeds uit handen werd genomen. Wanneer zullen bepaalde werkingsnormen worden uitgevaardigd die hun bestaan moeten wettigen ? Aangezien er thans geen normen bestaan, zijn zij er zeker van dat het geld binnenkomt, of daarvoor wordt gewerkt of niet.

Mevrouw de minister, mijn opvattingen over de palliatieve zorgen maakte ik u reeds duidelijk in de Senaat. Ik beschouw dit als de plicht van alle betrokkenen, en in eerste instantie van de geneesheren. Ter zake moeten wij ons hoeden voor nieuwe diensten of dure infrastructuur. Ook hier speelt het gezin de belangrijkste rol, zeker nu loopbaanonderbreking voor palliatieve begeleiding vorige week wettelijk werd bepaald.

Niemand kan ongevoelig blijven voor de oproep van kansarmen die zich afzetten tegen een overhaaste plaatsing van hun kinderen. Bovendien bedraagt de volledige kostprijs hiervan 70.000 frank per maand per kind. Uiteraard doen er zich ook onduidelbare situaties voor, waar de plaatsing werkelijk in het belang van het kind gebeurt. Ik ken trouwens gevallen waar een plaatsing onvermijdelijk was. Eventuele klachten zouden kunnen worden ingediend bij de provinciale evaluatiecommissies die zich dan in verbinding kunnen stellen met de diensten die opdracht gaven tot plaatsing.

Inzake de consultatiebureaus dringt een evaluatie met een eventuele herstructurering zich eveneens op aangezien reeds zes van de elf consultatiebureaus zich in West-Vlaanderen bevinden.

Mevrouw de minister, tot slot nog een paar woorden over de samenwerking tussen de ziekenhuizen, die meer dan ooit onontbeerlijk is. Ik

vraag mij overigens af wat een dergelijke samenwerking ooit heeft belet. Hoe dan ook het verheugt mij dat de wet dit thans mogelijk maakt en die beslissing had men al veel eerder moeten nemen.

Mevrouw de minister, in de welzijnssector werden een resem diensten uit de grond gestampt die niet alle nodig blijken te zijn. Destijds heb ik daarvoor nochtans gewaarschuwd. Thans stel ik vast dat u een poging onderneemt om alles opnieuw meer te centraliseren en op dat vlak ben ik het met u eens. Dat getuigt echter van een gebrekkige beleidsvisie in het verleden. Toen had men moeten weten dat al die autonome diensten onmogelijk naast mekaar konden blijven bestaan en dat zulks de samenwerking niet ten goede zou komen. Vandaag waarschuw ik opnieuw voor het creëren van te veel organismen en het uitvoeren van te veel studies.

In Nederland zegt men : wij weten het ; wel, laten wij er wat aan doen !

Mevrouw T. Merckx-Van Goey (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, dames ministers, collega's, na de snelrit van collega Valkeniers over alle deelsectoren van het welzijns- en gezondheidsbeleid, over algemene beleidslijnen en soms kleine detailpunten, wil ik het over een andere boeg gooien bij de bespreking van deze begroting in de plenaire vergadering.

Ik wil even verwijzen naar een editoriaal van de maand april laatstleden dat in onze groep nog nazindert over Grenzen aan welzijn. De spontane sympathie voor elk probleem, voor elke nood, leidt inderdaad meestal tot de rechtvaardige vraag om meer middelen en omkadering, een druk die voor de minister van Welzijn en Gezin en Gezondheidsinstellingen – en daarvoor hebben wij alle begrip – bij wijlen ondraaglijk moet zijn. Immers, er zijn twee dwingende elementen die de begroting van Welzijn en Gezondheid bepalen : ten eerste, de schaarsheid van middelen

Merckx-Van Goey

en ten tweede, de eis om deze schaarse middelen rechtvaardig te verdelen. Toch is men er in de Vlaamse welzijns- en gezondheidsbegroting in geslaagd die middelen te doen groeien met 4,3 percent terwijl de totale Vlaamse uitgavenbegroting met slechts 3,5 percent stijgt. De Vlaamse Gemeenschap levert dus belangrijke inspanningen voor het welzijn en de emancipatie van alle bevolkingsgroepen in Vlaanderen.

Bij de bespreking van de begroting Welzijn en Gezondheid wil ik daarom vandaag stilstaan bij de spanning waarvan daarnet sprake. Uit de rapportage van de commissievergaderingen blijkt dat zowel de minister van Welzijn en Gezin als de minister van Sociale Aangelegenheden uitvoerig over tal van problemen werden ondervraagd; problemen van drugs in het kader van de beleidsbrief, bejaardenzorg en nieuwe opvangmogelijkheden – de serviceflats, de preventiedimensie van de bijzondere jeugdopvang en de preventiecontracten, de belangrijke strategische hervorming van Kind en Gezin met de op stapel staande hervorming van consultatiebureaus, de spanning tussen de kansen voor een nieuw beleid en de dotatie van het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap, de druk van het nieuwe ambtenarenstatuut in de openbare ziekenhuizen en rusthuizen, de spanning met de federale overheid op het vlak van de drugspreventie, de uitbouw van een goede palliatieve zorg en van buitenschoolse kinderopvang, de moeilijke heroriëntering van het VFIK – een thema waarover collega Vandendriessche zal spreken. Het waren telkens boeiende discussies, precies omdat men achter elk debat de vraag hoorde: Wat met de toekomst?

In mijn uiteenzetting zal ik derhalve niet specifiek ingaan op de verschillende deelsectoren – wat wij in de commissie uitvoerig hebben gedaan

– maar eerder op de vraag: Wat met de toekomst?

Wat de actuele situatie betreft, zijn wij er ons van bewust dat het Vlaamse welzijns- en gezondheidshuis nog verre van ideaal is georganiseerd. Het huis is nog niet af, en soms lijkt het wel dat de plannen zoek zijn. Laten wij zeker niet overhaast tewerkgaan. Het sprookje van de drie biggetjes indachtig, kiezen wij in elk geval een stenen huis.

Dat er aan het welzijnshuis wordt gewerkt, werd het afgelopen werkjaar heel duidelijk. Bij de hervorming van het algemeen welzijnswerk, naar aanleiding van de nieuwe erkenningscriteria Bijzondere Jeugdzorg en in de beleidsbrief Middelengebruik is de algemene teneur de zoektocht naar een efficiëntere aanwending van middelen en krachten.

Naar wij vernamen hebben deze maatregelen het werkveld niet onberoerd gelaten. Samenwerkingen en netwerken worden nu in verschillende welzijns- en gezondheidssectoren uitgewerkt. Het effect van een aantal overheidsimpulsen is nog niet helemaal in te schatten, maar het staat vast dat de sector zijn verantwoordelijkheid wil en kan opnemen.

Het zal echter een moeilijk debat blijven. Uit het schrijven van de SERV over de vraag van de minister naar de elementen van subsidiëring die in aanmerking komen voor een forfaitaire betoelaging, blijkt dat de SERV-partners bijzonder verdeeld reageerden. Het document is buitengewoon interessant om door te nemen. Immers, een forfait – en daarover ging de vraag – met het oog op een grotere eenvoud, soepelheid en verantwoordelijkheid van diensten en voorzieningen, blijkt – zeker bij het doornemen van dit advies – inderdaad nog ver af, hoewel hier en daar in kleinere sectoren al een aantal aanzetten merkbaar zijn.

Uit het schrijven van de SERV blijkt dat de werknemers en de werkgevers

sterk van elkaar verschillende standpunten innemen. Zelfs binnen de groep van de werkgevers zitten niet alle vertegenwoordigers op dezelfde golflengte.

Mevrouw de minister, dit gebrek aan consensus binnen de SERV mag voor onze fractie niet het einde betekenen van het zoeken naar creatieve oplossingen die de begrotingsdruk in de welzijnssector zouden kunnen milderen.

De CVP wil hier vandaag alle partners oproepen dit gesprek voort te zetten. Ik ben het erme eens dat de plannen voor een enveloppefinanciering wellicht nog niet rijp zijn en dat niet alle elementen voldoende werden ingeschat. Toch voelen wij aan dat de financiering van de welzijns- en gezondheidssector moet kunnen worden bijgestuurd.

Het uitgangspunt voor onze fractie is de zorgvraag in zijn of haar maatschappelijke context. Ik geef een voorbeeld. De zelfredzaamheidsgraad van twee identiek fysisch gehandicapte personen kan heel sterk verschillen. Er moet dus een correctiemechanisme worden gevonden om de objectieve zorgvraag bij te sturen, in het kader van de zelfredzaamheid.

Hier ligt ons inziens de sleutel tot een correcte financiering van de welzijnssector, want dit uitgangspunt kan ook gevolgen hebben voor de personeelsomkadering en werkings-toelagen.

Daarom is het zo belangrijk dat er rustig over de loonstatuten, de autonomie en de verantwoordelijkheden van voorzieningen en diensten, over de werkingstoelagen kan worden gesproken, zolang de cliënt maar centraal blijft staan,

In dat verband waren wij ook verrast met de suggestie van de minister van Welzijn om het debat over het weekend- en weddesupplementen te koppelen aan een ver doorgedreven arbeidsverdeling. Uit de pers vernamen wij dat dit voorstel niet onmid-

Merckx-Van Goeij

dellijk werd afgewezen door de andere partners. Wij zijn daarover verheugd, vooral omdat de cliënt niet gebaat is bij een welles-nietes discussie.

Mevrouw de minister, wij hadden graag vernomen hoever uw voorstel thans wordt beantwoord en een meer concrete vorm kan aannemen.

Er zijn ook nog een aantal externe spanningen die het debat in de welzijns- en gezondheidssector bemoeilijken. In de eerste plaats denk ik aan de relatie met de federale overheid. In de commissie voor Welzijn en Gezondheid hebben nagenoeg alle leden betreurd dat de federale overheid, in het kader van de Veiligheidscontracten, veel middelen kan vrijmaken voor een drugspreventiebeleid. Wij betreuren helemaal niet dat er middelen worden vrijgemaakt, maar wel dat bij de aanwending ervan de goedwerkende Vlaamse structuren niet of nauwelijks worden ondersteund. Dit heeft op korte termijn blijkbaar niet geleid tot een versterking van de preventiekracht, integendeel. In het veld lopen de coördinatoren elkaar voor de voeten en zijn zij op zoek naar een gemeenschappelijk preventieproject.

Ook in de commissie heeft men er nadrukkelijk op aangedrongen dat de Vlaamse regering dienaangaande meer het heft in eigen hand zou nemen en haar volle bevoegdheid ter zake zou doen gelden.

Dat er spanningen zijn met de federale overheid komt ook naar voren in het dossier van de palliatieve zorg, het moratorium op de zwaar medische zorgen, de methadonverstrekking enzovoort.

Een ander spanningsveld, eveneens ontstaan door federale maatregelen, betreft de relatie openbare – private ziekenhuizen. Op een ogenblik dat de particuliere ziekenhuizen elkaar vinden om samen te werken en netwerken uit te bouwen, blijven de OCMW-instellingen aan handen en

voeten gebonden. Hier moet snel een oplossing worden uitgewerkt. Hopelijk zullen de aangekondigde beleidsintenties van de minister met betrekking tot de werking van de OCMW's niet lang uitblijven. Collega Vandeuren heeft dienaangaande een voorstel van decreet ingediend. Mevrouw de minister, is het niet aangewezen de bespreking ervan zo vlug mogelijk op de agenda van de bevoegde commissie te plaatsen? Een decreetale regeling op dit terrein is dringend nodig.

Ten slotte is er nog een spanningsveld als gevolg van het werkgelegenheidsvraagstuk. De CVP-fractie vraagt zich af of de werkgelegenheidsinitiatieven in de welzijnssector succes zullen boeken. Ik verwijs naar de evolutie van de buitenschoolse kinderopvang. Die wordt - dat is deels verklaarbaar door de rol van de sociale partners - georganiseerd door het departement Tewerkstelling. Hierdoor dreigt het allemaal te snel te gaan. Ik heb reeds opgemerkt dat moet worden uitgegaan van de objectieve zorgvraag, namelijk deze van de gebruiker. Dat betekent dat tewerkstellingsprojecten in functie van welzijnsinitiatieven moeten staan, en niet omgekeerd.

Dames ministers, de CVP-fractie staat open voor grondige, goed voorbereide hervormingen in de welzijns- en gezondheidssector. Volgende elementen willen wij bij de maatregelen daartoe zeker terugvinden: de klantgerichtheid, de responsabilisering van de initiatiefnemers, een volwaardige plaats voor vrijwilligers in alle projecten, ruimte voor het lokaal en het particulier initiatief. Voor het toekomstig financieringsmechanisme dringen wij aan op goede overgangsmaatregelen, verantwoordende klantbijdragen en een voldoende financiële impuls zodat de diensten en de voorzieningen zich aan de nieuwe regelgeving kunnen aanpassen.

In de voorbije periode besprak de commissie voor Welzijn en Gezondheid al verschillende beleidsbrieven

die meestal in een motie of resolutie resulteerden. Ik denk hierbij aan de beleidsbrieven Gezinsbeleid, Algemeen Welzijnswerk, Preventieve Gezondheidszorg, Kankerpreventie, Middelengebruik, Bejaarden en de conceptnota Gezondheidszorg. De CVP-fractie heeft telkens heel actief deelgenomen aan de bespreking van deze beleidsdocumenten en verwacht van de Vlaamse regering dat de moties en resoluties die hieruit voortvloeien, niet in de onderste schuif belanden, maar met grote spoed consequent worden uitgevoerd.

In de motie van aanbeveling goedgekeurd na de bespreking van de beleidsbrief Gezinsbeleid, vroeg de Vlaamse Raad onder andere om een gezinseffectrapportering, een gecoördineerd beleid inzake kinderopvang en een coherent beleid om de inspanningen in onderwijs, PMS en CLG's inzake relatiebekwaamheid en seksuele voorlichting beter op mekaar af te stemmen. Deze laatste vraag werd herhaald in een motie betreffende de AIDS-problematiek waarin werd aangedrongen op het aanhouden van de inspanningen inzake relatiebekwaamheid. Ik hoop dat de Vlaamse regering deze moties niet is vergeten. Werden er reeds gezinseffectrapporten opgesteld? Hoe zit het op dit ogenblik met de begeleiding van het door het departement Onderwijs op het touw gezette project van relatiebekwaamheid?

In twee resoluties inzake het gezin en drugs wordt de Vlaamse regering verzocht een gesprek te beginnen met de federale overheid teneinde tot afspraken te komen. Is de politieke overtuiging van de Vlaamse Raad soms geen voldoende reden om uw federale collega's aan te spreken? Wat de middelenbeleidsbrief betreft, hebben wij tot onze spijt van mevrouw Detiège vernomen dat de interministeriële conferentie die al zo lang is aangekondigd weer tot maart is uitgesteld. Ook hier zou een grotere Vlaamse assertiviteit op zijn plaats zijn. Onze fractie kijkt ook uit

Merckx-Van Goey

naar het gefaseerde beleidsplan Autisme en naar de doorlichting van de sociale werkplaatsen.

Voor de CVP moet de heroriëntering van kredieten en tewerkstelling naar de welzijnssector verder gaan. Wij willen dit gesprek, op basis waarvan ik reeds enkele punten heb voorgesteld, zeker aangaan. In deze begroting vinden wij evenwel heel wat constructieve en boeiende punten terug. Wij hopen dat dit ruim en opbouwend overleg in de Vlaamse Raad verder kan worden gevoerd om zo het Vlaamse parlement ten volle zijn rechtmatige plaats te geven.

De voorzitter : De heer Van den Eynde heeft het woord.

De heer F. Van den Eynde (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het is toch merkwaardig dat men in dit halfroond, waar men naar verluidt brede maatschappelijke discussies kan voeren, regelmatig moet vaststellen dat bepaalde onderwerpen blijkbaar taboe zijn in onze politieke wereld. Deze onderwerpen worden amper aangeraakt of anders draait men er omheen.

Collega's, niemand kan ontkennen dat Vlaanderen in deze tijd met een vreemdelingenprobleem geconfronteerd wordt, om het even vanuit welk standpunt men dit bekijkt. Toch wordt er hier nauwelijks over gepraat. Men maakt hooguit af en toe een toespeling in die richting. Dat gebeurt dan met woorden zoals integratie of met een vage verwijzing naar multiculturaliteit. Het lijkt zeer moeilijk om het probleem zelf te berde te brengen. Dat is ook zo want wie dit aandurft, wordt onmiddellijk met het pestteken gebrandmerkt. Het zij zo, onze partij is door onze kiezers gemandateerd, ook om dit probleem aan te raken. Wanneer wij met de begroting geconfronteerd worden, dan moet ik toch vaststellen

dat dit onderwerp, waarvan men amper gewag durft te maken, flink doorweegt, niet alleen in woorden maar ook in cijfers.

Ik geef een paar cijfers uit de begroting inzake vreemdelingenbeleid. De regering voorziet in 895 miljoen frank voor migrantenbeleid in het onderwijs, 2,5 miljoen frank voor het project Jeugd, Democratie en verdraagzaamheid, 100 miljoen frank voor gehandicaptenzorg in landen in ontwikkeling, 30 miljoen frank aan diensten en instellingen die met culturele en etnische minderheden werken en in het kader van de gezinshereniging, 7,9 miljoen frank aan het Overlegcentrum voor integratie van vluchtelingen, 169,9 miljoen frank voor de aanmoediging van de organisatie "Ontwikkeling van integratieactiviteiten", 51,6 miljoen frank voor openbare diensten en instellingen die met culturele en etnische minderheden werken – subsidies voor mensen die niet tot het eigen volk horen –, 8,8 miljoen frank voor het Intercultureel Centrum voor Migranten. Geef toe, het zijn belangrijke cijfers.

Het grootste bedrag, meer dan 1 miljard frank, wordt besteed aan de VFIK-fondsen.

Mijnheer de voorzitter, in de politiek is er niet alleen sprake van taboes maar ook van modebegrippen. Modebegrippen die dermate snel worden overgenomen dat de goeemeente niet alleen instemmend knikt als het woord wordt uitgesproken maar die een ware rage worden waardoor elke politicus die zichzelf au sérieux neemt – de zogenaamde kettters van het Vlaams Blok uitgezonderd – geen toespraak houdt zonder een van de modewoorden in de mond te nemen. Actuele modewoorden zijn onder meer democratisch, verdraagzaamheid en kansarmoede.

De inhoud van deze woorden is dikwijls voor heel wat burgers een onontgonnen gebied. Meer nog. Het begrip kansarmoede is dermate geen

misbruikt dat het begrip armoede in de volksmond niet langer bestaat. In mijn contacten met de Gentse volksbuurten heb ik reeds dikwijls vastgesteld dat de mensen het woord kansarmoede gebruiken als zij het begrip armoede bedoelen.

Kansarmoede is een begrip van post-68-sociologen die het woord lange tijd binnen de muren van de academie hebben gebruikt om minderheden aan te duiden die omwille van hun speciale situatie in de maatschappij minder kansen kregen dan de anderen. Dat is de academische benadering.

Vanaf 1987 en vooral 1988, begint de politieke invulling van het woord vorm aan te nemen. In december 1987 behaalt het Vlaams Blok bij de verkiezingen twee parlamentszetels en in 1988 mogen 10 gemeenteraadsleden in Antwerpen hun mandaat opnemen. De rest van de politieke wereld zoekt inmiddels koortsachtig naar een verklaring voor dit succes. Ze krijgen die aangereikt door post-68-sociologen, die vanuit hun academische ivoren toren de kansarmoede als hét probleem bestempelen. De term kan zo goed als alles omvatten. De vreemdelingen kunnen zich niet aanpassen, want het zijn kansarmen, de Vlamingen – tegenwoordig noemen we ze de autochtonen – hebben het moeilijk met het feit dat die vreemdelingen er überhaupt zijn en de logische verklaring voor die houding is dan vanzelfsprekend weer... de kansarmoede. Systematisch begint men daarna een onoverzichtelijk web van structuren te weven waarmee het begrip optimaal kan worden uitgespeeld. De wijken worden overspoeld door een moderne versie van missionarissen die de kansarmoede moeten bestrijden. Ze opereren dan wel niet als missionaris, maar als werkers allerhande : welzijnswerker, straathoekwerker, maatschappij-opbouwwerker, schoolopbouwwerker, enzovoort. Die spitsvondige initiatieven moeten vanzelfsprekend gefinancierd worden, want die werkers moeten wor-

Van den Eynde

den ingezet als politieke commissarissen meer dan als omkaderingsfiguur voor de wijk. Ze moeten het stemgedrag van de bewoners – die “verkeerd” stemden – ombuigen naar de traditionele partijgedachten. Van dan af ontvangen de gemeenten dan de fameuze VFIK-gelden. Officieel moeten 25 percent daarvan aan vreemdelingenprojecten, 25 percent aan autochtone en 50 percent aan gemengde projecten worden besteed. Als ik me niet vergis, gaf u in 1992 zelf toe dat men toen al de grens voor de vreemdelingenprojecten had overschreden en al 28 percent daarvoor had aangewend. Ter plaatse merken we evenwel dat de realiteit nog een onwaarschijnlijker beeld geeft : het werkelijke bedrag dat naar vreemdelingeninitiatieven gaat, ligt stukken hoger.

Ik treed toch even in detail wat die projecten betreft, want het gaat tenslotte om een miljard frank uit de begroting. In Gent, waar ik woon, overstijgt het aantal de wildste verwachtingen in die mate dat het lachwekkend wordt. Ik som hier alleen al de projecten op waarin het begrip migrant voorkomt : Steunpunt Migranten, Ondersteuning en Begeleiding van Migrantengezinnen en hun Huisvestingssituatie, Bevorderen van de Toegankelijkheid van de Maatschappelijke Dienstverlening voor Minderjarige Migranten, Info, Vorming en Sensibilisering. Bij dit laatste project, waarin dan wel het woord migrant niet voorkomt, gaat het alleen maar om geld dat wordt ingezet om Vlamingen te bekeren waar het het vreemdelingenprobleem aangaat. Dat noem ik pure indoctrinatie vanwege de staat, propaganda zoals die in de mooiste totalitaire regimes wordt opgevat.

En dit is nog niet alles. Er zijn de ontmoetingscentra voor migrantengemeenschappen in Gent, de ontmoetingsplaatsen voor migrantenvrouwen en de cel coördinatie van de migrantenprojecten.

Zoveel projecten moeten natuurlijk ook worden gecoördineerd. Daarom zijn er initiatieven zoals de psychosociale hulpverlening aan migrantenvrouwen, de ondersteuning van migrantenmoeders bij de opvoeding van hun kinderen, de geïntegreerde dienstverlening aan asielzoekers en vluchtelingen, en de woonwageneigenaren.

Na een coördinatie vindt er vanzelfsprekend ook een decentralisatie plaats, vandaar het project decentralisering maatschappelijke dienstverlening aan migranten. Tot slot is er nog de tewerkstelling, vorming en begeleiding van laaggeschoolde, langdurig werkloze migranten.

Het hoeft toch geen verbazing te wekken dat gewone Vlamingen die met deze opsomming worden geconfronteerd, op zijn minst verbaasd zijn, en ook wel sceptisch gaan glimlachen.

Indien men vervolgens de bedragen onderzoekt die met al deze projecten zijn verbonden, komt men nog tot meer eigenaardige vaststellingen. Ik geef een voorbeeld : meer dan 50 percent van de gelden die voor deze projecten zijn bestemd, gaan naar lonen en dus niet naar de zogenoemde doelgroepen.

Daarbij komt nog dat al deze projecten ontzettend weinig resultaten opleveren. Ik vraag me dan ook af of men wel echt bekommerd is om de kansarmen – en ik ontken niet dat er kansarmen bestaan, of men wel echt bekommerd is om de teloorgang van onze stadswijken, en of men zich wel echt betrokken voelt bij het feit dat onze mensen zich in die wijken niet meer veilig voelen en er onmogelijk nog gelukkig kunnen zijn. De aanwezige ministers moeten vaststellen dat het beleid dat ze tot nu toe hebben gevoerd, zeer weinig resultaten heeft opgeleverd. Zelfs als dit project – dat per jaar toch meer dan 1 miljard frank kost – alleen maar werd gelanceerd om het Vlaams Blok in de grote steden stoken in de wielen te steken, dan nog

heeft het niet gefunctioneerd. De Vlaamse kiezer laat zich nu eenmaal niet ringeloren door straathoekwerkers of wijkopbouwwerkers.

Daarom geef ik u de raad om het geweer van schouder te veranderen en deze gelden op een betere wijze te gebruiken. Het Vlaams Blok zal in ieder geval deze begroting afkeuren. Wij geloven er niet in.

De voorzitter : Mevrouw Maximus heeft het woord.

Mevrouw L. Maximus (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, dames ministers, geachte collega's, een begroting is een gelegenheid om als fractie na te gaan of het programma dat men als meerderheidspartij bij de deelname aan het beleid mee ondertekende ook wordt uitgevoerd. Wij verheugen er ons over dat tijdens deze legislatuur essentiële stappen zijn gezet op de weg naar een meer solidaire en rechtvaardige samenleving.

Het sociaal urgentieprogramma loopt op verschillende domeinen maar ook in de sectoren die nu aan de orde zijn. Wij stellen vast dat wij stilaan van de projectenwerking aan het overschakelen zijn naar blijvende structurele maatregelen – en dat is toch uiteindelijk de bedoeling geweest. Het feit dat steeds meer gemeenten aandringen op de herziening van de criteria om in aanmerking te komen voor het VFIK toont aan dat zij hebben ingezien dat ook zij via hun gemeentelijk beleid een belangrijke rol te spelen hebben bij het wegwerken van de cumulatie van sociale problemen bij bepaalde bevolkingsgroepen. Het beleid van het VFIK had als doelstelling het verleggen van de accenten in het gemeentelijke beleid naar die materies die gericht zijn op het verbeteren van de kansen van achtergestelde groepen om volwaardig aan het maatschappelijk leven deel te nemen. Dat is dus gelukt.

Deze strategie moet de belangrijk-

Maximus

ste, zoniet de enige doelstelling van het VFIK blijven. Het is immers niet denkbaar dat de Vlaamse Gemeenschap op permanente basis voor alle gemeenten projecten zou subsidiëren die als vanzelfsprekend moeten worden beschouwd in de gemeentelijke huishouding.

Wat het gezondheids- en preventiebeleid betreft, blijven wij de aanpak van mevrouw Detiège steunen. Met de beperkte middelen waarover ze beschikt, heeft ze projecten opgezet die door de deskundigen ter zake als prioriteit worden beschouwd. Zij heeft ook de moed gehad om de AIDS-preventie en de verslavingsproblemen in alle openheid ter discussie te stellen. Enkele jaren geleden was dat niet zo vanzelfsprekend, en zelfs vandaag nog moeten wij vaststellen dat in bepaalde conservatieve middens de struisvogelpolitiek het soms haalt op de zo levensnoodzakelijke resolute efficiënte aanpak van de preventie in wat wij de nieuwe sociale ziekten zijn gaan noemen.

Eergisteren waren wij allemaal fier dat dokter Piot werd aangesteld tot directeur van de UNO-campagne tegen AIDS. Wij delen in de eer dat de hele wereld nu weet dat deze Vlaamse wetenschapper baanbrekend werk heeft verricht inzake AIDS en AIDS-preventie. Nochtans ligt de tijd nog niet zo ver achter ons dat dokter Piot niet overal even welkom was met zijn verhaal dat ook in Vlaanderen slachtoffers zouden vallen als het taboe dat over de seksueel overdraagbare HIV-infectie hing niet werd doorbroken. Vandaag tellen wij in ons land meerdere honderden seropositieven en AIDS-patiënten, en jammer genoeg ook 340 seropositieve kinderen en staan wij nergens met betrekking tot hun rechtspositie in de toekomst. Voor de federale regering blijft er op dat vlak nog veel te doen. Dankzij het preventie- en registratiebeleid van mevrouw Detiège beschikken wij over de gegevens voor een resultaatgerichte aanpak op alle niveaus en

kunnen wij ver weg blijven van de Afrikaanse rampscenario's. In het verlengde van deze problematiek zeggen wij als fractie ook onze volle steun toe aan het spuitenruilproject voor drugverslaafden dat door mevrouw Detiège werd opgezet. Net zoals meerdere sprekers pleiten wij voor een meer gecoördineerde aanpak tussen het federale en het gemeenschapsniveau.

Wat de welzijnssector betreft, stellen we vast dat verder werk wordt gemaakt van de sanering en herstructurering van het veld. Wij hebben dit dossier maandenlang gevolgd en kunnen begrip opbrengen voor de problemen waarmee men te maken heeft. Het is zeker geen gemakkelijke opdracht om de meestal los van elkaar ontstane en intussen stevig uitgebouwde initiatieven samen te voegen tot een coherent geheel. Iedereen heeft zijn eigenheid, zijn know-how en zijn gevoeligheden voor partners om mee samen te werken.

Rekening houdend met de soms heftige reacties vanuit het veld, kunnen wij ons niet van de indruk ontdoen dat bepaalde maatregelen zoals de uitvoeringsbesluiten inzake het algemeen welzijnswerk, door de administratie onvoldoende op hun effecten werden getoetst. Bijsturing en ruimte voor vrijwillige samenwerkingsverbanden die meer aansluiten bij de realiteit en de op het terrein bestaande noden, zijn dan ook vereist.

Bepaalde initiatieven zijn nog in de kou blijven staan, omwille van het feit dat zij op pluralistische basis kleinschalig zijn blijven werken, en niet tijdig hebben ingezien dat ze aansluiting moesten zoeken bij grotere eenheden. Vandaar dat we als fractie positief hebben gereageerd op de vraag van de vluchthuizen om nu nog te kunnen meespelen onder de koepel van het algemeen welzijnswerk. Wij zijn ervan overtuigd dat deze mogelijkheid grondig zal worden onderzocht.

Op basis van de resolutie die op 17

november jongstleden in de Vlaamse Raad werd goedgekeurd, blijven wij verder pleiten voor een oplossing voor het dossier van de beschermde tewerkstelling, waarnaar ook mevrouw Merckx heeft verwezen. Dit lijkt ons een zeer belangrijk element in de strijd tegen de achterstelling.

Een ander punt dat ons nauw aan het hart ligt, is de gezins- en bejaardenhulp. Het voorstel van decreet van collega Van der Sande, dat ertoe strekte om, via een aangepast subsidiëringssysteem, alle diensten in de mogelijkheid te stellen om maximaal te genieten van de uitbreiding van het urencontingent, werd door de regering ongunstig geadviseerd. Wij betreuren dit, omdat de aangevoerde argumenten naar onze mening de gegrondheid van de vraag niet volledig ontcrachten. Wij zullen evenwel het tegenvoorstel, dat een betere spreiding van de dienstverlening moet bewerkstelligen, dat meer oog heeft voor de graad van hulpbehoevendheid van de cliënten, en dat op forfaitaire wijze zou worden betaald, met een positieve ingesteldheid onderzoeken. Dit doet echter geen atbreuk aan onze vraag om via een inhaalmanoeuvre alle diensten de gelegenheid te geven om hun potentieel publiek vanuit eenzelfde startpositie te bedienen. Deze dienstverlening zal in de toekomst immers nog aan belang winnen. rekening houdend met het stijgend aantal bejaarden dat hulp zal nodig hebben en met de door de federale regering gevoerde politiek om de ziekenhuisverpleging zo kort mogelijk te houden en om de daghospitallisatie maximaal uit te bouwen. Mevrouw de minister, ter zake vraag ik mij af of wij, rekening houdend met uw positieve ingesteldheid ten aanzien van de geïntegreerde thuiszorg, niet resoluut deze weg moeten inslaan.

Een door de gemeenschappen gefinancierde en georganiseerde integrale thuiszorg zou de lang verwachte doorbraak kunnen betekenen voor alle zorgbehoevendenden en zou

Maximus

niet alleen een antwoord bieden aan de gezinnen, de bejaarden en de langdurig zieken, maar ook aan degenen die palliatieve zorg zoeken en die thuis hun levenseinde willen afwachten.

De Riziv-zorgverlening kan naar mijn mening perfect worden ingepast in het welzijnsinstrument dat door de Gemeenschappen voor deze sector kan worden gecreëerd.

Dit project dat mij reeds zeer lang bezighoudt, is zeer ambitieus maar verdient zeker onderzocht te worden. De omvang van het probleem van de bejaardenzorg mag onze aandacht zeker niet afleiden van de zorg voor onze kinderen. U zal mij niet kwalijk nemen dat ik verwijs naar het uitstekend werkstuk dat de werkgroep Vrouwen van de Vlaamse Raad heeft uitgewerkt rond het thema van de kinderopvang en de resolutie waarrond een consensus werd bereikt, meer in het bijzonder wat de buitenschoolse kinderopvang betreft. In het centraal akkoord dat zopas door de sociale partners werd gesloten en dat de goedkeuring kreeg van de federale regering werden daarvoor definitief financiële middelen vrijgemaakt. Er werd evenwel geen verdeelsleutel afgesproken volgens dewelke deze fondsen over de gemeenschappen worden verdeeld. Mevrouw de minister, wij rekenen er op dat u zonder dralen de nodige contacten legt om te beletten dat deze middelen omwille van dit feit alleen, bevroren zouden blijven op het federale niveau. Als wij zoals gewenst, een kwalitatieve buitenschoolse kinderopvang willen uitbouwen, zal dat geld daarvoor dringend nodig zijn.

Mijnheer de voorzitter, ik wil het ook nog even hebben over het probleem van de lijst van de individuele hulpmiddelen voor gehandicapten die verstrekt worden door het Vlaams Fonds. De hervorming van het stelsel voor bijstand aan mindervaliden is ongetwijfeld een zware

klus geweest. De overheveling van een deel van de voorzieningen naar het Riziv was een goede zaak, evenals de herziening van de hulpverlening door het Vlaams. Het besluit van 31 juli 1992 op de tussenkomsten voor individuele materiële bijstand bepaalde voor welke hulpmiddelen en aanpassingen het Vlaams Fonds in een overgangsfase een tussenkomst verleende. Mensen die met de sector vertrouwd zijn, kunnen zich niet van de indruk ontdoen dat het nieuwe besluit dat op 1 april 1994 in voege trad, niet in akkoord met de sector tot stand is gekomen.

Er zijn uiteraard ook positieve punten, en daarmee wil ik beginnen. De provinciale evaluatiecommissies krijgen tot taak het dossier volledig samen te stellen voor een beslissing tot ten lasteneming wordt genomen. Gedaan dus met de verwarrende situatie van de principiële beslissing die maanden later gevolgd werd tot een positieve maar vaak ook negatieve beslissing tot ten lasteneming.

Maar gedaan ook, dat is een gevoelig punt, met de mogelijkheid om in uitzonderlijke, behartenswaardige gevallen tussen te komen. De vraag rijst of dat op termijn houdbaar is als men weet dat elke gehandicapte naargelang zijn handicap, zijn restmogelijkheden en zijn leefsituatie, zeer individuele behoeften kan hebben. Nogal wat ongerustheid heeft betrekking op de aanpassing van de woningen. De zeer nauwkeurige beschrijving van de afmetingen en voorwaarden voedt de vrees in de sector dat de controle zich meer zal toespitsen op de letter dan op de geest van de wet. Nochtans krijg ik de indruk dat de zeer negatieve ingesteldheid van sommige gehandicapte organisaties ten aanzien van het besluit eerder ingegeven is door een gebrek aan vertrouwen tussen de gesprekspartners. Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat men niet tot een echte consensus komt omdat er geen voldoende positieve ingesteldheid bestaat om een document uit te werken dat beantwoordt aan de reë-

le noden. De lijst toont aan dat wij in de richting gaan van een nomenclatuur die wij ook in de ziekteverzekering kennen, maar waaraan nog altijd voor zeer specifieke problemen een en ander te sleutelen is. Ik vind in de kritieken altijd terug dat het uw enige bedoeling is budgettair op te treden. Mijn ervaring heeft geleerd dat men, mits een verstandige aanpak zelfs met een beperkt budget, echte noden kan invullen. Ik was niet bij de besprekingen betrokken maar misschien kan u mij zeggen of ik fout ben of niet.

De voorzitter : Minister Demeester-De Meyer heeft het woord.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mevrouw Maximus, aangezien het hier gaat om een zeer complex dossier wens ik onmiddellijk te antwoorden op uw opmerkingen.

Als men de hele geschiedenis bekijken, is de problematiek met betrekking tot de sociale hulp ontstaan na de wijziging van artikel 12 van de toenmalige wet op het Rijksfonds. Daarbij kon men enkel genieten van de sociale hulp als men productief was voor een maatschappij. De uitsluiting begon onmiddellijk voor iemand die niet werkte, die thuis was. Een zwaar gehandicapte kon eigenlijk niet genieten van de sociale materiële hulp, want dat was het uitsluitingscriterium. Gelukkig hebben velen onder ons – ik heb daarbij als het ware het voortouw genomen – gevochten om dat artikel te wijzigen. Op dat ogenblik, wanneer de materiële hulp voor iedereen open stond, kregen degenen die moesten oordelen de moeilijke opdracht na te gaan wat de gehandicapte nodig heeft, in welke omstandigheden en wat de overheid betaalt.

Om de vele discussies die toen ontstonden uiteindelijk te laten uitmonden in criteria en reglementen is het besluit van vorige zomer tot stand gekomen. Ik ben het met u eens dat dit besluit niet perfect is, maar wij zullen wel nooit een perfect besluit kunnen maken. Daarom hebben wij

Demeester-De Meyer

beslist het besluit om de zes maanden te wijzigen. Een eerste wijziging zal nog vóór het einde van het jaar worden aangebracht. Deze regeling moet flexibel zijn. Er zijn wel een aantal lijnen nodig, want anders weet men nooit wat men aan de mensen moet geven.

Het is niet juist dat ik mij laat leiden door budgetten want de budgetten van de jongste drie jaar inzake sociale hulp zijn niet voor de helft opgebruikt. Men maakt hier een verkeerde inschatting. Ik zou ook niet durven zeggen dat wij niet geprobeerd hebben een intense dialoog aan te gaan, want die wordt gevoerd in het Vlaams Fonds. Maar als het uiteindelijke resultaat van een dergelijke dialoog slechts de optelsom is van alle vragen kunnen we inzake materiële hulp geen goed besluit maken.

Ik zal ten eerste om de zes maanden het besluit aanpassen en ten tweede heb ik de opdracht gegeven een vergelijkende studie te maken tussen een aantal landen waar deze beoordeling op een totaal andere manier gebeurt dan in Vlaanderen. Het model van Denemarken lijkt mij op dit ogenblik het meest aangewezen. Daar bestaan equipes, die zeer deskundig, maar vrij – dus niet als lid van een organisatie of van een of andere achterban – beoordelen over wat iemand nodig heeft of niet nodig heeft. Uiteraard moet dat altijd gebeuren binnen de limieten van het haalbare in de brede betekenis van het woord. De lijst die de gehandicapten zelf hadden verspreid, bevatten een aantal dingen die eigenlijk irreëel zijn of die de illusie creëren dat men door al die technische elementen het fundamentele, namelijk de handicap, kan wegwerken. Ik zal altijd het volgende blijven onderstrepen. Hoe technisch wij ook worden, hoe goed wij ook zijn, wat wij ook betalen, het probleem van de handicap blijft bestaan.

De voorzitter : Mevrouw Maximus heeft het woord.

Mevrouw L. Maximus : Mevrouw de minister, het verslag van deze vergadering zal in de gehandicaptensector met veel interesse worden gelezen. In alle kritieken en rapporten werd immers de meeste nadruk gelegd op de nood aan flexibiliteit. Uw antwoord en uw bereidheid om de nodige aanpassingen te doen, zullen zeker in dank worden afgenomen.

Mevrouw de minister, dan wil ik nog even terugkomen op het verslag van Kind en Gezin. Het hoofdstuk over de kindermishandeling en het seksueel misbruik van kinderen heb ik met veel interesse gelezen. Als lid van de werkgroep Vrouwen en van de commissie voor Welzijn heeft dit thema mij overigens altijd beziggehouden. Aangezien seksuele kindermishandeling vaker voorkomt dan wij hebben vermoed, lijkt het mij nodig dit probleem vlug en grondig aan te pakken. Het rapport van Kind en Gezin lijkt mij een goed uitgangspunt voor een bespreking in de commissie.

Mevrouw Merckx wenst dat wij het dossier van de ziekenhuizen, na het arrest van de Raad van State snel zouden behandelen. Ik ben het daarmee eens, hoewel ik wil waarschuwen voor overhaasting. Een studie heeft uitgewezen dat de planning die destijds door de heer Dehaene als minister van Volksgezondheid is gemaakt de doelstellingen niet heeft gehaald. Hoewel er evenwichten beoogd werden tussen privé- en openbare ziekenhuizen, zijn deze er niet gekomen. Dit is jammer genoeg nogal eens te wijten aan de gemakzucht van openbare besturen die zich wilden ontdoen van iets dat zij als een belemmering beschouwden bij het in evenwicht brengen van het gemeentelijk budget, daarbij uit het oog verliezend dat een openbaar ziekenhuis - de minister heeft dat zelf herhaaldelijk in de commissie gezegd - een rol te spelen heeft in de maatschappij. Ik betreur dat het initiele plan werd gerealiseerd en dat de diensten nu hoofdzakelijk door de privé-sector worden georganiseerd

terwijl de openbare sector in een tweederangsrol wordt gedrukt.

Ik stel voor dit plan samen te herzien vertrekkende vanuit de specifieke opdracht van een openbaar ziekenhuis. Wij moeten immers verhinderen dat er nog uitsluitend privé-ziekenhuizen zouden overblijven waarop we inzake kostenbeheersing uiteindelijk geen enkele vat meer zullen hebben. Omdat de kosten van de sociale zekerheid een weerslag hebben op de middelen van de staat pleit ik voor een hervorming die rekening houdt met de doelstellingen die ook in het verleden voor ogen stonden bij de oprichting van openbare ziekenhuizen.

Dames ministers, de SP-fractie zal uw begroting goedkeuren. (*Applaus bij de SP en de CVP*)

De voorzitter : De heer Maertens heeft het woord.

De heer M. Maertens (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, dames ministers, collega's, dit is de derde keer dat ik de bespreking van de Welzijnsbegroting meemaak. Het ritueel is merkwaardig statisch : een opsomming van goede elementen in de begroting, maar daarnaast ook kritiek die varieert van welgemeend tot stekelig.

In tegenstelling tot de bespreking, is de sector voortdurend in beroering.

De minister heeft in de commissie voor Financiën en Begroting terecht opgemerkt dat er in de welzijnssector ongenoegen heerst ondanks de jaarlijks stijgende begroting. Wanneer zij dit uitsluitend wijt aan de grote diversiteit van de sector, zodat het Pars-pro-toto-principe hier opduikt, wijst zij slechts één van de oorzaken aan.

Bij dezelfde bespreking merkte de partijgenoot van de minister, de heer Didden op : "Inzake de welzijnssector is het contradictorisch dat de kritiek bij de bevolking of bij bepaalde bevolkingssegmenten zeer scherp is toegenomen. Zo groeit de begroting

Maertens

Welzijn van het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap met bijna 10 procent. Toch is het juist deze sector die het welzijnsbeleid fel bekritiseert. Einde citaat. Hiermee gaat de heer Didden een beetje dieper in op de problematiek van de gehandicapten. Mevrouw de minister, u hebt hierover zopas één en ander uiteengezet aan mevrouw Maximus. U herinnert zich waarschijnlijk onze interpellatie van 20 oktober jongstleden in verband met de actie Genoeg Gerold. De KVG heeft u en de leden van de commissie hierover op 18 november haar bedenkingen schriftelijk overgemaakt, die ik hier nu echter niet in extenso zal behandelen. Deze bedenkingen kunnen niet worden afgedaan met uitspraken als : Bewijzen wij dan niet telkens weer dat we grote inspanningen doen of : De anders-validen moeten toch beseffen dat zij hun handicap moeten leren aanvaarden. U hebt zopas nog een andere versie van dergelijke uitspraak gegeven.

Minister W. Demeester-De Meyer : U kunt toch niet ontkennen dat dit een probleem blijft.

De heer M. Maertens : Daarover zijn wij het eens. In zekere zin moet een anders-valide inderdaad met zijn handicap leren leven, maar wij mogen de kwaliteit van dit leven niet vergelijken met dat van de validen. Daar ligt precies het probleem.

In de commissie voor Financiën en Begroting wees de minister erop, dat de elementen van de groei in de welzijnssector, de afgesloten CAO's en de uitbreiding van het aantal plaatsen in de verschillende sectoren zijn. Het klopt ook dat van de totale uitgaven in de hele welzijnssector er 80 procent aan lonen en 20 procent aan werking worden besteed, en dat in het algemeen welzijnswerk het loonaandeel zelfs 90 tot 95 procent bedraagt. Hierdoor wordt echter enkel impliciet gezegd dat de Welzijnsbegroting boekhoudkundig goed wordt

beheerd en dat de omkadering, de tewerkstelling, de zorg, de betutting – zoals de anders-validen het zouden noemen – erop vooruit gaan. Daarmee verandert echter heel weinig aan de integratie zelf, waardoor de anders-valide minder aan de zorgverlenende sector zou kosten en waardoor hij door, een grotere onafhankelijkheid zijn handicap beter zou kunnen aanvaarden. Dat is de echte problematiek. Dit verklaart ook de reactie van de KVG en van het Vlaams Fonds, die de rolstoelgebruikers eind vorige maand te Leuven op de viering van vijf jaar Vlicht openlijk hun steun hebben betuigd.

De voorzitter van het Vlaams Fonds was duidelijk : De Vlaamse regering besliste in juli dat de aanvragen van gehandicapten voor individuele materiële hulp behandeld moeten worden aan de hand van een gestandaardiseerde lijst van hulpmiddelen. Wij steunen deze werkwijze, omdat zij toelaat de aanvragen sneller te beantwoorden, maar adviseren dat de lijst niet exclusief zou zijn. Einde citaat. Dit laatste was duidelijk zijn kerngedachte. Zonder te willen terugkeren op uw antwoord aan mevrouw Maximus over de aanpassingen die u vanavond en over zes maanden zult aanbrengen, wil ik erop wijzen dat de eis van de gehandicapten tot volledige terugbetaling van alle meerkosten die het gevolg zijn van hun handicap, voortkomt uit het gevoel dat zij worden gediscrimineerd. Ik heb in mijn interpellatie uitdrukkelijk vermeld dat zij om hun handicap worden gediscrimineerd.

Een einde maken aan deze objectieve discriminatie is hun recht, maar ook onze plicht.

Mevrouw de minister, uw pleidooi te Leuven voor een krachtenbundeling van wetenschappers en welzijnswerkers om de ontwikkeling en de produktie van hulpmiddelen voor gehandicapten meer in eigen handen te nemen is terecht, maar jammer genoeg een oplossing op lange termijn. Deze systematisatie is uiter-

aard zeer belangrijk, maar voor gehandicapten is het minstens even belangrijk dat zij op korte termijn worden gesubsidieerd om zich ernstig te kunnen integreren. Hun leven is vaak heel kort, mevrouw de minister, veel korter dan van de meeste valide personen. Veel tijd hebben zij dus niet om te blijven wachten op oplossingen op lange termijn.

Zelfs met voldoende hulpmiddelen en assistentie – wat nog steeds ontbreekt – blijft integratie voor anders-valide personen een immense opgave omdat zij vooral onze visie moeten wijzigen.

Ik hoop dat de fameuze beperkende bedragen voor auto-aanpassingen grondig zullen worden besproken binnen het Vlaamse Fonds, maar dan wel vanuit het oogpunt van de gehandicapten, en dat alle zwaar fysiek gehandicapten zich in de toekomst een aan hun aparte situatie aangepaste rolstoel zouden kunnen veroorloven. Thans is dit enkel mogelijk voor de begoede en intellectueel sterke gehandicapten. Dit elitisme is precies de discriminatie.

Mevrouw de minister, in dat verband wens ik dan ook een lans te breken voor het zogenaamd persoonsgebonden assistentiebudget. In uw besluit van 20 juli nopens de vastlegging van de criteria voor de individuele bijstand wordt expliciete dienstverlening door fysieke personen geweerd. Graag had ik de precieze betekenis hiervan gekend. Staat u niet achter het assistentiebudget of wil u het via andere kanalen voorzien ? Mocht u dienaangaande verwijzen naar de federale integratietegemoetkomingen, dan kan ik u antwoorden, ten eerste, dat het bedrag veel te laag is om assistentiepersoneel te betalen. Ten tweede, dat nog andere kosten – de niet-benoembare meeruitgaven – met deze toelagen dienen te worden gedekt. Ten derde, dat heel wat personen met een handicap helemaal geen integratietegemoetkoming ontvangen omdat deze afhankelijk is van het inkomen. Bovendien verlie-

Maertens

zen werkende personen vaak deze integratietegemoetkoming.

Een assistentiebudget is een noodzakelijke aanvulling, zowel op de huidige betoelaging als op de bestaande woonvoorzieningen. Dat heeft eigenlijk niet te maken met het inkomen; anders is er alweer sprake van elitisme.

Werd reeds een ernstige kosten-baten-analyse gemaakt van het assistentiebudget ten opzichte van de opname in een van de weinige instellingen voor lichamelijk gehandicapten? Of moet men besluiten dat het in leven houden van duur bestafte en perfect ingerichte instellingen met zich geïsoleerd voelende en zich vervelende gehandicapten, belangrijker is dan het zich nuttig maken en integreren in de maatschappij door middel van een persoonlijk assistentiebudget? Indien men integratie wenst – en ik weet dat iedereen dat wenst – dan moet men daarin zwaar investeren.

Mevrouw de minister, verder wou ik u vragen hoever het staat met de uitvoering van de unaniem goedgekeurde resolutie van 20 april inzake het autisme. Onze unanieme vraag was om een gefaseerd beleidsplan op te stellen inzake autisme. Een eerste toetsingsmoment had de begroting 1995 kunnen zijn, want er stond duidelijk in ons amendement: “De Vlaamse regering voorziet in de noodzakelijke financiële middelen”. Ik heb die middelen niet teruggevonden. Heb ik mij dan vergist of werden deze middelen niet ingeschreven?

Wat betreft de problematiek rond de jeugdbescherming wil ik even terugblikken op de bekende actualiteit, met name de spaarboekjes van de gewezen kinderen uit instellingen, waarover de voorbije dagen een en ander te doen was. Daarover interpeleerde ik reeds vier federale ministers op 23 juni en inhoudelijk wens ik er zeker niet op terug te

komen. Wel zal ik een paar vragen stellen op Vlaams niveau.

Mevrouw de minister, als antwoord op mijn schriftelijke vraag van oktober over het opsporen van de adressen van geplaatste jongeren verklaarde u, en ik citeer: Door de administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn werden heel wat initiatieven genomen om oplossingen te vinden voor deze problematiek. Einde citaat. Welke waren deze initiatieven? Voorlopig ken ik er nog geen.

Voor de televisie verklaarde u dat er hoogstens 1.500 spaarboekjes in Vlaanderen zouden kunnen zijn en dat het misschien wel om 500 miljoen frank zou kunnen gaan. Heeft uw administratie dit onderzocht? Op basis van welke gegevens bent u tot deze vaststelling gekomen? Hoe komt u aan het getal van 500 miljoen frank? Met mijn nederige en onbekwame schatting kom ik ongeveer tot hetzelfde bedrag maar dan wel op basis van 3.000 boekjes. Dan zou het gemiddelde rond de 300.000 frank per spaarboekje liggen, en dit lijkt mij wel zeer hoog. Welke precieze gegevens kunt u ons hierover meedelen? Misschien kunnen wij de mensen helpen.

De voorzitter : Minister Demeester-De Meyer heeft het woord.

Minister W. Demeester-De Meyer : Het juiste bedrag kent niemand. Als ik spreek van bij benadering dan is het omdat ik dat van de bank heb vernomen die in hoofdzaak deze spaarboekjes beheert, namelijk de ASLK. Ik kan de bank noemen, omdat de naam al is gevallen.

De 1.500 spaarboekjes zijn inderdaad een schatting van onze administratie. Onze administratie werkt al zeer lang met een registratie. Door de toegang tot het rijksregister is er nu geen enkel probleem meer. Mijnheer Maertens, u hebt zelf op de radio gezegd dat er in Vlaanderen geen probleem is. Vlaanderen heeft het opgelost.

De heer M. Maertens : Het gaat over een erfenis uit het verleden.

Minister W. Demeester-De Meyer :

Inderdaad, het gaat over het verleden. Vandaar dat wij trachten in de mate van het mogelijke daaromtrent te communiceren. Iemand uitsturen naar alle instellingen om zich te bevragen, heeft geen zin aangezien het om het verleden gaat. Een kindermobudsman zoals in Wallonië heeft evenmin zin, want die kan die kinderen nu niet meer terugvinden aangezien het over het verleden gaat, tenzij men in Wallonië nu nog altijd dezelfde praktijken zou toepassen. Ik denk niet dat men in Wallonië al maatregelen heeft genomen zoals men jaren terug in Vlaanderen heeft gedaan. Wij hebben ook een omzendbrief gestuurd. Op het ogenblik dat iemand de instelling verlaat, is zij volgens de reglementen verplicht aan de gast mee te delen dat hij een spaarboekje heeft met een bepaald bedrag. Is hij achttien jaar dan moet hij dat spaarboekje onmiddellijk ontvangen. Trouwens, er zijn zelfs kritische bedenkingen gemaakt vanuit de bijzondere jeugdzorg dat het jammer is dat hij op dat ogenblik over het hele bedrag kan beschikken. Ik zie echt niet in wat Vlaanderen kan doen. Daarom vond ik het niet onbelangrijk wat VTM heeft gedaan, namelijk een boodschap uitzenden waarbij het adres van de Markiestraat, het adres van onze eigen Vlaamse administratie, werd bekendgemaakt. Vandaag werd mij meegedeeld dat de administratie reeds verschillende vragen heeft ontvangen. Zij gaat al deze vragen onderzoeken. Indien mensen denken dat zij ooit omwille van het feit dat zij in een instelling hebben verbleven een spaarboekje zouden kunnen hebben, dan wordt dit allemaal opgevolgd.

Bij benadering vermoedt de administratie dat het over 1.500 spaarboekjes zou kunnen gaan. Het bedrag van 500 miljoen frank heb ik bij benadering van de ASLK.

De voorzitter : De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer G. Bossuyt : Mevrouw de minister, zou men die situaties uit het verleden niet kunnen oplossen mits navraag bij de verschillende parketten ?

Minister W. Demeester-De Meyer : Ik denk van niet. Het ging om plaatsingen door de jeugdrechter, en de registratie van de spaarboekjes bestond op dat ogenblik nog niet omdat het meestal om zeer oude spaarboekjes gaat.

De heer G. Bossuyt : Wanneer de jeugdrechter bevoegd was, moest men toch telkens aangifte doen. Er moet toch ergens een spoor zijn.

Minister W. Demeester-De Meyer : Dat is juist het probleem. Laten wij aannemen dat de gast door de jeugdrechter werd geplaatst. Op dat ogenblik moest een derde van het spaargeld op een spaarboekje worden geplaatst.

De heer M. Maertens : Dat was niet verplicht.

Minister W. Demeester-De Meyer : Dat was de regel. Het was niet de jeugdrechter die daarover controle uitoefende, maar de kinderbijslaginstelling zelf. Wij hebben al het mogelijke gedaan. Het enige wat kan, is dat iemand, die vermoedt dat hij of zij ooit een dergelijk spaarboekje heeft gehad, een signaal geeft. Dat zal dan onmiddellijk worden nagegaan en indien het zo is, dan zal de informatie over het spaarboekje worden overgemaakt.

De heer M. Maertens : Wij kunnen daarover nog lang discussiëren.

Mevrouw de minister, u hebt de kinderombudsman toch even aangehaald. Ook daarover heb ik een vraag. Ik heb gemerkt dat ons voorstel van decreet voor een kinderombudsman – dat door de SP en de Volksunie mee werd ondertekend, maar door uw partij van meet af aan in vraag werd gesteld – vorige week

werd doorkruist door uw besluit betreffende het Vlaams Centrum voor de bevordering van het Welzijn van Kinderen en Gezinnen. Komt uw initiatief in de plaats van ons voorstel van decreet ? In artikel 2, § 5 alludeert u op de rechten van het kind.

Wanneer men ziet hoe de Waalse ombudsman in volle vrijheid die zaak van die spaarboekjes heeft aangepakt – die zaak dateert al van twee jaar geleden – dan kan ik enkel concluderen dat we een dergelijk figuur, een Paula D'hondt voor kinderen, óók nodig hebben. Ook in dit verband wens ik een aantal vragen te stellen.

Ten eerste, in de overwegingen van uw besluit lees ik en ik citeer : gelet op de dringende noodzakelijkheid en verder de activiteiten van de beide centra dringend dienen gebundeld te worden. Einde citaat. Kunt u mij eens precies uitleggen wat die dringende noodzakelijkheid is en waarop zij gebaseerd is ? Ik heb daar geen enkel zicht op.

Ten tweede, in antwoord op mijn interpellatie van 23 juni 1994 in de Senaat verklaarde mevrouw de Galan en ik citeer : M. Lelièvre, qui accomplit, je le souligne, un travail remarquable dans des conditions assez difficiles, a reçu officiellement la visite d'instances publiques importantes de la Communauté flamande qui demandaient s'il était possible d'imaginer un système parallèle en Flandre, c'est-à-dire un système qui prévoit un délégué général aux droits de l'enfant. Einde citaat. Ik weet van de Waalse kinderombudsman dat hij niets liever zou hebben dan een Vlaamse evenknie, hoe zijn titel ook moge luiden.

Ik had graag geweten wat het resultaat van dit bezoek aan de Waalse kinderombudsman is en waarom u nu geopteerd hebt voor een centrum en niet voor een persoon. Het is mij nog altijd niet duidelijk of ons voorstel van decreet daardoor overbodig wordt.

Tot slot heb ik nog een paar vragen voor mevrouw Detiège in verband met de situatie van de vzw's die afhangen van de Europese Sociale Fondsen. Ik weet dat u niet alleen bevoegd bent voor deze materie. We hebben er vroeger al over gesproken. Ik heb daarvoor trouwens een interpellatieverzoek ingediend. Ik zal het intussen echter moeten intrekken, want 1 januari 1995 zal reeds verstreken zijn. Ik kom thans tot mijn vragen.

Ten eerste, wat zijn de precieze cijfers van het aantal projecten, het aantal omkaderingspersoneelsleden en cursisten die daardoor worden bedreigd en wat is het precieze bedrag van de eigen middelen die de projecten voor 1994 moesten aanwenden via prefinanciering ? Dit laatste aspect is zeer technisch en ik verwacht daarop nu niet onmiddellijk een antwoord.

Ten tweede, waarom werden, zoals blijkt uit het 150ste Boek van opmerkingen van het Rekenhof, de EF-

VLD-Senator Jef Valkeniers kloeg de gebrekkige bevoegdheidsverdeling aan tussen de federale en Vlaamse overheid inzake de materies Welzijn en Gezondheid

Maertens

RO-rekeningen 1992 onvolledig aan het Rekenhof voorgelegd, met als gevolg de vertraging van het onderzoek naar de rekeningen voor 1993 ?

Ten derde, is het juist dat de projecten van de oude doelstelling 3 slechts voor de helft werden gefinancierd door de Vlaamse Gemeenschap via een herschikking van de middelen – misschien kan mevrouw Demeester hier meer op antwoorden – en dat voor de projecten van de oude doelstelling 4 nog niets werd uitbetaald ? Wat is de reden daarvoor ?

Ten vierde, is het juist dat de Europese Commissie zich verschuilt achter Belgische communautaire problemen om de niet-uitbetaling te rechtvaardigen en zo ja, welke problematiek heeft de commissie daarbij als oorzaak aangegeven ?

Ten slotte heb ik nog een vraag aan minister Detiège. Is de Vereniging voor AIDS- en Drugpreventie nu een koepel, dus een coördinerende instelling, dan wel een actor op het terrein ? U weet dat een organisatie die ik hier niet bij naam zal noemen, zichzelf heeft uitgesloten omdat zij een belangenconflict ziet. Zij aanvaardt niet dat de VAD én een koepel is én op het terrein werkzaam.

Tot slot – dat behoort ook tot het ritueel waarvan ik in het begin heb gesproken – onderstreep ik dat Agalev deze begroting niet zal goedkeuren aangezien de oppositie dat nooit doet.

De voorzitter : Dames en heren, ik stel voor onze werkzaamheden hier even te onderbreken en ze om 19 uur te hervatten.

Is iedereen het daarmee eens ? (*Instemming*)

Dan is aldus beslist.

– *De vergadering wordt geschorst om 18.45 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 19.12 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, wij hervatten de begrotingsbespreking 1995 afdeling Welzijn en Gezondheid.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de welzijnssector is, zoals de voorgaande spreker opmerkte, inderdaad de jongste jaren voortdurend in beweging geweest. Dat is trouwens onvermijdelijk. Mocht het anders zijn, het zou abnormaal zijn.

Elkeen beoordeelt het beleid ter zake vanuit zijn eigen uitgangspunt en stelt positieve respectievelijk negatieve ontwikkelingen vast.

Voor de Volksunie – dat is wellicht ook een maatstaf voor anderen die het welzijnsbeleid evalueren – moet er slechts één vraag worden beantwoord, namelijk heeft elke Vlaming onafgezien van zijn inkomen, zijn leeftijd, zijn lichamelijke en geestelijke toestand, kans op welzijn.

Uiteraard kan het beleid – wij moeten daarin eerlijk zijn – niet op elke vraag ter verbetering van het welzijn van elk individu beantwoorden. Bovendien zijn er ook beperkingen op wat de overheid kan geven. Zij beschikt bijvoorbeeld slechts over 100 frank die onder alle aanvragers moet worden verdeeld.

In dat opzicht kan een schaalvergroting in het welzijnswerk geenszins kwaad. Het is logisch dat een dergelijke drastische ingreep altijd op verzet zal stuiten. De Volksunie is er evenwel van overtuigd dat zo'n operatie noodzakelijk is opdat het welzijnsbeleid niet zou verzanden in een groot aantal versnipperde initiatieven en opdat iedereen financieel aan zijn trekken kan komen.

De hertekening van het welzijns-

landschap op organisatorisch vlak moet gelijktijdig geschieden met een wijziging van de financiering. Men moet daarbij streven naar een veralgemening van het enveloppesysteem. De organisaties ontvangen een vast bedrag waarmee zij hun plan moeten trekken. Daarbij rijst er evenwel een probleem. Een organisatie die reeds een ruime enveloppe – die wordt bepaald aan de hand van de omvang van vroegere initiatieven – ontvangt, kan haar budget gemakkelijker herschikken. Sommige van haar projecten worden minder, andere meer kredieten toebedeeld.

De kleine initiatieven, die men ook veelal wel pluralistische initiatieven noemt, blijven dan met de kleine enveloppes zitten. Iemand met een enveloppe van 100.000 frank kan dat bedrag gemakkelijker volgens zijn mogelijkheden spreiden, maar iemand met een enveloppe van 1.000 frank zal in de eerste plaats eten moeten kopen. Met 100.000 frank per maand kan men al wat meer dan een broodje kopen en misschien zelfs al een mooie façade voor zijn gebouw oprichten. Dat maakt het verschil uit in deze zaak. Dit geeft aanleiding tot bepaalde problemen waar zeker aandacht aan moet worden geschonken. Men kan zich dan gaan afvragen of het enveloppesysteem wel overal kan worden toegepast. Ook de sector heeft daar vragen bij.

Mevrouw de minister, de polyvalente centra voor algemeen welzijnswerk zijn een prachtig initiatief. Als deze centra echt polyvalent moeten zijn, dan moet men ook zuildoorbrekend te werk gaan. Aan dit aspect zullen we in de toekomst veel aandacht moeten schenken, vooral ook omdat we met een aantal instellingen geconfronteerd worden die in hun eigen streek niet veel kansen hebben om met andere initiatieven samen te werken. Als het voor deze instellingen zo moeilijk is om samenwerkingsverbanden met andere ini-

Van Vaerenbergh

tatieven aan te gaan, zouden we er dan niet beter aan doen om ze tot echte polyvalente centra te laten uitgroeien? Het is positief dat er een band tot stand kan worden gebracht tussen ambulante en residentieel welzijnswerk. Dit maakt ook een grotere variëteit mogelijk binnen het welzijnswerk. Toch wil ik vooral uw aandacht vragen voor de doorgroei van de autonome beperktere instellingen die dikwijls streekgebonden zijn en moeilijk samenwerkingscontracten kunnen afsluiten.

De gehandicaptensector blijft maar hameren op wat hij de onwil van de minister noemt om te spreken over een aanpassing van de lijst met hulpmiddelen van het Vlaams Fonds. Volgens de anders-validen werden er een aantal fundamentele hulpmiddelen van de lijst geschrapt. Hoe staat de minister tegenover deze kritiek? Is er ruimte voor een constructief gesprek met de betrokkenen? Ik krijg de indruk dat de ene partij wit zegt en de andere zwart en dat er eigenlijk niet wordt gepraat. De waarheid ligt waarschijnlijk ergens in het midden.

De tijdrovende erkenningsprocedure voor het Vlaams Fonds is eveneens een steen des aanstoots. Is er, zoals gevraagd door de gehandicaptenorganisaties, een oplossing in zicht voor de lange wachtlijsten? Hoe ver staat men met de doelgroepbepaling om erkend te worden door het Vlaams Fonds?

Als we de welzijnsorganisaties mogen geloven is het overleg tussen hen en de minister soms een dovemansgesprek geweest. De Volksunie beseft dat het in zo'n belangrijk beleidsdomein als welzijn niet altijd even gemakkelijk is om de hoge verwachtingen in te lossen. Daarom verheugt het ons dat werkgevers en werknemers onlangs een nieuw akkoord hebben bereikt met de minister over de zogenaamde weddesupplementen voor het personeel in de

gehandicaptensector en de bijzondere jeugdzorg.

De Volksunie steunt het initiatief van de sector om de loonsverhoging om te zetten in bijkomende tewerkstelling.

Ik wens wat dieper in te gaan op het budget voor de persoonsgebonden assistentie voor gehandicapten.

De vertegenwoordigers van de sector beweren dat een toelage op maat van de aanvrager het aantal opnames in instellingen drastisch kan terugschroeven. De regering moet, mijns inziens, dit voorstel onderzoeken. Het bestaat aparte circuit voor andersvaliden wordt geconfronteerd met stijgende budgetten en wildgroei van voorzieningen.

Een evenwichtig budget voor persoonlijke assistentie is niet alleen een antwoord op de reeds vernoemde problemen maar kan de maatschappelijke uitsluiting van de betrokkenen aanzienlijk verminderen. De vergoeding wordt immers rechtstreeks aan de betrokkene uitgekeerd om de door de handicap veroorzaakt meerkost te financieren. Het budget kan besteed worden aan hulpmiddelen, assistentie en de uitvoering van een aantal aanpassingswerken.

De voorzitter : Minister Demeester heeft het woord.

Minister W. Demeester-De Meyer : Collega Van Vaerenbergh, hebt u reeds nagedacht over de budgettaire meerkost van de door u voorgestelde vorm van persoonlijke assistentie? Hebt u reeds onderzocht wie van deze voorziening gebruik kan maken? Wellicht niet alleen de gehandicapten maar ook de ouderen.

De heer E. Van Vaerenbergh : Mevrouw de minister, ik stel enkel de vraag. Ik realiseer mij dat deze vorm van bijstand heel wat financiële implicaties veroorzaakt. De overheid moet echter onderzoeken op welke

manier aan deze vraag kan worden beantwoord.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijnheer Van Vaerenbergh, ik kan uw vraag beantwoorden. De sector van gezins- en bejaardenhulp die ook gezinnen en ouderen bijstaat, zorgt nu reeds voor een vorm van persoonlijke assistentie.

Ik heb de sector gevraagd of hij bereid is in speciale omstandigheden de persoonlijke assistentie te verzekeren. Indien de werkgevers en werknemers een akkoord bereiken inzake de flexibele werkuren kan deze vorm van begeleiding worden uitgebouwd. Gehandicapten vinden dit geen goede oplossing. Zij wensen geld om een persoon naar keuze te kunnen betalen. Mijn departement zal een aantal experimenten in andere landen bestuderen.

We moeten echter eerlijk blijven. Het staat buiten kijf dat de overheid moet zorgen voor een zo breed mogelijk aanbod aan diensten. De betrokkenen stellen deze dienst echter niet op prijs en kiezen voor geld om een persoonlijke zelfgekozen assistentie te betalen. Dit is een straatje zonder einde!

De heer E. Van Vaerenbergh : Mevrouw de minister, ik hou geen pleidooi voor een zuivere geldstroom.

Het beleid moet onderzoeken of er mogelijkheden bestaan om een vorm van persoonlijke assistentie uit te bouwen.

De heer M. Maertens : Mevrouw de minister, ik heb nog een vraagje in verband met het persoonlijke assistenten-budget. Nam u de moeite om aan de betrokken personen te vragen waarom ze die mensen zelf willen aanduiden? Ik deed dat wel en zal het u vertellen zonder er doekjes om te winden. Het is niet aangenaam om elke dag naakt te liggen wachten tot iemand – ze weten niet wie dat zal zijn – je komt wassen. Als dat telkens een ander persoon is, dan voelen gehandicapten zich uitermate gegeneerd.

Maertens

Het moet toch mogelijk zijn die mensen een minimum aan privacy te garanderen, door altijd dezelfde mensen voor de verzorging te doen instaan. Voor een valide persoon is dat volgens mij net zo.

Minister W. Demeester-Demeyer :

Dat denkbeeld klinkt misschien wel ideaal, maar het is een utopie, mijnheer Maertens. Experimenten in Canada en Engeland wezen al uit dat persoonlijke assistenten niet in staat zijn de vele uren die ze verzocht worden te draaien, vol te houden. Het is trouwens een uiterst moeilijke opgave.

De heer E. Van Vaerenbergh :

Mevrouw de minister, ik ben me er ten volle van bewust dat het geen eenvoudige opdracht is, maar in Vlaanderen vinden we er toch maar een uitdrukkelijk voorbeeld van terug bij de verzorging van AIDS-patiënten. Hoe regelt men die diensten dan ? Dit is waarschijnlijk ook een unieke situatie.

Minister W. Demeester-De Meyer :

U hebt het over de "buddies". Deze dienstverlening werkt gedeeltelijk met vrijwilligers en dat betekent dat daar ook telkens weer andere mensen voor de verzorging instaan. Het is anders ook niet vol te houden.

Laten we de idee van de persoonlijke assistent eens eerlijk evalueren. Dan merken we toch dat dit menselijk gezien gewoon niet haalbaar is. Mevrouw Detiège zou u misschien met meer kennis van zaken daarover te woord kunnen staan, maar met de zogenaamde "buddies" heb ik ook enige ervaring. Je kan iemand alleen op een dergelijke wijze helpen, als daartoe een grote bereidheid, wat afwisseling en vooral vrijwillige inzet voorhanden is. Alleen als aan alle menselijke voorwaarden is voldaan kan dit concept worden ingevuld.

Als we het voorbeeld van de heer Maertens onder de loep nemen, moeten we toch erkennen dat het utopisch is van per persoon één ver-

pleegkundige in te zetten. Ook daar werkt men op basis van een permanente afwisseling.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh : Mevrouw de minster, ik vind dit een uiterst vruchtbaar gesprek, want we ontdekten dan toch één voorbeeld van persoonlijke assistentie.

Er resten me nog drie punten die mijn partij en mezelf nauw aan het hart liggen.

Het debat inzake de regionalisering van de sociale zekerheid – iets wat dus minister Detiège ook aanbelangt – mag hier natuurlijk niet ontbreken. Onder het mom van een al dan niet gedeeltelijke of volledige regionalisering, wordt in feite een pleidooi gehouden voor samenhangende bevoegdheidspakketten. De overheveling van de kostencompenserende bevoegdheden zoals gezondheidszorg en kinderbijslag behoort daartoe. We mogen niet langer de ogen sluiten voor de sociaal-economische en culturele verschillen binnen België die toch verantwoordelijk zijn voor het feit dat er sterk uiteenlopende visies op het gezondheids- en welzijnsbeleid zijn gegroeid. Bovendien waren ze er de oorzaak van dat er zich in Vlaanderen en Wallonië een verschillend beleid ontwikkelde. Een op zijn minst gedeeltelijke splitsing van de sociale zekerheid kan dan ook niet uitblijven. Onze fractie kiest resoluut voor de volledige overheveling van de gezondheidszorg, de invaliditeit en de kinderbijslag naar de Vlaamse bevoegdheids-sfeer. Op die manier kunnen we immers optimaal aan een coherent Vlaams beleid inzake welzijn en gezondheid werken.

De vorige minister voor Gezondheidszorg, de heer Weckx, was het met dit standpunt volkomen eens. Ik zie niet in waarom wij dus de handen niet in elkaar zouden kunnen slaan op dit gebied. Dat wat het eerste punt betreft.

Het tweede probleem dat ik wil aanhalen, kennen de ministers Demeester en Detiège zeer goed. Het betreft Vlaams-Brabant. Op 1 januari 1995 wordt de provincie Vlaams-Brabant opgericht. Ik heb hier al herhaaldelijk gepleit voor een offensief Vlaams beleid in Vlaams-Brabant. Welnu, een dergelijk beleid moet ook geschieden op het vlak van volksgezondheid, tewerkstelling en welzijn. Gewezen minister Steyaert heeft indertijd al studies ter zake laten uitvoeren door de KUL, toen nog een onverdachte bron. Ook haar opvolgers lieten studies uitvoeren. Telkens bleek dat Vlaams-Brabant inzake o.m. welzijn wordt achtergesteld in vergelijking met de andere provincies. Het feit dat de Vlaamse regering momenteel inzake gezins- en bejaardenhulp een inhaalbeweging voor Vlaams-Brabant doet, is daarvan het beste bewijs. Het is belangrijk dat de inwoners van Vlaams-Brabant op dezelfde manier worden gehandeld als de andere Vlamingen. In het verleden werd hun al te dikwijls verteld dat ze geen nood hadden aan instellingen en voorzieningen. Daarbij werd verwezen naar het feit dat er genoeg instellingen waren in Brussel, dat toch zo dichtbij was. Er werd evenwel verzwegen dat dit argument ook voor anderen geldt, en dat Brussel een uitstraling over heel Vlaanderen heeft. De inhaalbeweging is dus op alle vlakken noodzakelijk. Zeker als men wil dat Vlaams-Brabant een Vlaamse provincie blijft en ook dezelfde rechten als de andere provincies heeft.

Tenslotte wil ik het nog even hebben over het nieuwe artikel 32 van de Grondwet, een artikel over de openbaarheid van bestuur. Ik vestig er uw aandacht op dat dit artikel voor de welzijnssector en de andere sectoren die ons aanbelangen en die niet met cultuur, waar reeds het cultuurpakt speelt, verwant zijn, zeer belangrijk is. De administratie Volksgezondheid, Tewerkstelling en Welzijn fundeert immers dikwijls beslissingen met : wij vernemen van der-

Van Vaerenbergh

den dat... Welnu, nu kunnen we eisen dat de identiteit van die derden wordt bekendgemaakt. Ik vraag de ministers dan ook dat ze hun administraties erop wijzen dat artikel 32 op 1 januari 1995 in uitvoering treedt, en dat elke particulier en elke organisatie bij de rechtbank kan eisen dat ze volledig worden voorgelicht. Dat zal de rechtszekerheid zeker ten goede komen en ik ben er dan ook van overtuigd dat velen er een beroep op zullen doen.

Dames ministers, al deze opmerkingen beletten niet dat onze fractie met enthousiasme de begroting zal goedkeuren.

De voorzitter : De heer Vandendriessche heeft het woord.

De heer B. Vandendriessche (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, dames ministers, ik zal het in mijn betoog alleen hebben over de integratie van kansarmen, dit omdat – mede door de beslissing van de Vlaamse regering gisteren – dit debat erg actueel is geworden.

Ook voor 1995 voorziet de Vlaamse regering in een begroting van 1,2 miljard frank ter invulling van het decreet op het Vlaams Fonds voor de Integratie van Kansarmen, het VFIK. De Vlaamse regering heeft de problematiek van de kansarmoede tot een permanente prioriteit verheven. Dat staat trouwens in het regeerakkoord. De minister-president heeft zich bovendien op de Dag van de Extreme Armoede in Gent uitdrukkelijk geëngageerd om jaarlijks het armoedevraagstuk in de Vlaamse Raad te laten bespreken.

Iedereen die met kansarmoede is bezig, weet dat kansarmoede niet alleen een kwestie van fatsoenlijk inkomen is. Kansarmoede is een combinatie van achterstellingsfactoren op het gebied van onderwijs, marginalisering op de arbeidsmarkt, huisvesting, cultuur, gezondheid en rechtsbedeling.

Het VFIK beoogt door projecten in

een beperkt aantal lokale besturen experimentele en verfrissende werkvormen en methodieken kansen te geven. Ik ga dus niet akkoord met de stelling van collega Van den Eynde, ik vond het wat onrechtvaardig om dergelijke karikatuur te maken van het VFIK. Wanneer initiatieven hun waarde hebben bewezen in het VFIK, moeten zij op structurele basis worden erkend en gesubsidieerd.

Het VFIK is nu 5 jaar in werking. We staan halfweg, en dus is de tijd gekomen voor een grondige evaluatie en bijsturing van de criteria. Het is ook de tijd om vragen te stellen omtrent efficiëntie, implementatie, voortzetting en participatie van de betrokken zelf en hun vertegenwoordigde organisaties. Wij krijgen de indruk dat het VICA als platform niet au sérieux wordt genomen.

Vanaf 1 januari 1995 zullen nieuwe criteria worden ingevoerd om te bepalen of een gemeente al dan niet een VFIK-gemeente is. Deze criteria zijn in het programmadecreet opgenomen. De modaliteiten inzake de wijze van selectie worden door de Vlaamse regering bepaald. Dit is volgens mijn informatie gisteren door de Vlaamse regering gebeurd. Het is ondertussen midden december, en heel wat OCMW-begrotingen zijn goedgekeurd. De lokale besturen mogen niet langer in het ongewisse worden gelaten.

Een inwoner van Oostende, tevens federaal minister, verklaarde nochtans vorige maand aan de pers dat door zijn toedoen zijn stad in 1995 34 miljoen frank aan VFIK-geld zal ontvangen. Gent en Antwerpen zouden fors moeten inleveren.

Kan de minister dit bevestigen en kan zij in voorkomend geval ook het overzicht geven van de andere VFIK-gemeenten met hun respectieve aandelen ? Wat gebeurt er met Gent en Antwerpen ? Wat gebeurt er met de projecten van gewipte gemeenten in 1995 en daarna ?

De prangende vraag blijft of wij echt

zullen wachten op het eindrapport van de Koning Boudewijnstichting – voorzien einde 1995 – om de omzetting naar reguliere werking in gemeente, OCMW of particuliere organisaties door te voeren. De Vlaamse Gemeenschap heeft dringend nood aan een beleidsvisie op kansarmoede voor de komende tien jaar. Alle gegevens en concrete toetsingen in projecten zijn voorhanden. Het voorstel van decreet ingediend door collega Vandeurzen en mijzelf kan een gespreksbasis ter zake vormen.

De voortzetting van de kansarmoedebestrijding na 1998 is onzeker. Genoemd voorstel van decreet is gebaseerd op fondsvorming en structureel toekomstgerichte maatregelen. De voorliggende begrotingen verminderen het VFIK-budget met 182 miljoen frank. Welke sector zou dergelijke ingreep zonder ernstige waarborg voor de toekomst zomaar slikken ? Men krijgt soms de indruk dat is gesaneerd bij een arme sector, dat men duwt waar het zacht is. De Vlaamse regering pakt het budget van het VFIK af om het elders te gebruiken. Fondsvorming met genereren van rente zou pas de goede bedoelingen van de Vlaamse regering – voortzetting na 1998 – geloofwaardig maken. Het is hoog tijd om de efficiëntie van bepaalde projecten in vraag te stellen. Hoeveel kansarmen werden bereikt in een bepaald project, met de inzet van hoeveel personeelsleden en hoeveel middelen ? De inzet van de middelen is aanzienlijk. De overheid moet zich als goed beleidsvoerder voortdurend die vraag stellen. Op dit ogenblik zijn de evaluatieverslagen van de VFIK-projecten ronduit teleurstellend, zo blijkt uit het Armoedejaarboek van 1994. Worden de sociaal coördinatoren wel optimaal ingezet ? Nog steeds worden VFIK-gelden massaal aangewend in tewerkstelling zonder missie en zonder doorstroming, het is tewerkstelling voor een aantal happy few. Dit kan de opdracht van het VFIK toch nooit zijn.

Vandendriessche

De slotevaluatie – en dan overdrijf ik – kan in 1999 toch niet zijn : VFIK heeft een pak mensen tijdelijk werk kunnen bezorgen. Eind november verwachtte de minister een eerste deel van de evaluatie uitgevoerd door de Koning Boudewijnstichting. Kunnen hieromtrent reeds krachtlijnen worden meegedeeld ? De minister beloofde uitdrukkelijk in de commissie de bespreking van dit voorstel dringend te willen aanvatten.

Onze fractie zal haar opvolger of opvolgster regelmatig aan deze belofte herinneren.

De voorzitter : Mevrouw Gijsbrechts-Horckmans heeft het woord.

Mevrouw A . Gijsbrechts-Horckmans (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik zal in mijn uiteenzetting twee punten aanhalen, namelijk het probleem van het autisme en de problemen in de gehandicaptensector.

Ten eerste, het voorstel van resolutie betreffende het autisme, ondertekend door leden van de VLD, de SP, de CVP, de Volksunie en Agalev werd door de Vlaamse Raad goedgekeurd. Hierin werd de minister gevraagd een gecoördineerd beleid te ontwikkelen voor de opvang van autisten. In de resolutie wordt aangedrongen op een verdere uitbouw van de centra voor ontwikkelingsstoornissen, met het oog op de preventie en de vroege detectie van autisme. Bijzonder belang moet worden gehecht aan de vraag voor continue opvang, begeleiding en zorg. Vooral voor de volwassen autisten zijn er opvangproblemen. Een goede opvang veronderstelt namelijk een specifieke opleiding voor de begeleiders en een degelijke voorlichtingscampagne. In de begroting worden er echter in geen kredieten voorzien voor de uitvoering.

Ten tweede, wat de gehandicaptensector betreft, zal ik drie problemen bespreken, namelijk de materiële

hulp, de bijdrageverhoging voor de residentiële opvang en de dubbele subsidiëring voor de semi-internaten.

Met het vakantiebesluit van 20 juli jongstleden bekende de minister onmiskenbaar kleur. De besparingen sloegen in als een bom. Sta me toe twee voorbeelden aan te halen uit het besluiten die de gehandicapten in belangrijke mate treffen.

In de eerste plaats zijn er natuurlijk de artikelen met betrekking tot de materiële hulp. De minister brengt de tussenkomsten voor mensen in een instelling op hetzelfde niveau als voor de thuiswonenden. Op zich is dit een rechtvaardige maatregel, ware het niet dat het gaat om een nivellering naar beneden. De minister hanteert een nomenclatuurlijst, wat inderdaad in belangrijke mate de procedure en de afhandeling van de dossiers kan versnellen. De besparingen zijn echter drastisch.

De tussenkomst voor een elektrische rolstoel bijvoorbeeld, beperkt zich tot 180.000 frank. De bijkomende kosten moeten door de gehandicapte zelf worden betaald. Wanneer men bedenkt dat de belangrijkste kost bij de aanschaf van een rolstoel, de individuele aanpassingen van de rolstoel aan de bijzondere handicap uitmaakt, en dat deze kan oplopen tot 500.000 frank en meer, lijkt deze maatregel zeer onredelijk. De VLD stelt dan ook voor om de nomenclatuurlijst aan te vullen met een college van het Vlaams Fonds dat desgevallend de subsidiëring kan bijsturen, dit bijvoorbeeld in het geval van dure individuele aanpassingen van de rolstoel aan de handicap. Op deze manier zou men tot een rechtvaardig systeem kunnen komen. Het idee van de minister om een commissie van deskundigen samen te stellen, die adviseert over vragen tot hulp die niet in de nomenclatuurlijst zijn opgenomen, gaat in deze richting.

In de tweede plaats wil ik wijzen op de bijdrageverhoging voor de residentiële opvang van gehandicapten.

De bijdrage werd opgetrokken tot geïndexeerd 202 frank per dag. De grens waardoor de totale bijdrage nooit meer mocht bedragen dan de kinderbijslag, valt weg. Hierdoor worden vooral kinderen getroffen die het minst vaak naar huis gaan omwille van hun zware stoornis, of omdat zij uit de meest verscheurde gezinnen komen. Voor hun ouders zal de bijdrage stijgen met 2.200 tot 3.600 frank per maand. Onrechtstreeks worden hierdoor ook de instellingen getroffen. Wanneer de ouders deze bijdragen niet betalen, zullen de instellingen de kinderen namelijk niet naar huis sturen, maar de kosten zelf dragen, wat hen noopt om fondsen te werven uit Vlaamse kermissen en dergelijke.

Mevrouw de minister, dat er in de welzijnszorg misbruiken bestaan, daarover is iedereen het eens. Zo is men het er ook over eens dat semi-internaten voor schoolgaanden dikwijls dubbel worden gesubsidieerd of dat zij hun taak beperken tot louter buitenschoolse opvang. Overleg tussen uw kabinet en het kabinet van Onderwijs kan het euvel van de dubbele subsidiëring elimineren. Wanneer een semi-internaat zich enkel beperkt tot buitenschoolse opvang dan verdient het ook geen subsidies van Welzijn. Het is echter beter dat te onderzoeken dan botweg de subsidiëring van de kosten van afschrijving voor semi-internaten voor schoolgaande jongeren, jonger dan 21 jaar te schrappen. Met deze maatregel gooit u het kind met het badwater weg en bestraft u degenen die jarenlang de spelregels correct hebben gespeeld. Dat is niet de goede methode. Het jaar overschouwend meen ik dat er een ernstige poging moet worden ondernomen om in alle eerlijkheid de discussie tussen de sector en u te laten plaatsvinden. Ik ben ervan overtuigd dat de sector akkoord gaat met stelling dat de kosten moeten worden beheerst. Ik meen alleen dat een kostenbeheersing enkel kan wanneer alle betrokken partijen in dialoog tot een kostenbesparend plan kunnen komen.

Gijsbrechts-Horckmans

Uiteindelijk kan het welzijn van de gehandicapte enkel worden gerealiseerd wanneer ook instellingen een eerlijke kans krijgen.

Tenslotte moet in het gehandicaptenbeleid de gehandicapte centraal staan. De gehandicapte de mogelijkheid geven om onafhankelijk te functioneren moet een leidraad zijn in het gehandicaptenbeleid. Dat de maatschappij in deze moeilijke tijden niet alle meerkosten kan dragen wordt door de gehandicapten aanvaard. Wij moeten echter inspanningen daartoe leveren. De maatregelen die genomen werden steunen deze visie in elk geval niet.

Mevrouw de minister, ik hoop dat het vertrouwen tussen de sector en uzelf zal worden herstelt door dialoog.

De voorzitter : Minister Demeester-De Meyer heeft het woord.

Minister W. Demeester-Demeyer (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, ik dank degenen die naar aanleiding van de begroting van Welzijn en Gezondheid het woord hebben gevoerd.

Het regeerakkoord dat aan de basis lag van de Vlaamse regering bevat een uitgebreid hoofdstuk welzijnsbeleid. De doelstellingen op dat vlak van het regeerakkoord werden bij de aanvang ambitieus genoemd. Na drie jaar zijn de ambities haalbaar gebleken want de doelstellingen op het gebied van welzijn werden nagenoeg volledig waargemaakt. Zonder exhaustief te willen zijn verwijs ik onder meer naar de aanzienlijke jaarlijkse uitbreiding van het aantal kinderopvangplaatsen, naar het aangehouden investeringsprogramma in de welzijns- en gezondheidsinfrastructuur, ik denk aan het in werking treden van het Vlaams Fonds ten behoeve van Personen met een Handicap, aan de soepeler inschrijvingsprocedure voor gehandicapten en aan het vereenvoudigd inschrijvingsdossier. Ik verwijs ook graag naar de

uitvoering van het decreet algemeen welzijnswerk via polyvalente centra: waaromtrent verschillende leden het woord hebben gevoerd. Ik vergeet zeker niet de verdubbeling van het budget voor de thuislozenzorg. Het zijn allemaal heel belangrijke elementen die de voorbije drie jaar werden gerealiseerd. Er is echter nog veel meer gebeurd.

Bovenop deze realisaties van vele bekommernissen en ambities verwoord in het regeerakkoord, werden ook nog de stevige fundamenten gelegd voor een duurzame verdere ontwikkeling van het Vlaamse welzijnslandschap.

Die ontwikkeling zal zich zowel situeren op het vlak van de beschikbare budgetten als op het vlak van de efficiënte werking en de kwaliteit van de hulpverlening. Verschillende sprekers – mevrouw Merckx, de heer Valkeniers, mevrouw Maximus – hebben naar die evenwichten verwezen.

Terugblikkend op het verleden kunnen we enkel vaststellen dat wij goede dingen hebben gerealiseerd. Wie het welzijnsbeleid kwantitatief wil beoordelen op basis van de budgetten kan alleen maar een groei vaststellen, die beduidend hoger ligt dan in om het even welke andere sector.

We kunnen niet genoeg onderstrepen dat de welzijnsbegroting in de periode 1991-1994 gestegen is met maar liefst 43 percent, of van 33,5 miljard frank naar 48,1 miljard frank. Ook voor 1995 is Welzijn de sterkste groeier.

Belangrijker dan de groei van het budget is het feit dat het welzijnsbeleid er ook op inhoudelijk vlak op vooruit is gegaan. Om deze groei te bereiken, werd er onder meer gesleuteld aan de fundamenten van het welzijnslandschap. Er werden nieuwe, voorheen onbetreden paden verkend. Er werden structurele wijzigingen aangebracht. Ik beken heel graag dat zulks niet gemakkelijk was. Het heeft soms wel wat bloed,

zweet en tranen gekost. Weerstanden moesten worden overwonnen en er moest vaak tegen de stroom in worden gezwommen. Er moest een beleid worden uitgestippeld. Visies moesten worden overgebracht en in een dialoog worden besproken. Degenen die voortdurend beweren dat de dialoog zoek is, geef ik graag eens een overzicht van de agenda van de welzijnsminister. Zij zullen dan zelf kunnen vaststellen hoeveel gesprekken er dag in dag uit plaatshebben rond dit welzijnsbeleid.

De heer Van Vaerenbergh heeft mij bedankt voor het akkoord over de weddesupplementen. Over dat akkoord is er gedurende maanden met de partners onderhandeld, zonder dat we daarvoor naar buiten moesten treden. Dat hoeft ook niet altijd. Wij hebben daarover een zeer opbouwende en constructieve dialoog gevoerd, onder leiding van de sociale bemiddelaar en mijzelf. Dat was een bijzonder positieve ervaring. Die sociale bemiddelaar, een federaal man, heeft ons met raad en daad bijgestaan. Ik zal u het lijstje met de gesprekken bezorgen. Dat is het bewijs dat wij op dat vlak bijzonder veel inspanningen leveren. Misschien waren die inspanningen geringer in het eerste jaar, maar men moet leren op welke manier men met elkaar moet omgaan.

Het kan nooit de ambitie zijn van een Welzijnsminister om bijvoorbeeld werkschema's op te stellen voor avond- en weekendwerk – ik zeg u dit alleen maar om te onderstrepen dat het belangrijk is dat de verantwoordelijkheid door de sector zelf kan worden gedragen – of om te bepalen hoe groot leefgroepen moeten zijn in de gehandicaptenzorg of de bijzondere jeugbijstand, of om handtekeningen te zetten onder elk afzonderlijk bouwdoosje. Een overheid moet gewoon krijtlijnen uittrekken en kaders aanreiken waarbinnen de echte verantwoordelijken op het werkveld de ruimte krijgen om zelf te beslissen en concrete gestalte te geven aan hun visie op welzijnswerk.

Demeester-De Meyer

Ik geef u de belangrijkste krijtlijnen en kaders en meteen ook een repliek op de vragen die gesteld zijn.

Ten eerste, streven wij naar deregulering. Zoals gezegd, acht ik het niet de taak van de overheid om vanuit Brussel alles te willen dirigeren. Waar mogelijk, wordt komaf gemaakt met overdreven regelgeving. Een voorbeeld daarvan is het VIPA-decreet dat een snelle, soepele en doorzichtige procedure zonder ballast introduceerde. De eerste dossiers in het kader van het VIPA-decreet voor de bejaardensector zijn goedgekeurd en functioneren vrij vlot.

Ook bij de hervorming van de bijzondere jeugdbijstand stond deregulering voorop. Het aantal erkenningscategorieën werd beperkt zonder dat overigens het voortbestaan van de werkvormen bedreigd werd. De oprichting van polyvalente centra in het algemeen welzijnswerk werd eveneens aangegrepen om veel minder dirigistisch op te treden. De heer Valkeniers heeft in die zin gepleit en mevrouw Maximus heeft gezegd dat in het kader van het algemeen welzijnswerk er wellicht nog aanpassingen zullen moeten gebeuren. Het beleid moet zich uiteraard aanpassen als zulks noodzakelijk blijkt, maar eerst wil ik in 1995 de voorzieningen de kans geven zich aan het nieuwe besluit aan te passen. Blijkt op het einde van 1995 dat er aanpassingen nodig zijn, dan zullen wij daartoe overgaan.

Ten tweede, willen wij meer verantwoordelijkheid geven aan de initiatiefnemers. De optie tot deregulering hangt rechtstreeks samen met de keuze om grotere verantwoordelijkheid toe te kennen aan de talloze initiatiefnemers in het werkveld. De responsabilisering van werkgevers, van werknemers en hun vertegenwoordigers is wellicht een van de meest fundamentele uitdagingen in de welzijnssector. In de driehoeksverhouding overheid, werkgevers, werknemers werd traditieel maar al

te vaak de bal in het kamp van de overheid gelegd. Ook bij zaken die normaliter perfect te regelen zijn tussen de sociale partners onderling werd vaak de overheid als scheidsrechter aangezocht. Vanuit deze optiek was de oprichting van een commissie Welzijn binnen de SERV een belangrijke stap vooruit. Mevrouw Merckx heeft hiernaar verwezen evenals naar het advies gemaakt naar aanleiding van een eerste vraagstelling rond budgetfinanciering. Er is ook een tweede advies gegeven over de reglementering van de tehuizen voor moeders. Uit dit advies dat ik pas vandaag heb ontvangen, blijkt dat werkgevers en werknemers elkaar nog moeten zoeken en niet noodzakelijk dezelfde mening hebben over budgetfinanciering.

Die responsabilisering zal zich maar stap voor stap aftekenen. Op het organisatorische vlak pleit ik voor een efficiënte inzet van de beschikbare middelen en personeelsleden. Samenwerking binnen netwerken, polyvalente centra of andere organisatorische gehelen is de aangewezen weg om dit doel te bereiken.

Op financieel vlak blijf ik voorstander van het eerlijk en doordacht systeem van budgetfinanciering of enveloppefinanciering op basis waarvan lokale verantwoordelijken zichzelf kunnen organiseren met het oog op zorgverlening op maat van hun cliënten.

Mijnheer Van Vaerenbergh, een budgetfinanciering of enveloppefinanciering is niet zo maar 100 of 1.000 frank naar gelang men klein of groot is. Een goed doordachte budgetfinanciering vertrekt van bepaalde gegevens waarop het budget gebaseerd is en verder houdt de overheid zich niet bezig met details. Zoals mevrouw Merckx heeft gezegd, moeten we daar nog verder over nadenken, de formules verbeteren. Misschien zijn verschillende formules mogelijk. Dat moet ook niet allemaal van vandaag op morgen worden gerealiseerd. Door dit staps-

gewijs te realiseren, zal een veel grotere verantwoordelijkheid ontstaan op het vlak van de voorzieningen.

Een grotere responsabilisering van de initiatiefnemers moet gepaard gaan met duidelijke garanties en engagementen vanwege de overheid. Met het oog hierop werden onder meer de voorschottenregelingen voor de welzijnsvoorzieningen geoptimaliseerd zodat de toegekende voorschotten de werkelijke kosten steeds dichter benaderen. Wij betalen gemiddeld tussen de 95 en de 97 procent voor de meeste voorzieningen.

De heer E. Van Vaerenbergh : Mevrouw de minister, u hebt het over de meeste voorzieningen. Inzake gezins- en bejaardenhulp blijven er nochtans grote problemen bestaan.

Minister W. Demeester-De Meyer :

Op dit ogenblik wordt er nagegaan of de voorschotten voor gezins- en bejaardenhulp niet sneller kunnen worden toegekend. Ik kan slechts stap voor stap tewerk gaan. Voor de meeste voorzieningen van het grote welzijnslandschap zijn we hierin reeds geslaagd. Indien u mij nog een jaar de tijd geeft, zullen alle voorzieningen, ook de gezins- en bejaardenhulp, de betalingen op tijd ontvangen. Ik herinner mij dat ik in het verleden ook al contracten met u heb gesloten en dat ik ze allemaal heb gehonoreerd.

De heer E. Van Vaerenbergh : Inderdaad.

Minister W. Demeester-De Meyer :

Ook in het VIPA-decreet staat zekerheid voor de initiatiefnemer voorop. Er zijn duidelijke afspraken en engagementen vanwege de overheid voor een stipte en correcte betaling van de toegestane infrastructuursubsidies. Mijnheer Van Vaerenbergh, dit is een mooi voorbeeld. Terwijl wij in het verleden werden geconfronteerd met heel wat intercalaire interesten, is dit door het VIPA-decreet niet meer het geval. In de nieuwe dossiers wordt onmiddell-

Demeester-De Meyer

lijk betaald van bij de start. Dit is bijzonder belangrijk voor de initiatiefnemers.

Ten vierde staat de gebruiker centraal. Een belangrijk kenmerk van het welzijnsbeleid bestaat erin dat de hulpvrager, de gebruiker, de cliënt te allen tijde centraal staat. De voorzieningen zijn de dragers van het hulpaanbod, ze zijn er niet de finaliteit van. In de gehandicaptensector worden inspraak en participatie bevorderd via duidelijke procedures en afspraken. De oprichting van de polyvalente centra werd onder meer ingegeven door de oprechte bekommernis om de hulpzoekende doorheen de bomen van het algemeen welzijnswerk het bos te laten zien.

In de bejaardensector werd een nieuw systeem van klachtenregistratie en -behandeling ingevoerd : de infofoon. Ik zal in de loop van volgende maand de eerste resultaten van dit initiatief bekend maken. Dit systeem werkt efficiënt. Wij hebben zelfs vastgesteld dat er onmiddellijk kan worden gereageerd en dat hierdoor problemen in de sector kunnen worden opgevangen. Ik ben fier dat een administratie in staat is om dit zo efficiënt te organiseren.

In de bijzondere jeugdbijstand en in het uitvoeringsbesluit wordt veel belang gehecht aan het opstellen van een handelingsplan.

In de palliatieve zorg staat de lijdende mens centraal, de hulpverlener is discreet aanwezig en beschikbaar.

Een volgende punt in het beleid dat wij wensen uit te stippelen is de centrale positie van het gezin. In de lijn van het vorige basisprincipe wordt in het welzijnsbeleid grote aandacht besteed aan het gezin. Mede onder impuls van het Internationaal Jaar van het Gezin, dat stilaan naar zijn einde loopt, werd heel expliciet de rol van het gezin beklemtoond bij de zoektocht naar persoonlijk welzijn. Wie kiest voor het gezin, kiest voor meer welzijn.

Alle Vlaamse welzijnsvoorzieningen werden via het Welzijnscharter voor het Gezin uitgenodigd om de zeven basisprincipes te onderschrijven voor een gezinsgerichte werking.

In de begroting 1995 is 8,5 miljoen frank uitgetrokken ter ondersteuning van het zopas opgerichte Vlaams Centrum voor de Bevordering van het Welzijn van Kinderen en Gezinnen.

Mijnheer Maertens, dit is een antwoord op de vraag naar een kindombudsman die de controle op het naleven van de rechten van het kind moet coördineren. Dit centrum krijgt belangrijke taken toevertrouwd op het vlak van sensibilisering, vorming en informatieverstrekking in verband met de rechten van het kind en van het gezin. Het centrum van de heer Verrellen te Gent en dat van de heer Dumon te Leuven zullen samenwerken om deze opdracht paritair te organiseren. Het centrum van de heer Verrellen, waar het volledige onderzoekswerk aangaande de rechten van het kind werd gedaan, zal de overheid wijzen op situaties waar de rechten van het kind in het gedrang komen.

Wij hadden het daarnet over de kwestie van de spaarboekjes. Maar wij hadden "le délégué-général pour le défense des droits de l'enfant" niet nodig om al die onderzoeken te verrichten. Wij zijn Vlaams, wij zijn pragmatischer en lossen onze problemen op zonder ze op te schroeven en te verkopen. Wij hebben die kindombudsman niet nodig om uit te maken waar de problemen zich situeren.

De heer M. Maertens : Maar mevrouw de minister, volgens de bepalingen van het Handvest voor de rechten van het kind bent u hiertoe verplicht.

Minister W. Demeester-De Meyer : Het Vlaamse centrum beantwoordt perfect hieraan.

De heer M. Maertens : Het zesde punt van het Handvest verplicht de

lidstaten een pleitbezorger voor de rechten van het kind te benoemen.. .

De voorzitter : Mijnheer Maertens, u las toch de nieuwe tekst ?

Minister W. Demeester-De Meyer : Het centrum heeft de mogelijkheid een pleitbezorger aan te stellen. Ik las dat de federale regering het centrum voor de rechten van het kind te Gent verzocht een onderzoek in te stellen over wat in ons land aan de gang was. Ik meen dat wij logisch hebben gehandeld en hoe dan ook efficiënter dan indien wij iemand gestuurd hadden van voorziening naar voorziening om de situatie na te gaan.

Kind en gezin kunnen **niet los van mekaar** worden gezien. Vandaar dat ik dat centrum heb opgericht, zowel ter bevordering van de rechten van het kind als van het gezin. Het is nu aan de Vlaamse overheid na te gaan waar de wetgeving gebreken vertoont, opdat de rechten van het kind ten volle worden gewaardeerd.

De heer M. Maertens : Mevrouw de minister, ik zeg niet dat men het Waalse voorbeeld volledig moet volgen, maar kinderen hebben een figuur nodig en daar gaat het om.

Minister W. Demeester-De Meyer : Ik kom nu tot mijn zesde punt, met name aandacht voor **de** kwaliteit. Door de hulpvrager expliciet in **het** centrum van de hulpverlener te plaatsen, wordt de kwaliteit van het welzijnswerk automatisch bevorderd. Kwaliteitszorg wordt in **het** welzijnsbeleid zeker een belangrijk thema. De overheid stelt zich tot doel bij te dragen tot het ontstaan van kwaliteitszorgen binnen de voorzieningen. In dat verband denk ik aan het welzijnscharter, de rondetafel inzake Tewerkstelling die momenteel aan de gang is en ons moet toelaten mogelijkheden te creëren om de beschermde tewerkstelling voor een grotere groep toegankelijk te maken. Wij moeten ons realiseren dat het niet meer exclusief de gehandicapten zijn die als dusdanig wor-

Demeester-De Meyer

den erkend die in een beschermde werkplaats worden tewerkgesteld. Er zijn nog heel wat andere personen die dezelfde nood hebben. Samen met de medewerkers van minister Detiège zoeken wij naar een nieuwe formule op dat vlak. Het decreet op het Vlaamse Fonds zal trouwens moeten worden gewijzigd omdat het vereist dat men als gehandicapte wordt erkend alvorens in een beschutte werkplaats te worden tewerkgesteld.

Wij zullen hoe dan ook trachten de kwaliteitszorg binnen de voorzieningen te verhogen. Uiteraard wil de overheid maatregelen nemen om controle uit te oefenen op de kwaliteit ; ik denk bijvoorbeeld aan de rusthuisinfofoon. In dat verband wensen wij eveneens een kwaliteitsdecreet op alle Vlaamse voorzieningen tot stand te brengen.

Denkende aan die tewerkstelling, is het dan ook niet toevallig dat ik de prijs van de Vlaamse Gemeenschap 1994 – en daaraan wordt nog zo weinig aandacht besteed – heb gegeven aan de eerste beschutte werkplaats in Vlaanderen, namelijk het ACG Fabioladorp te Deurne, die als eerste het gerenommeerde ISO-9002-kwaliteitslabel heeft verworven. Ik vind dit bijzonder belangrijk omdat wij op die manier ook erkennen dat binnen de beschutte tewerkstelling goed werk kan worden geleverd.

Ten slotte wil ik ook aandacht besteden aan de welzijnswerkers. Welzijnswerk is mensenwerk. Vanuit die optiek legt het Vlaamse welzijnsbeleid ook sterk de klemtoon op de arbeidsomstandigheden van de welzijnswerkers. Er werden de voorbije jaren ernstige loonsverhogingen doorgevoerd. Er was een achterstand in te lopen, wat wij dan ook hebben gedaan. Wellicht belangrijker nog was het feit dat in de welzijnssector de werkgelegenheid fors werd uitgebreid. Qua tewerkstelling was de welzijnssector zeer zeker één

van de weinige lichtpunten in de economische crisis waaraan Europa en ook Vlaanderen ten prooi viel.

Voor de toekomst heb ik de idee geuit om in de welzijnssector concreet aan arbeidsherverdeling te doen door de middelen van de extra weddesupplementen voor avond- en weekendwerk in bijkomende tewerkstelling om te zetten. Het verheugt mij dat een aantal leden zich positief hebben uitgesproken over deze herverdeling. Met de sociale partners werd afgesproken om deze idee in de loop van 1995 verder uit te werken met het oog op een regeling die eventueel, indien wij een akkoord bereiken, in werking zou kunnen treden op 1 januari 1996. Wij gaan nu het voorbereidende werk verrichten. Wij verzamelen de gegevens teneinde te weten hoe wij die herverdeling kunnen omzetten in bijkomende tewerkstelling ; dus niet meer een subsidiëring van fulltime-arbeidsequivalenten maar van fulltime-meloonequivalenten. Op 10 maart komen de sociale partners – werkgevers, werknemers, onder leiding van de sociale bemiddelaar en samen met de overheid – bijeen. Wij gaan trachten de beschikbare gegevens te bespreken en na te gaan hoe dit plan gezamenlijk kan worden uitgewerkt. Ik ben blij dat de sociale partners in eerste instantie positief hebben gereageerd.

Een ander concreet beleidsobjectief voor 1995 is de omzetting van de nepstatuten in de welzijnssector in reguliere jobs. Aan mevrouw Merckx en mevrouw Maximus wil ik zeggen dat wij inzake buitenschoolse opvang in de kwaliteitscommissie van Kind en Gezin onderzoeken hoe dit soort opvang kan worden gereguleerd en welke de kwaliteitsnormen zullen zijn. Wij zullen dit uiteraard in overleg doen met de andere collega's. Ik neem mij voor in de loop van de maand januari een kort tussentijds verslag aan de Vlaamse regering voor te leggen. Uiteraard hebben de minister van Cultuur, als minister van jeugdbeleid,

en de minister van Onderwijs daarmee ook iets te maken ; de buitenschoolse opvang staat daar niet los van. In eerste instantie maken mevrouw Detiège en ikzelf deel uit van die kwaliteitscommissie, maar ook de andere ministers zijn daarbij sterk betrokken.

Wij geven ook kansen aan vrijwilligers en kansen voor solidariteit. Ik ben een groot voorstander van de inschakeling van vrijwilligers in alle facetten van het welzijnswerk. Het decreet op het vrijwilligerswerk was erop gericht om deze waardevolle en onmisbare vorm van welzijnswerk extra impulsen te geven. Indien de heer Valkeniers hier nog aanwezig was, zou ik hem hebben gezegd dat met de 15 miljoen frank die wij aan het vrijwilligerswerk besteden, wij uiteraard niet het werk van de vrijwilligers betalen. Het is een kleine ondersteuning voor die organisatie, onder meer om de verzekeringen van deze vrijwilligers te kunnen betalen.

In de diverse subsectoren van het welzijnswerk wordt de participatie van vrijwilligers uitdrukkelijk aangemoedigd. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de recente beleidsnota inzake palliatieve zorgen, waar de vrijwilliger een belangrijke rol kreeg toebedeeld in de palliatieve samenwerkingsinitiatieven. Vrijwilligers brengen trouwens in het welzijnswerk de solidariteit van de samenleving tot uiting. Die solidariteit staat dan ook voorop in het project voor de bouw van serviceflats met privé-kapitaal. Dit project werd deze week in de Vlaamse regering goedgekeurd. In het voorjaar 1995 zullen we de eerste aandelen op de markt kunnen brengen.

Aan de basis van dat project lagen twee bekommernissen, met name de welzijnsbekommernis, tegemoetkomen aan de stijgende nood aan aangepaste huisvesting voor senioren en de bekommernis om de Vlaamse begroting niet extra te belasten met te dure investeringsprogramma's. Door een beroep te doen op de soli-

Demeester-De Meyer

dariteit van min of meer kapitaalkrachtige personen, die in aandelen van 230.000 frank willen beleggen, kan jaarlijks een bouwprogramma van 500 serviceflats worden gerealiseerd.

Naast een financieel rendement voor de aandeelhouders, levert dit project bovenal een belangrijk sociaal rendement op voor de vele ouderen die geen aandeelhouder zijn en toch mee kunnen genieten van de gebouwde flats en dit tegen een zeer redelijke huurprijs.

Dames en heren collega's, het Vlaams welzijnsbeleid is de voorbije drie jaar op nieuwe sporen gezet. Deze sporen leiden naar de 21ste eeuw. Door creatieve en bijwijlen gedurfde heroriënteringen en vernieuwingen werden de kiemen gelegd voor een blijvende verzekerde groei van de sector.

Het spreekwoord zegt : Om te bloeien moet men snoeien. In de Vlaamse welzijnssector werd het bewijs geleverd dat het ook kan luiden : Bloeien en blijven groeien door een heel klein beetje selectief te snoeien. Immers, de maatschappij van vandaag is niet meer de maatschappij van tien jaar geleden. (*Applaus bij verschillende leden*)

De voorzitter : Minister Detiège heeft het woord.

Minister L. Detiège (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, de diverse sprekers hebben een groot aantal punten naar voren gebracht.

De heer Van Vaerenbergh heeft over het probleem van de regionalisering gesproken. Dat is inderdaad een van de problemen in de sectoren waarmee mevrouw Demeester en ikzelf worden geconfronteerd. Bovendien zijn er voor mij ook nog een aantal praktische problemen. Ik denk onder meer aan de kankerregistratie, de terugbetaling van vroegopsporing, terugbetaling van hepatitis-B vaccinatie en AIDS-preven-

tie. Al deze punten worden op dit ogenblik besproken in de interministeriële conferentie van volksgezondheid teneinde daarvoor oplossingen te vinden.

Om een volwaardig preventiebeleid te kunnen ontwikkelen, zullen wij betere afspraken moeten maken met het Riziv, want de gemeenschappen beschikken op dat vlak over zeer weinig middelen. Voor een aantal aspecten heb ik sinds twee jaar iets meer middelen, maar die worden dan op andere posten van de begroting gecompenseerd. Het blijft in ieder geval een relatief klein bedrag.

De heer Valkeniers heeft zich verontschuldigd omdat hij niet kon blijven. Hij heeft enkele zaken aangehaald in verband met het medisch schooltoezicht waar hij voorstelt een kosten-batenanalyse te maken. Ik denk inderdaad dat dit geen slecht idee zou zijn. Het belang van het medisch schooltoezicht ligt in het systematisch onderzoek bij kinderen tot aan de puberteit.

Ook op het vlak van de medisch verantwoorde sport moeten de reglementen in de regio's beter op mekaar worden afgestemd. Ik ben het niet met de heer Valkeniers eens dat alle problemen dienaangaande zouden worden opgelost door het nationale niveau opnieuw voor deze materie bevoegd te maken.

Ik moet hem ook tegenspreken wat het kankerregister betreft. De door hem aangehaalde bedragen zijn niet deze die in mijn begroting zijn geschreven. Hij haalt twee zaken door mekaar. Het nationaal kankerregister wordt door de federale regering via de ziekenfondsen 12 miljoen frank toegekend. De Vlaamse Kankerliga, die als een dochterorganisatie een verfijnd kankerregister zal opstellen, kan daarvoor slechts rekenen op een drietal miljoen frank van de Vlaamse regering.

Mijnheer Maertens, u had het over de VAD of Vereniging voor de Alcohol- en Drugproblematiek. Het

heeft dus niets te maken met AIDS. Deze organisatie heeft een aantal opdrachten gaande van registratie, bevordering van deskundige intermediaires, coördinatie tussen de veldwerkers, media – zij staat in voor de Drugstelefoon – tot begeleiding van projecten in scholen waarnaar mevrouw Merckx heeft verwezen, en van projecten in verband met het arbeidsmilieu en alcohol op het werk.

In het voorstel van wijziging van het besluit op de gezondheids promotie, dat bij de Vlaamse regering wordt ingediend, wordt gevraagd om sommige projecten om te zetten in D-voorzieningen zodanig dat de AIDS-en drugspreventie op een andere manier kunnen worden georganiseerd.

De organisatie De Sleutel heeft zich inderdaad uit de VAD teruggetrokken omdat zij een ander zorgenbeleid voorstaan. Zij zijn geen voorstander van een preventieve, maar wel van een repressieve aanpak van de problemen en houden zich ook enkel bezig met de illegale drugsproblemen, niet met alcoholproblemen of andere. Dat zij niet meer willen deelnemen aan het overleg, dat is een probleem dat zij zelf moeten oplossen.

De vragen over de ESF-tewerkstellings- en opleidingsprojecten hadden eigenlijk gisteren gesteld moeten worden omdat ze in de begroting van Tewerkstelling thuishoren. Ik zal u nu een kort antwoord geven en u daarna de rest van de informatie overmaken.

Voor 1994 zijn er ongeveer 144 projecten goedgekeurd onder de doelstellingen 3 en 4 van de Europese gemeenschap. Voor deze projecten was er een prefinanciering in mei 1994. Wij zijn daartoe overgegaan omdat de Europese Gemeenschap haar normen in die periode heeft veranderd. Een aantal van die projecten kwam daardoor in moeilijkheden. Als de Vlaamse regering geen oplossing had gevonden om een pre-

Detiège

financiering te kunnen toepassen, dan zouden ze stilgevallen zijn. Voor 1995 is er onder doelstelling 3 en 4 een verandering doorgevoerd. Het comité van toezicht moet ons nu over de projecten adviseren. Het comité komt morgen, 16 december, bijeen om daar voorstellen over te doen. Ik heb samen met mevrouw De Meester onderzocht wat er aan de financieringsproblemen kan worden gedaan. We zullen de Vlaamse regering binnenkort een voorstel voorleggen om tot het oprichten van een prefinancieringsfonds te komen. Zo kunnen we vermijden dat er een leemte komt en er mensen moeten worden afgedankt telkens als de Europese Gemeenschap problemen heeft.

Over kansarmoede werd hier op verschillende wijzen gesproken. De heer Valkeniers zei dat kansarmoede sectoroverschrijdend is. Dat is inderdaad zo. Om die reden werd er voorgesteld een aantal werkgroepen op te richten. Ik heb de minste moeite gehad met het initiatief van de Vlaamse minister van Tewerkstelling. Die werkgroep is intussen opgestart. De andere werkgroepen komen moeilijker van de grond. Ik heb de directeur-generaal de opdracht gegeven te vragen om ook de andere werkgroepen op te starten. Dat zal begin januari gebeuren.

Mijnheer Vandendriessche, u bent wel enigszins ongeduldig als u zegt dat de sociale coördinatoren nog niet veel hebben gedaan. Zij zijn immers nog maar twee maanden aan het werk. In zo'n korte periode kunt u nog niet te veel verwachten. Het is wel de bedoeling dat ze in dezelfde richting blijven werken.

De heer Van den Eynde zei dat hij problemen heeft met de projecten. Ik denk dat daar wel altijd discussie over zal blijven bestaan. Hij zal steeds blijven volhouden dat de migrantenprojecten negatief zijn. Ik begrijp alleen niet wat hij tegen de woonwagengewoners heeft. Bij deze

twee kleinere projecten gaat het immers om zigeuners en daklozen. Ik zie niet in waarom hij problemen heeft met projecten voor deze groepen binnen het kansarmoedebeleid.

Een 15-tal gemeenten kan rekenen op de steun van het VFIK-fonds. De regering heeft een aantal evaluatieonderzoeken gevraagd onder meer aan de Koning Boudewijnstichting inzake de doeltreffendheid van bepaalde projecten. Dit rapport wordt tegen 1995 ingewacht.

De planningsdienst heeft nieuwe criteria uitgewerkt om de gemeenten aan te duiden die in aanmerking komen voor de steun.

De gemeenten moeten aan de volgende parameters voldoen: het aantal uitkeringsgerechtigde volledig werklozen langer dan 1 jaar werkzoekend, het aandeel van de uitkeringsgerechtigde werklozen langer dan 1 jaar werkzoekend uitgedrukt in percentage van de bevolking, het aandeel van hen dat jonger is dan 25 jaar, het aantal bestaansminimumtrekkers in verhouding met de bevolking en het aantal VFIK-migranten in de gemeente.

Omwille van deze aangepaste criteria die, meer dan voordien het geval was, rekening houden met factoren als werkloosheid en bestaansminimumtrekkers, varieert de score van een aantal gemeenten. 18 gemeenten in plaats van de vroegere 15, komen in aanmerking om in het VFIK-decreet te worden opgenomen. Een aantal gemeenten verliest het statuut. De gemeenten Temse, Hamme, Lier en Vilvoorde behoren niet langer tot de VFIK-gemeenten.

De Vlaamse regering heeft daarom een voorstel goedgekeurd om er voor te zorgen dat met het depannagekrediet voor 1995 en 1996, de betrokken gemeenten over hetzelfde budget kunnen beschikken als waren ze nog VFIK-gemeenten. Wanneer dan over twee jaar wordt nagegaan in hoeverre ze opnieuw in aanmerking kunnen komen, zullen de crite-

ria ook opnieuw worden geëvalueerd. Aan de hand daarvan kan dan worden afgewogen of we die maatregelen al dan niet moeten aanhouden.

Aan de oorspronkelijke lijst van gemeenten kunnen we nu Ronse, Oostende, Turnhout, Kortrijk, Aalst, Heusden-Zolder en Houthalen-Helchteren toevoegen. Een krant berichtte dat dit alles zou te wijten zijn aan de bemoeienissen van een zekere persoon, maar ik zal u bewijzen dat u wel de correcte gegevens hebt gekregen. In het artikel werd overigens gewag gemaakt van 36 miljoen frank, terwijl het in feite om 34 miljoen frank gaat.

Er zijn nog twee gemeenten – Lokeren en Willebroek – die bij toepassing van de criteria na Oostende worden geklasseerd, omdat deze laatste blijkbaar een groot aantal inwoners met een bestaansminimum heeft. Alleen in Gent zijn er nog meer. Wat de werkloosheid betreft, vinden we Oostende dus ook in die categorie terug.

Tegen 1999 hebben we een bedrag van 186 miljoen frank voorbehouden voor de gemeenten die op de VFIK-lijst voorkomen. Bovendien zijn er niet vijftien maar achttien gemeenten die aan de criteria voldoen. Er is dus minder te verdelen over meer gemeenten, maar dat wordt dan weer gecompenseerd via het depannagekrediet. De gemeenten zullen in feite weinig van dat verschil merken het eerste jaar. Ik bespaar u een opsomming van die gegevens, maar zal ze wel ter beschikking stellen. Hopelijk ontspint er zich dan snel een debat over de problemen van VFIK en de evaluatie ervan op grond van het verslag dat we dan al hebben. Eventueel kunnen naar aanleiding daarvan dan andere voorstellen worden geformuleerd.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord?

De heer Maertens heeft het woord.

De heer M. Maertens: Mijnheer de

Maertens

voorzitter, ik dank de ministers voor hun uitgebreid antwoord. Toch heb ik enkele bedenkingen. Minister Demeester heeft bijvoorbeeld niet over autisme gesproken.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijnheer Maertens, wellicht zijn we ook nog andere onderwerpen vergeten, maar autisme maakt deel uit van de begroting van het Vlaams Fonds. Het spreekt vanzelf dat we voor autisme geen aparte begrotingsposten zullen creëren. Dat werd ook zo afgesproken in de commissie.

Ook mevrouw Gijsbrechts heeft het daarover gehad. Binnen het Vlaams Fonds moet worden onderzocht – en ik wil dat laten nagaan – hoeveel middelen er specifiek gaan naar kinderen met autisme en de specifieke voorzieningen voor hen. In ieder geval kan men niet verwachten dat autisme als een afzonderlijke post in

de algemene begroting wordt opgenomen.

De heer M. Maertens : Dan had ik nog een opmerking over de kindermobudsmann. Wanneer men dit centrum kan personaliseren, zodanig dat men aan het Europees Handvest voldoet, is ons doel duidelijk bereikt.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen morgen om 9 uur opnieuw bijeen om het ontwerp van

decreet betreffende het onderwijs VI te behandelen en de algemene bespreking van de begroting af te ronden met de materies Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid. Om 14 uur zullen wij de actuele vragen houden. Daarna behandelen wij het Duinendecreet en de ontwerpen van decreet betreffende de Europese Unie en de GATT-akkoorden, om vervolgens de op de agenda voorziene artikelsgewijze besprekingen en hoofdelijke stemmingen te houden.

Is de Raad het daarmee eens ? (*hlstemming*)

Dan is aldus besloten.

De vergadering is gesloten.

- De vergadering wordt om 20.32 uur gesloten.